

MEDIA, MISDAAD EN STEREOTYPERING:
DE INVLOED VAN MEDIA FRAMING IN
NIEUWSBERICHTGEVING OP DE ATTITUDES VAN DE BURGER
TEN AANZIEN VAN CRIMINALITEIT EN STRAFTOEMETING

Masterproef neergelegd tot het behalen van
de graad van Master in de Criminologische Wetenschappen
door **01807435 Descheemaeker Margaux**

Academiejaar 2021-2022

Word count: 14780

Promotor :
Prof. Dr. Hardyns Wim

Commissaris :
Schokkenbroek Janneke

ABSTRACT

Over the past few years, there has been an increasing amount of research on public opinion regarding crime and sentencing. Nevertheless, it is almost impossible to speak about the public opinion. Previous research shows that individuals' attitudes towards crime perceptions and sentencing can be influenced by several factors, such as media, gender of the offender and victim. However, on the one hand most studies focus on one type of factor and tend to forget about potential interactions between them and on the other hand there is still limited Belgian research available. The objective of this study was to address this, as well as to control for respondent characteristics and look at differences between crime types. The present study uses a factorial survey experiment in which four different cases were presented to 95 respondents. Each case eventually had different vignettes in which the news frame, the gender of the perpetrator and the victim differed. Some main effects were found for each of the three variables separately. For instance, there was a similarity in sentencing attitudes in two different cases when the news frame was neutral and emotion-provoking, which contradicts previous literature. For the gender of the perpetrator, we saw in two cases that the offences were considered less serious when it was a man, while in one other case it was considered more serious. These results are inconsistent which is in line with previous research. For the gender of the victim, we only saw in one case that when it was male, respondents chose less severe punishment, which is again in line with previous research. A possible explanation for the fact that these results were not found for each case is that some cases were considered less seriously than others. For instance, the drug offence case was ranked last, followed by the traffic offence case. The worst were the cases about domestic violence and sexual assault, but no ranking can be made between these two due to lack of significance. However, since previous results were not found for each case, we cannot draw a general conclusion. Finally, no significant interaction effects between all factors were found.

KEYWORDS – TREFWOORDEN

EN: Media framing, crime, attitude

NL: Media framing, criminaliteit, attitude

WOORD VOORAF

Deze masterproef vormt het sluitstuk van mijn vierjarige universitaire studies en werd gemaakt met het oog op het behalen van de graad van Master of Science in de criminologische wetenschappen aan de Universiteit van Gent. Graag zou ik een aantal mensen bijzonder willen bedanken, voor de hulp en steun gedurende het proces van deze uiteenzetting.

Eerst en vooral wil ik graag mevrouw Janneke Schokkenbroek bedanken. Een oprechte dankjewel voor de tijd en moeite die ze heeft vrijgemaakt om mij te begeleiden bij dit onderzoek, om telkens klaar te staan met een antwoord op mijn vragen en mij te motiveren wanneer het even moeilijk werd. Ook wil ik mijn promotor Prof. Dr. Wim Hardyns bedanken voor de enthousiaste begeleiding, belangstelling en interesse in het onderwerp van deze scriptie.

Verder gaat mijn dank ook uit naar de 30 respondenten van mijn pre-test en de 95 respondenten uit mijn hoofdonderzoek. Het is vanzelfsprekend dat ik zonder hen nooit tot dit resultaat zou gekomen zijn.

Bedankt aan mijn ouders, die mij de kans gaven om deze opleiding te volgen en mij hebben bijgestaan gedurende de volle vier jaar. Ook mijn vrienden, kotgenoten en vriend wil ik graag bedanken voor hun eeuwige steun, enthousiasme en mooie momenten die mijn studententijd onvergetelijk maakten.

Nazareth, 8 augustus 2022

Margaux Descheemaeker

INHOUD

Abstract.....	II
Keywords – trefwoorden	II
Woord vooraf.....	IV
Inhoud	V
Lijst van figuren	VII
Lijst van tabellen.....	VIII
I. INLEIDING	1
II. VOORGAAND ONDERZOEK	5
1 Begripsomschrijving.....	5
1.1 Media	5
1.2 Publieke opinie – percepties – attitudes.....	6
2 Attitudes tegenover criminaliteit en straftoemeting: beïnvloedende factoren.....	7
2.1 (Nieuws)media.....	7
2.2 Geslacht dader en slachtoffer.....	9
2.2.1 Dader	9
2.2.2 Slachtoffer	10
2.3 Type misdrijf.....	10
2.4 Correlerende achtergrondkenmerken.....	11
2.4.1 Socio-demografische factoren.....	11
2.4.2 Politieke ideologie	13
2.4.3 Persoonlijke ervaringen	13
2.4.4 Kennis.....	14
3 Besluit.....	14
III. HUIDIGE STUDIE.....	15
IV. METHODOLOGIE.....	17
1 Onderzoeksdesign- en methode: Factorial survey experiment.....	17
1.1 Cases en vignetten	18
1.1.1 Tekstuele framing.....	19
1.1.2 Visuele framing	21
1.1.3 Overzicht vignetten: 4 x 8 condities.....	23
1.2 Survey	24
2 Steekproef.....	25
3 Operationalisering	26
V. RESULTATEN.....	27
1 Inleiding.....	27
2 Beschrijvende statistieken	28
2.1 Socio-demografische factoren	28
2.2 Ervaringen (Slachtoffer- en daderschap)	31
2.3 Kennis/informatie criminaliteit.....	32
2.4 Mening en bezorgdheid omtrent criminaliteit	33
2.5 Vertrouwen in instellingen.....	33
3 Analyses en bevindingen	34
3.1 Analysemethoden.....	34
3.2 CASUS 1: huiselijk geweld	35

3.2.1	Algemeen overzicht.....	35
3.2.2	Gepercipieerde ernst.....	37
3.2.3	Geprefereerde straf.....	39
3.3	CASUS 2: verkeersmisdrijf	41
3.3.1	Algemeen overzicht.....	41
3.3.2	Gepercipieerde ernst.....	43
3.3.3	Geprefereerde straf.....	45
3.4	CASUS 3: drugsdelict.....	46
3.4.1	Algemeen overzicht.....	46
3.4.2	Gepercipieerde ernst.....	48
3.4.3	Geprefereerde straf.....	50
3.5	CASUS 4: zedenfeiten	52
3.5.1	Algemeen overzicht.....	52
3.5.2	Gepercipieerde ernst.....	54
3.5.3	Geprefereerde straf.....	56
3.6	Vergelijking cases.....	58
3.6.1	Gepercipieerde ernst.....	58
3.6.2	Geprefereerde straffen	59
VI.	DISCUSSIE EN CONCLUSIE.....	60
1	Discussie	60
2	Beperkingen en aanbevelingen.....	63
3	Conclusie	65
VII.	REFERENTIES	68
VIII.	PERSTEKST	72
IX.	BIJLAGEN	VIII
	BIJLAGE A: OVERZICHT VAN CASES EN VIGNETTEN	VIII
	BIJLAGE B: RESULTATEN PRETEST	XII
	BIJLAGE C: VRAGENLIJST	XVI
	BIJLAGE D: OPERATIONALISERING VAN DE BEGRIPPEN.....	XXXIV
	BIJLAGE E: DATA MANAGEMENT PLAN	XL

LIJST VAN FIGUREN

Figuur 1: Voorbeeld van een neutrale (links) en emotie opwekkende (rechts) afbeelding in de case van huiselijk geweld.....	22
Figuur 2: Overzicht cases en vignetten.....	23
Figuur 3: Gepercipieerde ernst casus 1.....	35
Figuur 4: Gepercipieerde ernst casus 2.....	41
Figuur 5: Gepercipieerde ernst casus 3.....	46
Figuur 6: Gepercipieerde ernst casus 4.....	52

LIJST VAN TABELLEN

Tabel 1a: Demografische factoren.....	28
Tabel 1b: Demografische factoren.....	29
Tabel 1c: Politieke overtuiging.....	30
Tabel 1d: Geloof.....	30
Tabel 2: Slachtofferschap.....	31
Tabel 3: Kennis en informatie over criminaliteit.....	32
Tabel 4: Geprefereerde straf vs eensgezindheid werkelijk opgelegde straf (Casus 1).....	36
Tabel 5: De invloed van de onafhankelijke variabelen op de gepercipieerde ernst (Casus 1)..	38
Tabel 6: De invloed van de onafhankelijke variabelen op de geprefereerde straf (Casus 1)....	40
Tabel 7: Geprefereerde straf vs eensgezindheid werkelijk opgelegde straf (Casus 2).....	42
Tabel 8: De invloed van de onafhankelijke variabelen op de gepercipieerde ernst (Casus 2)..	44
Tabel 9: De invloed van de onafhankelijke variabelen op de geprefereerde straf (Casus 2)...	45
Tabel 10: Geprefereerde straf vs eensgezindheid werkelijk opgelegde straf (Casus 3).....	47
Tabel 11: De invloed van de onafhankelijke variabelen op de gepercipieerde ernst (Casus 3).	49
Tabel 12: De invloed van de onafhankelijke variabelen op de geprefereerde straf (Casus 3)..	51
Tabel 13: Geprefereerde straf vs eensgezindheid werkelijk opgelegde straf (Casus 4).....	53
Tabel 14: De invloed van de onafhankelijke variabelen op de gepercipieerde ernst (Casus 4).	55
Tabel 15: De invloed van de onafhankelijke variabelen op de geprefereerde straf (Casus 4)..	57
Tabel 16: Vergelijking cases naar ernstpercepties.....	58
Tabel 17: Vergelijking cases naar straftoematingsattitudes.....	59

I. INLEIDING

De afgelopen jaren verschenen in het criminologische onderzoeksveld steeds meer studies die peilen naar de publieke opinie. In het verleden was het immers zo dat er voor een lange tijd helemaal geen rekening werd gehouden met de *vox populi*, de stem des volks, ter bepaling van de ernst van misdrijven en de hierbij horende straffen, zowel in strafwetboeken als in werkelijkheid. Dit gebeurde namelijk compleet op basis van een ‘objectieve’ ernstbeoordeling. Geleidelijk aan realiseerden academici en beleidsmakers zich vervolgens dat de houding van het volk van groot belang kan zijn bij de totstandkoming en evaluatie van het strafrechtelijk beleid, waardoor vanaf de 20ste eeuw heel wat systematische vragenlijsten werden uitgevoerd die peilden naar de mening van de bevolking in verband met rechtssociologische en criminologische thematieken (Adriaenssen & Paoli, 2016; Adriaenssen, 2016).

‘Publieke opiniestudies’ is echter er een ruim begrip waaronder verschillende onderzoeksmogelijkheden vallen die een klassiek onderwerp vormen van criminologisch onderzoek. Zo wordt er de laatste jaren heel wat onderzoek gevoerd naar zowel de ernstpercepties van criminaliteit als de punitieve attitudes van de bevolking. Over het algemeen blijven de resultaten van onderzoek naar deze materie doorheen de tijd vrij constant, in die zin dat het overgrote deel van de burgers van mening zijn dat de door de rechters opgelegde straffen veel te laag of mild zijn en dat zij zodoende pleiten voor een zwaardere straftoemeting; het fenomeen van de zogenaamde punitiviteitskloof (de Keijser & Elffers, 2008). Ondanks de methodologische kritiek die stelt dat het evident lijkt dat er sprake is van dergelijke kloof doordat beide partijen een oordeel vormen op basis van geheel andere informatie – de rechter heeft meer kennis van het recht, terwijl het publiek bevraagd wordt aan de hand van een geabstraheerde vragenlijst –, toont onderzoek van de Keijser *et al.* (2006) aan dat wanneer beide groepen over dezelfde informatie beschikken er nog steeds sprake is van een zekere kloof; echter in mindere mate.

Aan de hand van de verworven resultaten trachten onderzoekers vervolgens vaak een ‘objectief’ beeld te schetsen van de publieke opinie door deze te situeren op een bepaald spectrum, gaande van een milde tot strenge punitiviteit of ernstpercepties tegenover criminaliteitsfenomenen. Desondanks is het echter noodzakelijk om in dit soort onderzoek een zekere mate van nuancering aan te brengen. Meer bepaald is het vrijwel onmogelijk om te spreken over dé publieke opinie (Snacken & Verfaillie, 2009). Uit voorgaand onderzoek werd namelijk

duidelijk dat de houding van de individuen tegenover criminaliteitspercepties en straftoemeting kan beïnvloed worden door verschillende factoren zoals (nieuws)media (e.g., Arendt, 2013), de verhouding tussen het geslacht van de dader en slachtoffer (e.g., Roose, 2018; Curry *et al.*, 2004), type delict (e.g., Adriaenssen, 2016), en persoonlijke achtergrondkenmerken (e.g., Adriaenssen & Aertsen, 2015) (zie *infra*).

In eerste instantie is het zo dat ondanks er tal van literatuur beschikbaar is die de invloed onderzoekt van elk van deze componenten als aparte onafhankelijke variabele op de ernstpercepties en straftoemetingsattitudes met betrekking tot criminaliteit, het aan onderzoek ontbreekt waarin deze componenten worden samengebracht. Op die manier zou het meer bepaald mogelijk zijn om na te gaan in welke mate er al dan niet sprake zou zijn van een interactie-effect, of met andere woorden, de vraag in welke mate er verschillen zijn in (persoonlijke of gezamenlijke) ernstpercepties en straftoemetingsattitudes van bepaalde criminaliteitsvormen op basis van media framing, geslacht van de dader en slachtoffer, delict type of een interactie tussen twee of meerdere.

In tweede instantie is het zo dat ondanks onderzoek naar (ernst)percepties tegenover misdrijven en de hiermee gepaard gaande geprefereerde straffen steeds meer onderwerp vormen voor wetenschappelijk criminologisch onderzoek, er in België - in tegenstelling tot onze buurlanden en internationaal onderzoek - maar een beperkte hoeveelheid literatuur hierover beschikbaar is. Nochtans is het essentieel om een beter inzicht te verwerven in deze aangelegenheid. Op die manier is het namelijk mogelijk om de beeldvorming van onze burgers tegenover bepaalde criminaliteitsfenomenen beter te begrijpen, alsook de mate waarin deze al dan niet ten opzichte van elkaar verschillen. Wanneer beleidsmakers vervolgens rekening houden met de verschillende publieke tendensen, speelt dit ook op vlak van het strafrechtelijk beleid een relevante rol. Zo is het enerzijds van belang in de beleidsdomeinen van criminalisering en straftoemeting. De ernst van het misdrijf wordt namelijk weerspiegeld door de hoogte van de strafmaat in de wetgeving. Anderzijds is het ook van belang op vlak van criminaliteitspreventie en controle. De mate waarin een bepaald misdrijf als ernstig gepercipieerd wordt, kan dienen om bepaalde prioriteiten te stellen ter opsporing en vervolging binnen de justitie- en politiediensten (Adriaenssen *et al.*, 2020).

Ook stelt Adriaenssen (2016) in haar grootschalige analyse van voorgaand onderzoek dat het opvallend is hoe een van de eerder vermelde componenten, namelijk mediagebruik of -invloed,

eigenlijk helemaal niet vaak als beïnvloedende factor wordt opgenomen in publieke opiniestudies in het algemeen, en binnen onderzoek naar publieke ernstpercepties in het bijzonder, ondanks het feit dat burgers hun informatie voornamelijk uit massamedia halen¹.

Vanuit deze achtergrond probeert deze masterproef vervolgens een beter inzicht te verwerven in het effect van media *framing* in nieuwsberichtgeving op de houding van de burger tegenover criminaliteit en bestraffing. Dit meer specifiek met de focus op 1) hoe verschillende soorten nieuwsframes een invloed uitoefenen op de gepercipieerde ernst en geprefereerde straf tegenover het omschreven misdrijf, 2) de mate waarin het geslacht van de dader en 3) van het slachtoffer in kwestie een rol spelen bij de houding tegenover criminaliteit en bestraffing, 4) hoe deze drie factoren vervolgens al dan niet samenhangen en een potentieel interactie-effect veroorzaken en 5) in welke mate de publieke houding verschilt naargelang het type delict.

Om deze doelstelling te bereiken werd een factorial survey experiment opgezet waarbij 95 respondenten verworven werden. Omwille van gebrek aan tijd en middelen is het helaas onmogelijk om een representatieve staal te nemen die generaliseerbaar is naar de Belgische bevolking. Dientengevolge richt deze thesis zich enkel op de opinie van studenten.

Vervolgens wordt deze masterproef opgedeeld in verschillende delen waarvan in het tweede deel een literatuuroverzicht gegeven wordt met aandacht voor de centrale concepten en bevindingen uit voorgaand onderzoek. Dit werd voornamelijk gedaan aan de hand van literatuur uit databanken zoals Google Scholar en Web of Science waarbij onder meer volgende zoektermen werden gebruikt: *media and crime perceptions, media and punitiveness, predictors of punitiveness, sentencing disparities, gender disparities in sentencing, vignetten straftoemeting, frame building*.

In het derde deel wordt aan de hand van voorgaand onderzoek teruggekoppeld naar de huidige studie waarin de onderzoeksvragen geformuleerd worden. In het vierde deel volgt vervolgens een uitgebreide beschrijving van de methodologie in het huidig onderzoek. Hierin worden het onderzoeksdesign- en methode, de steekproef en operationalisering van de begrippen beschreven. In het vijfde deel worden de resultaten van het onderzoek beschreven, gevolgd

¹ “Er bestaan enkele uitzonderingen in de literatuurtraditie rond onveiligheidsgevoelens en punitieve attitudes, maar deze studies werden voornamelijk uitgevoerd binnen het domein van de communicatiewetenschappen en niet binnen de criminologische wetenschap” (Adriaenssen, 2016, p. 2).

door deel zes dat ten slotte de discussie, limitaties van het onderzoek, de conclusie en verdere aanbevelingen bevat.

II. VOORGAAND ONDERZOEK

In dit tweede luik wordt een kort theoretisch kader uiteengezet waaruit deze masterproef vertrekt. Eerst en vooral wordt meer duiding gegeven bij de belangrijkste begrippen die doorheen de thesis aan bod komen, namelijk: media, publieke opinie, (ernst)percepties en attitudes. Verder wordt meer duiding gegeven bij voorgaand onderzoek waaruit (al dan niet) blijkt dat media framing, geslacht dader en slachtoffer, type misdrijf en persoonlijke achtergrondkenmerken als aparte onafhankelijke variabelen een invloed hebben op de houding van de burger tegenover criminaliteit en straftoemeting als afhankelijke variabele.

1 Begripsomschrijving

1.1 Media

Er heerst vaak een misvatting over het concept ‘media’, in de zin dat mensen de fout maken om ernaar te verwijzen alsof het enkelvoudig is. Nochtans is het een meervoudig begrip dat duidt op nieuws- en entertainmentmedia in allerlei verschillende vormen zoals televisie, cinematografie, internet, kranten, tijdschriften, boeken en sociale media. Dankzij hen weten we op elk moment van de dag wat er wereldwijd leeft en speelt en hebben vervolgens een grote invloed op de manier waarop we ons een beeld van de werkelijkheid voorstellen, interpreteren en ons gedrag ernaar aanpassen (Garcia & Arkerson, 2017).

Aangezien ‘media’ bijgevolg een zeer ruim begrip is, is het noodzakelijk om het in de context van deze masterproef duidelijk af te bakenen. Hoewel ‘media’ als brede term vaak doorheen het proefschrift zal gebruikt worden, heeft het telkens betrekking op ‘nieuwsmedia’. Meer specifiek gaat het om nieuwsberichtgeving omtrent criminaliteitsfenomenen verspreid in verschillende vormen zoals televisie, kranten, radio en sociale mediaplatformen van de pers (Facebook, Twitter, Instagram...). In het empirische luik van deze thesis wordt ten slotte wel geopteerd voor nieuwsberichtgeving in de vorm van een krantenbericht.

1.2 Publieke opinie – percepties – attitudes

‘Publieke opinie’, ‘publieke percepties’ en ‘publieke attitudes’ zijn drie termen die doorheen deze masterproef zeer nauw verwant zijn met elkaar, doch elk op zich een andere betekenis hebben in criminologische context.

Daar publieke opinieonderzoek in heel wat wetenschappelijke disciplines gehanteerd wordt, is het een ruim concept. Desondanks zijn er tal van definities voorhanden die de algemene essentie trachten neerschrijven en bijgevolg grotendeels op dezelfde betekenis neerkomen, namelijk: de openbare, algemeen heersende mening van de veronderstelde meerderheid van het volk over bepaalde zaken of personen (Billiet, 2000). Het valt met andere woorden te beschouwen als een algemeen en overkoepelend concept waar peilingen naar publieke percepties en attitudes deel van uitmaken.

Het is eerst en vooral zo dat onderzoek naar publieke (ernst)percepties tegenover criminaliteit meer specifiek is en dus een centrale component vormt binnen studies naar de publieke opinie. Hier probeert men enerzijds na te gaan in welke mate respondenten bepaalde vormen van criminaliteit rangschikken naargelang de ernst van het misdrijf op basis van de gepercipieerde zwaarte van de schade, de incidentie, de morele verkeerdheid en de incidentie van de schade ten gevolge van het misdrijf. Anderzijds wordt ook de mate van verwijtbaarheid of schuld van de dader nagegaan (Adriaenssen, 2016; Adriaenssen *et al.*, 2020). Ten tweede vormt ook onderzoek naar de publieke punitiviteit of straftoemingsattitudes een centrale component binnen publieke opiniestudies. Hierbij trachten onderzoekers te achterhalen hoe burgers in de samenleving staan tegenover verschillende straffen en welke straftoemeting men prefereert bij een bepaald misdrijf. Meer bepaald gaat het om het geprefereerde doel (i.e., vergelding, afschrikking, resocialisatie...), de vorm (i.e., doodstraf, gevangenisstraf, werkstraf...) en de intensiteit (duur en zwaarte) van de bestraffing (Adriaenssen & Aertsen, 2015). Beide typen onderzoeken hangen dus met andere woorden in een zekere mate samen: op basis van de gepercipieerde ernst van een misdrijf, bepaalt de respondent vervolgens de strafvoorkeur. Zodoende zal doorheen deze masterproef gebruikt gemaakt worden van de term ‘publieke opinie’ of ‘houding van de burger’ tegenover criminaliteit en straftoemeting, wanneer verwezen wordt naar deze mate van samenhang.

2 Attitudes tegenover criminaliteit en straftoemeting: beïnvloedende factoren

2.1 (Nieuws)media

Door de toenemende modernisering en globalisering kan niet ontkend worden dat media als belangrijke bron fungeren ter verschaffing van actuele informatie. Desondanks wordt de taak van media om objectieve en pluriforme informatie te verschaffen bij (misdad)berichtgeving niet altijd gerealiseerd. Een verklaring hiervoor is namelijk dat de meeste mensen weinig tot geen ervaring hebben met criminaliteit, waardoor ze andere bronnen moeten raadplegen voor meer informatie omtrent criminaliteit, slachtofferschap en de reactie van het strafrechtelijk systeem. Vervolgens spelen media op hun beurt in op deze toenemende publieke aandacht door te focussen op ernstige, nieuwswaardige en entertainende vormen van criminele gebeurtenissen, en bieden interpretaties en verklaringen voor de manier waarop deze moeten begrepen worden (Kort-Butler & Habecker, 2018). Zo blijkt bijvoorbeeld uit een analyse van verschillende criminaliteit gerelateerde nieuwsberichten dat media vooral gewelddadige gebeurtenissen weergeven in verhouding tot werkelijke criminaliteitsstatistieken (O'Hear, 2020). Ook blijkt uit onderzoek van Jeanis en Powers (2017) dat er sprake is van een dispariteit in berichtgeving op basis van geslacht, leeftijd en afkomst van het slachtoffer. De meeste media-aandacht ging namelijk uit naar witte en vrouwelijke slachtoffers, daar waar minderheden en mannen minder aan bod kwamen. Op die manier beïnvloeden nieuwsmedia het beeld dat de samenleving over criminaliteit heeft zódanig dat de kenmerken van misdrijven, misdadigers en slachtoffers in berichtgeving vaak tegengesteld zijn aan het patroon dat in officiële criminaliteitsstatistieken naar voren komt (Kort-Butler & Habecker, 2018).

De inhoud van berichtgeving is met andere woorden enerzijds van groot belang voor de beeldvorming van burgers tegenover de gepercipieerde aanwezigheid van criminaliteit in de samenleving en dus de perceptie van de manier hoe politie en justitie hierop reageren (Pfeiffer *et al.*, 2005). Anderzijds is media framing, zowel direct als indirect, verantwoordelijk voor het produceren en reproduceren van stereotypes. De informatie over een bepaalde gebeurtenis wordt namelijk onvermijdelijk opgenomen in veralgemeende kennis die de burger vormt over bepaalde sociale groepen, wat ertoe kan leiden dat mensen hun percepties, oordelen en dagelijkse gedragingen ten opzichte van dergelijke groepen aanpassen; met inbegrip van ernstpercepties tegenover criminaliteit en punitieve attitudes ten aanzien van de gestereotypeerde dader en slachtoffer (Foreman *et al.*, 2016).

In empirisch onderzoek vinden we desondanks weinig studies die louter focussen op de invloed van media als alleenstaande variabele op publieke attitudes tegenover criminaliteit en straffen. Het is namelijk zo dat onderzoekers eveneens rekening houden met de achtergrondkenmerken van consumenten. De weinige studies die tevens wel enkel op media focussen, tonen echter tegenstrijdige resultaten (Peovska *et al.*, 2021).

Een van de grondleggers van onderzoek dat de invloed van media analyseren op attitudes tegenover criminaliteit zijn Gerbner en collega's (1970) met de befaamde cultivatietheorie. Zij vonden dat personen die regelmatig televisiekeken meer angst hadden voor criminaliteit, veronderstelden dat criminaliteit meer voorkomt dan in officiële statistieken en vervolgens een voorkeur hadden voor strengere straffen. Dit omdat criminaliteit op televisie als meer gewelddadig en gevaarlijk wordt afgebeeld dan in werkelijkheid het geval is. Dit ging echter gepaard met de methodologische kritiek die stelde dat er enkel rekening werd gehouden met het totaal aantal uren schermtijd en er geen rekening werd gehouden met het soort televisieprogramma men keek.

Later volgen echter meer studies naar specifieke vormen van criminaliteit gerelateerde media zoals nieuwsartikelen, televisienieuws, televisieprogramma's en sociale media, waarbij voor elke soort een andere verklaring aan ten grondslag ligt. Zo blijkt dat nieuws en televisieprogramma's als mediabron vooral de nadruk leggen op een gebrekkig strafrechtelijk kader waardoor criminaliteit het gevolg lijkt van een inefficiënte werking van politie en justitie. Men biedt vervolgens een mogelijke 'oplossing' door harder te straffen, waardoor de publieke houding negatief beïnvloed wordt (Peovska *et al.*, 2021). Dit blijkt ook uit het onderzoek van Rosenberger en Callanan (2011). Hun resultaten geven weer dat een grote hoeveelheid van nieuwsconsumptie samenhangt met strengere straftoemingsattitudes. Dit echter in tegenstelling tot series of films, waarbij men weinig tot geen negatieve invloed vaststelt. Een verklaring is namelijk dat deze fictieve gebeurtenissen niet als werkelijkheid worden gezien of dat er vaak sprake is van een goed einde waarbij het recht wordt hersteld (Peovska *et al.*, 2021).

Ondanks onderzoek aantoon dat (nieuws)media weldegelijk een bepaalde invloed heeft in de manier waarop het publiek zich een beeld vormt over criminaliteit en straftoemeting, mogen we deze invloed niet overschatten. Zoals bovenstaand vermeld is het namelijk belangrijk om de potentiële invloed van bepaalde achtergrondkenmerken van de consumenten in het achterhoofd te houden.

2.2 Geslacht dader en slachtoffer

Binnen de criminologische wetenschappen zijn reeds heel wat onderzoeken voorhanden omtrent dispariteit in straftoemeting waarbij verschillende variabelen onder de loep genomen worden als potentiële beïnvloedende factoren, waaronder geslacht. Geslacht kan echter op verschillende manieren geïnterpreteerd worden. Zowel onderzoek naar verschillen in straftoemeting op basis van geslacht van de dader, het slachtoffer en de rechter kunnen vallen onder deze term. Deze thesis focust echter uitsluitend op het geslacht van dader en slachtoffer. Het is eveneens vaak zo dat dispariteitsonderzoek over geslacht wordt gevoerd op basis van de werkelijke gerechtelijke statistieken en in mindere mate op basis van vignetstudies waarbij men peilt naar straftoemetingsattitudes van de publieke opinie.

2.2.1 Dader

Op basis van gerechtelijke statistieken stelden onderzoekers in het verleden meermaals een discrepantie vast waarbij mannen zwaarder werden gestraft dan vrouwen in gelijkaardige omstandigheden. Deze zwaardere bestraffing kan zich zowel uiten op vlak van strafsoort als strafmaat, afhankelijk van het type misdrijf. Er bestaat echter nog heel wat inconsistentie omtrent de omvang van deze discrepantie en tussen de resultaten van vergelijkend onderzoek. Bijgevolg trachtte het onderzoek van Roose (2018) aan deze lacune tegemoet te komen door middel van een systematische review met universele studies. Uit de resultaten bleek vervolgens dat in het merendeel van de studies vrouwen minder vaak gevangenisstraffen werden opgelegd en meer bestraft werden met geldboetes en probatiestrafen in vergelijking met mannen. Ook de grootte van de strafmaat verschilde in het voordeel van de vrouw. Hoewel de meeste onderzoeken focusten op gevangenisstraffen, kregen vrouwen significante kortere termijnen opgelegd. Deze vastgestelde discrepantie, uitgedrukt in percentages en kansen, liepen wel aanzienlijk uiteen over de verschillende onderzoeken heen.

Ook bij (beperkt beschikbare) publieke opiniestudies verkrijgt men gelijkaardige resultaten. Uit een explorerend onderzoek van Bijleveld *et al.* (2021) blijkt bijvoorbeeld dat de punitieve attitudes van de verworven respondenten significant verschillen op basis van het geslacht van de dader in het omschreven vignet. Vrouwen kregen in het algemeen zachtere strafsoorten, maar ook een korter termijn dan mannen wanneer ze een gevangenisstraf opgelegd kregen.

2.2.2 Slachtoffer

De voorhanden literatuur met betrekking tot de invloed van gender op straftoematingsuitkomsten focust grotendeels op het geslacht van de dader en in beperkte mate op hoe het geslacht van slachtoffers hier een potentiële rol kan in spelen. De geringe onderzoeken - zowel analyses van gerechtelijke statistieken, als publieke opinie studies - die tevens wel te vinden zijn, focussen doorgaans louter op één specifiek misdrijf zoals zedenmisdrijven of slagen en verwondingen in het kader van huiselijk geweld. Het onderzoek van Curry *et al.* (2004) trachtte hier vervolgens aan tegemoet te komen door middel van een analyse van veroordelingen van drie verschillende misdrijven (aanranding, overval en moord). Over de drie verschillende misdrijven heen, bleek in het algemeen dat daders die een vrouwelijk slachtoffer maakten, aanzienlijk langere straffen kregen dan daders die mannelijke slachtoffers maakten. Ook bleek dat het effect van het geslacht van het slachtoffer op de lengte van de straf afhankelijk was van het geslacht van de dader, in die zin dat mannelijke daders in combinatie met vrouwelijke slachtoffers de langste straf kregen in tegenstelling tot alle overige mogelijkheden.

2.3 Type misdrijf

Heel wat onderzoekers stellen zich de vraag of bepaalde misdrijven als ernstiger worden gepercipieerd dan anderen, en in welke mate er al dan niet sprake is van een consensus binnen de bevolking.

In eerste instantie tracht dit soort onderzoek dus na te gaan hoe het publiek staat tegenover bepaalde vormen van criminaliteit door te peilen naar de relatieve ordening van misdrijven op een schaal van gepercipieerde ernst. In tweede instantie gaat men vervolgens na of er sprake is van een consensus op vlak van de gepercipieerde ernst van bepaalde misdrijven. Meer bepaald analyseert men of er al dan niet sprake is van verschillen tussen sociale groepen op basis van sociale karakteristieken en achtergrondkenmerken, terwijl minder onderzoek zich toespitst op loutere analyses op het niveau van individuele respondenten (Miethe, 1984). Op eventuele verschillen in ernstpercepties op basis van achtergrondkenmerken wordt onderstaand verder ingegaan (zie 2.4).

Vanzelfsprekend zijn er enkele methodologische twistpunten bij de opzet van dit soort onderzoek zoals onder meer de scenario's en kenmerken van de misdrijven (e.g., geslacht, leeftijd, afkomst, recidive van de dader...) en de gehanteerde meetinstrumenten. Ook worden in het grotendeel van beschikbare onderzoeken direct analyses gemaakt van potentiële discrepanties tussen bepaalde misdrijven op basis van sociale categorieën of achtergrondkenmerken van respondenten. Hierdoor is onderzoek naar de loutere rangschikking van verschillende types criminaliteit op basis van gepercipieerde ernst uitermate beperkt.

Desondanks de beperkte beschikbaarheid van onderzoek naar rangschikking van misdrijven op basis van ernst, toont het onderzoek van Adriaenssen (2016) wel significante resultaten. Zij stelt vast dat persoonsmisdrijven zoals moord, aanranding, slagen en verwondingen als ernstiger gepercipieerd worden dan eigendoms misdrijven zoals diefstal, inbraak en vandalisme. Bij meer 'hedendaagse' en globale misdrijven is er vervolgens een discrepantie tussen terrorisme dat als ernstig wordt bevonden, in tegenstelling tot georganiseerde misdrijven zoals bedrijfsfraude, cocaïne- en cannabishandel die als minder ernstig beschouwd worden. Een potentiële verklaring is vervolgens dat misdrijven die fysieke schade aanrichten als ernstiger gepercipieerd worden dan misdrijven zonder fysieke schade.

2.4 Correlerende achtergrondkenmerken

Naast voorgaande factoren die samenhangen met de kenmerken van een bepaald misdrijf, kan de publieke opinie eveneens verschillen op basis van verschillende persoonlijke achtergrondkenmerken van (groepen van) burgers. In de literatuur zijn tevens heel wat voorgaande studies beschikbaar die hier een antwoord op trachten te bieden. In wat volgt wordt echter enkel ingegaan op de meest frequent aangehaalde variabelen.

2.4.1 Socio-demografische factoren

Allereerst is het van belang te vermelden dat de grootschalige analyse van Adriaenssen (2016) aantoont dat socio-demografische factoren in vrijwel alle publieke opinieonderzoeken worden opgenomen, maar slechts in beperkte mate verantwoordelijk zijn voor verschillen in de houding van de burger tegenover criminaliteit; namelijk voor amper 15% (of minder) van de verklaarde

variantie (Adriaenssen & Aertsen, 2015). Zodoende worden deze variabelen niet uitgebreid besproken, maar beperkt tot de essentie.

Een eerste variabele die doorgaans standaard wordt opgenomen in studies die peilen naar de houding van de burger tegenover criminaliteit is het *geslacht* van de respondent. Desondanks is het niet altijd zo dat er een expliciete relatie voorhanden is tussen beide factoren. Daar waar sommige studies aantonen dat vrouwen een strengere houding aannemen dan mannen, zijn er andere studies die net het omgekeerde concluderen of gewoonweg geen significant verschil kunnen aantonen (Payne *et al.*, 2004). Wanneer er immers wel een duidelijk verschil aanwezig is, wordt dit veelal verklaard door de aanwezigheid van een andere factor – zoals onveiligheidsgevoelens en voorgaand slachtofferschap – die als mediator fungeert (Adriaenssen, 2016).

Onderzoekers trachten eveneens vaak verbanden te zoeken met *leeftijd* als variabele. In tegenstelling tot het geslacht, is er in het merendeel van de onderzoeken echter wel een positieve correlatie aanwezig tussen leeftijd en houding ten aanzien van criminaliteit: jongeren hebben de neiging om minder streng te straffen, daar waar ouderen net wel strenger zouden straffen (Adriaenssen & Aertsen, 2015).

Vervolgens vormt ook de *opleiding* een beïnvloedende factor ten aanzien van de houding tegenover criminaliteit. Hierbij kan het gaan om een potentieel verband met scholingsgraad (i.e., studiejaar of behaald diploma) enerzijds of met het studiegebied anderzijds. In het eerste geval bestaat er doorgaans een negatief verband: hoe hoger het opleidingsniveau, hoe minder punitief de respondent is (Payne *et al.*, 2004). In de tweede situatie zijn de resultaten niet bepaald consistent. Bepaalde onderzoeken tonen aan dat criminologie- of (straf)rechtsstudenten een strenge houding aannemen, daar waar anderen net een minder strenge houding of helemaal geen significant verband constateerden (Adriaenssen & Aertsen, 2015).

Ten slotte wordt *ras* of *etniciteit* over verschillende studies heen aanzienlijk beschouwd als significante factor die in grote mate verantwoordelijk is voor de verklaarde variantie in verschillen in de ernstpercepties van criminaliteit en bijhorende punitieve attitudes. Meer bepaald werd vaak bevonden dat witte personen een strengere houding aannemen in tegenstelling tot gekleurde personen, daar zij bijvoorbeeld eerder voorstander zijn van een gevangenis- of doodstraf en minder voor rehabilitatie (Adriaenssen & Aertsen, 2015; Chericos

et al., 2004). De verklaring hiervoor kan enerzijds gelinkt worden aan raciale vooroordelen die heersen bij een groot deel van de witte bevolking, daar waar aan de andere zijde de gepercipieerde raciale onrechtvaardigheid in het strafrechtstelsel doorslaggevend is voor een minder strenge houding (Johnson, 2008). Dit kan vervolgens in verband gebracht worden met de sociale identiteitstheorie die stelt dat een deel van iemands zelfbeeld afhangt van het belang dat die persoon hecht aan de groep waartoe men behoort. Naarmate een individu zich namelijk sterker met een bepaalde groep identificeert, hoe gemotiveerder men zal zijn om de belangen van die groep te verdedigen (Foreman *et al.*, 2016).

2.4.2 Politieke ideologie

Het innemen van een positie op het politieke spectrum speelt ongetwijfeld een belangrijke rol. Uit onderzoek van onder andere Colémont *et al.* (2011) en Tajalli *et al.* (2013) blijkt namelijk dat ideologische voorkeur een van de grootste voorspellers is ter bepaling van het standpunt van de respondent in de manier waarop hij of zij kijkt naar criminaliteit. Zo werd er voornamelijk een positieve relatie bevonden tussen rechts of conservatief georiënteerde ideologieën en de voorkeur voor hardere, langere en afschrikwekkende straffen. Dit in tegenstelling tot progressieve ideologieën.

2.4.3 Persoonlijke ervaringen

Helaas is er niet veel onderzoek voorhanden over de directe invloed van eerder slachtofferschap op de houding van de burger tegenover criminaliteit en zijn de resultaten bovendien inconsistent (Adriaenssen, 2016). Wel is er een verband terug te vinden wanneer angst of bezorgdheid over criminaliteit wordt toegevoegd als moderator. Het is namelijk zo dat mensen die rechtstreeks slachtoffer werden van een misdrijf hoger scoren op de schaal van *fear of crime* of meer angst vertonen voor (toekomstig) herhaald slachtofferschap, wat op zijn beurt een negatieve invloed heeft op de houding van de persoon in kwestie tegenover criminaliteit en het gerecht (Kort-Butler & Habecker, 2018; Lytle *et al.*, 2022). Dit in tegenstelling tot indirect slachtofferschap, wat geen significante voorspeller is (Adriaenssen, 2016).

2.4.4 Kennis

De kennis die de bevroagde respondent heeft over criminaliteit en justitie speelt ook in grote mate een rol in de manier waarop de ernst van criminaliteit gepercipieerd wordt en welke punitieve houding men vervolgens aanneemt.

Hierbij kan het enerzijds gaan om effectief verworven kennis door middel van educatie of beroepservaring. Het is tevens vanzelfsprekend dat een zekere mate van objectieve achtergrondkennis zorgt voor een accurate ernstperceptie of strafvoorkeur ten opzichte van wat in het strafwetboek als maatschappelijke ‘maatstaf’ wordt beschouwd. Dit neemt echter niet weg dat een persoon los van deze standaard geen eigen subjectief standpunt kan innemen (Adriaenssen, 2016). Anderzijds speelt vermeende kennis ook een rol. Doorgaans slaat dit op zaken waarvan de burger aanneemt dat het feiten zijn, daar waar het in werkelijkheid meestal op een vertekend (gemediatiseerd) beeld neerkomt (zie 2.1.). De ervaringen of kennis van anderen in het sociale netwerk kunnen hierbij een rol spelen om informatie te verwerven over criminaliteit en het straf(ge)recht. Dit kan positief zijn in de zin dat wanneer men juiste expertise of kennis heeft omtrent misdrijven en de werking van het straf(ge)recht, het zou kunnen zorgen voor meer vertrouwen in justitie en verminderde gevoelens van angst of kwaadheid. Het kan evenwel een negatieve invloed hebben daar het eventueel angstgevoelens kan aanwakkeren wanneer een persoon uit een sociaal netwerk bepaalde verontrustende ervaringen heeft meegemaakt (Kort-Butler & Habecker, 2018).

3 Besluit

We kunnen ten slotte besluiten dat er heel wat factoren een potentiële invloed uitoefenen op de manier waarop de bevolking criminaliteit percipiëren, evenals attitudes vormen tegenover straftoemeting. Het is echter wel belangrijk om in het achterhoofd te houden dat op basis van wat in voorgaand onderzoek gevonden werd, er niet altijd gelijkaardige en generaliseerbare conclusies kunnen genomen worden. Het is namelijk zo dat er af en toe een inconsistentie bestaat tussen de resultaten door onder meer verschillen in conceptualisatie van ernstpercepties en straftoematingsattitudes, onderzoeksdesign, de heersende culturele en beleidsverschillen tussen landen, meetniveau, de inclusie of exclusie van bepaalde variabelen en dergelijke meer (Adriaenssen & Aertsen, 2015; Stylianou, 2003).

III. HUIDIGE STUDIE

Ondanks er af en toe sprake is van inconsistenties over de resultaten van verschillende onderzoeken heen, blijkt uit het merendeel van de beschikbare onderzoeken dat er heel wat beïnvloedende factoren zijn op de houding van de burger tegenover criminaliteit en straftoemeting. Zo is het duidelijk dat de manier waarop media een beeld van de werkelijkheid schetst vaak vertekend is en dus foute indrukken kan veroorzaken. Ook het geslacht van de dader en slachtoffer kunnen verschillen veroorzaken in attitudes ten aanzien van het omschreven misdrijf. Het is tevens ook zo dat de invloed van deze variabelen op de gepercipieerde ernst en geprefereerde straftoemeting vaak afhangen van het type misdrijf enerzijds en van de achtergrondkenmerken van de respondenten anderzijds. Hoewel er tal van onderzoek voorhanden is dat elk van deze factoren afzonderlijk bestudeert als onafhankelijke variabele, ontbreekt het aan onderzoek waarin deze componenten tezamen worden geanalyseerd. Aangezien deze elementen in een zekere mate samenhangen, zou het meer bepaald mogelijk zijn om na te gaan in welke mate er eveneens sprake zou zijn van een interactie-effect.

Om eerder vermelde doelstelling te verwezenlijken, tracht deze huidige studie vervolgens een antwoord te bieden op onderstaande onderzoeksvragen, waarvan de eerste drie peilen naar mogelijke hoofdeffecten en de volgende vier naar potentiële interactie-effecten.

- In welke mate verschillen de ernstpercepties en straftoemetingsattitudes van studenten op basis van verschillende nieuwsframes?
- In welke mate beïnvloedt het geslacht van de dader de ernstperceptie en straftoemetingattitudes van studenten?
- In welke mate beïnvloedt het geslacht van het slachtoffer de ernstperceptie en straftoemetingsattitudes van studenten?
- In welke mate zorgen nieuwsframes en het geslacht van de dader tot verschillen in ernstpercepties en straftoemetingsattitudes?
- In welke mate zorgen nieuwsframes en het geslacht van het slachtoffer tot verschillen in ernstpercepties en straftoemetingsattitudes?
- In welke mate zorgen het geslacht van de dader en het geslacht van het slachtoffer tot verschillen in ernstpercepties en straftoemetingsattitudes?

- In welke mate zorgen nieuwsframes, het geslacht van de dader en het geslacht van het slachtoffer tot verschillen in ernstpercepties en straftoematingsattitudes?

Aangezien het beantwoorden van deze onderzoeksvragen gebeurt per casus, wordt ten slotte ook nog getracht een antwoord te bieden op volgende onderzoeksvraag:

- In hoeverre verschillen de ernstperceptie en straftoematingsattitudes van studenten naar gelang het type delict?

Hoewel we er ons van bewust zijn dat de achtergrondkenmerken van respondenten eveneens een invloed kunnen uitoefenen op de attitudes, worden deze niet afzonderlijk geanalyseerd in een aparte onderzoeksvraag. Ze worden echter wel in rekening gebracht bij de analyse van de resultaten om potentiële effecten te bestuderen.

De huidige studie dient ten slotte beschouwd te worden als een exploratief onderzoek, waarbij het niet mogelijk is om op basis van voorgaande literatuur bepaalde hypothesen te toetsen omtrent interactie-effecten.

IV. METHODOLOGIE

Alvorens de resultaten van het onderzoek worden besproken, wordt in dit hoofdstuk het methodologisch kader uiteengezet. Onderstaand volgt een toelichting van het gehanteerde onderzoeksdesign en -methode, de onderzoekspopulatie, steekproef en de operationalisering van de theoretische concepten.

1 Onderzoeksdesign- en methode: Factorial survey experiment

Om een antwoord te formuleren op de eerder vermelde onderzoeksvragen werd in deze masterproef geopteerd voor een kwantitatief empirisch onderzoek. Op die manier is het namelijk mogelijk om een groot aantal respondenten te bereiken en het onderwerp tevens meer in de breedte te bestuderen.

Meer bepaald werd gekozen voor een *factorial survey experiment*. Dit is een innovatieve en hybride manier van dataverzameling die onderzoekers de laatste jaren steeds meer gebruiken in het veld van de sociale wetenschappen. Het betreft een implementatie van een multidimensionaal experimenteel design binnen traditioneel surveyonderzoek (De Buck & Pauwels, 2020). Concreet krijgen respondenten een willekeurig scenario (i.e. vignetten) voorgelegd waarbij de waarden van bepaalde variabelen of dimensies experimenteel worden gemanipuleerd zodat de impact hiervan op de respondenten hun normatieve beoordeling of gedragsintenties kan worden nagegaan door middel van klassieke surveyvragen (Petzold & Wolbring, 2019). Bijvoorbeeld, een hypothetisch misdrijf waarbij de karakteristieken van de dader of slachtoffer – zoals geslacht (e.g., man of vrouw), etniciteit (e.g., wit of zwart) en leeftijd (e.g., jong of oud) – systematisch worden gemanipuleerd, wat de onderzoeker toe laat te analyseren welke van de willekeurige waarden van de dimensies in de scenario's een invloed hebben op het oordeel van de respondenten (Herzog, 2017). “Kortom, factorial survey experimenten worden gekarakteriseerd door (1) experimentele manipulatie van scenariokenmerken of -factoren en (2) door de gerandomiseerde toewijzing van scenario's aan respondenten” (De Buck & Pauwels, 2020, p.242). Alle andere kenmerken dienen overigens constant gehouden te worden waardoor de casus op zich voor iedereen gelijk is, maar enkel de vooraf gemanipuleerde variabelen ad random variëren per respondent.

Deze methode heeft vervolgens een aantal voordelen. Doordat respondenten concrete en gedetailleerde informatie voorgeschiedt krijgen waarvan verondersteld wordt dat verschillende (gemanipuleerde) factoren een invloed uitoefenen op de houding van de respondenten, is deze onderzoeksmethode eerst en vooral geschikt om te bestuderen hoe en welke condities de beoordelingen beïnvloeden in een bepaalde context. Verder is het eveneens zo dat respondenten hoogstwaarschijnlijk niet op de hoogte zijn van de manipulatie van de variabelen van de vignetten. Hierdoor zijn de beoordelingen van de respondenten minder onderhevig aan vertekening door sociale wenselijkheid, wat in klassieke vragenlijsten wel vaak het geval kan zijn (Wallander, 2009). Tot slot wordt het factorial survey experiment gekenmerkt door een sterke interne validiteit. Dit wil zeggen dat “de geobserveerde variatie in een uitkomstvariabele kan worden toegeschreven aan de manipulatie van een voorspellende variabele” (De Buck & Pauwels, 2020, p.253). Tegenover dit voordeel staat echter ook een nadeel. Daar om praktische redenen vaak gebruikt gemaakt wordt van homogene groepen komt de externe validiteit in het gedrang, wat verwijst naar de veralgemeenbaarheid van de causale gevolgen naar de bredere populatie. Ook worden maar een beperkt aantal onafhankelijke of stimulivariabelen gemeten, wat een bedreiging vormt voor de interne validiteit (De Buck & Pauwels, 2020).

1.1 Cases en vignetten

Aangezien een factorial survey experiment enerzijds bestaat uit verschillende vignetten van een bepaalde casus enerzijds en uit een vragenlijst die peilt naar bepaalde attitudes anderzijds, was het eerst en vooral noodzakelijk om de cases op te stellen. Meer bepaald werden vier verschillende cases opgesteld in de vorm van een krantenartikel. Deze artikelen omvatten een korte omschrijving van een delict, gebaseerd op waargebeurde feiten. Ter opstelling van deze cases werd op zoek gegaan naar daadwerkelijke krantenberichten van verschillende nieuwsredacties met betrekking tot de waargebeurde feiten in kwestie. Op basis van deze diverse krantenartikelen per waargebeurd feit, werd vervolgens getracht om zelf een korte casus op te stellen in de vorm van een krantenartikel, en dit voor elk van de vier cases.

Het is tevens zo dat voor de vier cases bewust gezocht werd naar vier verschillende delict types waarbij de door de rechter opgelegde hoofdstraf (*de facto*) in werkelijkheid telkens een

gevangenisstraf betrof tussen de drie en vier jaar². Dit in tegenstelling tot de hoofdstrafmaten (*de jure*) zoals omschreven in de Belgische wetgeving³. De vignetten hebben meer bepaald betrekking op (1) mishandeling in het kader van huiselijk geweld met blijvende gehoorschade tot gevolg, (2) een verkeersmisdrijf waarbij een dodelijk ongeval wordt veroorzaakt, (3) een drugsdelict en (4) zedenfeiten met minderjarigen⁴.

Daar dit onderzoek draait om de invloed van media frames in nieuwsberichtgeving, had de volgende stap in het ontwerp betrekking op het aanpassen van de cases in een zodanige mate dat bepaalde media frames duidelijk detecteerbaar – en hun effecten tevens toetsbaar – werden voor ons als onderzoekers. Ten aanzien van de respondenten daarentegen, is het geenszins de bedoeling dat zij zich bewust zijn van de aanwezige framing. Meer bepaald werden de cases geframed op een tekstuele manier enerzijds en op een visuele wijze anderzijds.

1.1.1 Tekstuele framing

In de bestaande literatuur rond media framing worden frames dikwijls op zeer abstracte wijze benadert. Om die reden is er weinig onderzoek voorhanden waarin men expliciete bouwblokken geeft voor het formuleren van nieuwsframes. Meer bepaald ontbreekt het aan onderzoek met frames als afhankelijke variabele, waarbij extrinsieke en intrinsieke factoren het selectie- en productieproces van nieuwsberichten beïnvloeden. Vaak hangen de nieuwsberichten en -frames af van de sociale, politieke en ideologische waarden en normen binnen de nieuwsredactie, uitgeoefende druk van bepaalde stakeholders, organisatiestructuur en journalistieke routines. Daarentegen zijn er wel tal van onderzoeken beschikbaar waarbij auteurs verschillende benaderingen van inhoudsanalyses voorschrijven ter detectie van deze frames. Met name, de potentiële invloed van mediaframes als onafhankelijke variabele op attitudes of opinies (Scheufele, 1999). Daar het opstellen van nieuwsframes tenslotte bijzonder uitdagend is, hebben we ons hiervoor verder gebaseerd op twee bronnen.

In eerste instantie werd beroep gedaan op de enigszins verouderde, doch frequent toegepaste studie van Pan en Kosicki (1993). Zij geven een omschrijving van nieuwsgediscoursen in het

² Waarvan sommigen voorwaardelijk, met uitstel of deels effectief.

³ Volgens de Belgische wetgeving hebben rechters een discretionaire bevoegdheid. Dit wil zeggen dat rechters binnen de grenzen van het recht een vrije beslissingsruimte hebben wat hen toelaat om concrete gevallen naar eigen inzicht te beoordelen en bestraffen.

⁴ Zie bijlage A voor een overzicht van de cases en vignetten.

algemeen en van potentiële framing instrumenten in het bijzonder, op basis van vier structurele dimensies. Een eerste dimensie heeft betrekking op (1) syntactische structuren of patronen in de rangschikking van woorden of zinnen. Hierbij maakt men gebruik van een omgekeerde piramidestructuur wat verwijst naar de opeenvolgende organisatie van structurele elementen (i.e., titel, inleidende paragraaf, verschillende fragmenten, achtergrond en slot). De mate van framing en beïnvloeding van de lezers varieert vervolgens in diezelfde volgorde. Zo valt de koptitel het meeste op, waarbij bepaalde gerelateerde concepten in de gedachten van de lezer worden geactiveerd. De inleidende paragraaf zorgt vervolgens voor de nieuwswaardigheid van het verhaal door de gebeurtenis vanuit een bepaald perspectief te beschrijven. Hierbij hanteert men vaak ondersteunende empirische data, quotes afkomstig van hogere autoriteiten of quotes gebruikt om bepaalde aspecten te marginaliseren tegenover sociale minderheidsgroepen. Een tweede dimensie betreft vervolgens (2) scriptstructuren die refereren naar de nieuwswaardigheid van gebeurtenissen en de bedoeling om nieuws en gebeurtenissen dat de beperkte ervaringen van het publiek overstijgen aan hen over te brengen. Een nieuwsscript bestaat over het algemeen uit vijf W's en een H (i.e., wie, wat, waar, wanneer, waarom, hoe) en bevat een inleiding, climax en een einde. Ten gevolge van deze kenmerken verschilt een nieuwsscript niet zo veel van een *novel*, wat eveneens gekenmerkt wordt door het verhaal te fragmenteren, personaliseren en dramatiseren. (3) Thematische structuren zijn een derde dimensie. Niet elk nieuwsbericht is gebaseerd op een bepaalde gebeurtenis, maar sommigen worden gelinkt aan een reeds bestaand probleem of onderwerp. Journalisten hebben vervolgens de neiging om een bepaalde hypothese of oorzakelijk thema te koppelen aan hun nieuwsberichten door middel van onder meer afbeeldingen, citaten, grafieken of het verwijzen naar andere vergelijkbare gebeurtenissen. Een vierde en laatste dimensie zijn ten slotte (4) retorische structuren. Namelijk, de keuze van journalisten hun schrijfstijl in relatie tot hun beoogde effect door het gebruik van metaforen, voorbeelden of slagzinnen.

Ten tweede werd gebruikt gemaakt van de typologie van Semetko en Valkenburg (2000). Zij ontwikkelden een lijst met 20 vragen om na te gaan welke frames voorkomen in het (politiek) nieuws, waar men aanwezig (1) of niet aanwezig (0) kan op antwoorden. Meer bepaald gaat het om vijf mogelijke frames met elk zijn eigen kenmerken die gedetecteerd kunnen worden in teksten: het (1) *responsibility frame*, waarbij de nadruk gelegd wordt op de verantwoordelijke van de gebeurtenis, alsook het geven van potentiële oplossingen; het (2) *human interest frame*, wat gebeurtenissen frame't vanuit een dramatisch, emotioneel en relateerbaar standpunt. Vaak worden de beschrijvingen van de gebeurtenissen gepersonaliseerd en gedramatiseerd om de

aandacht van het publiek te trekken en ervoor te zorgen dat het probleem een menselijk gelaat krijgt; het (3) *conflict frame*, wat de nadruk legt op conflicten tussen individuen, groepen, landen of instituties; het (4) *morality frame*, waarin de gebeurtenis geplaatst wordt binnen bepaalde heersende waarden en normen van de samenleving; en het (5) *economic consequences frame*, wat de economische kosten en gevolgen van de gebeurtenis benadrukt voor landen, instituten, groepen en/of individuen. In het huidige onderzoek werden de door Semetko en Valkenburg opgestelde kenmerken en vragen die peilen naar de aanwezigheid van nieuwsframes niet gebruikt om een deductieve inhoudsanalyse op zich mee uit te voeren, maar deze werden eerder gehanteerd om de opgestelde cases verder bij te sturen op vlak van framing.

Met oog op de doelstelling van het onderzoek was het ten slotte noodzakelijk om elk van de vier cases te manipuleren naargelang het geslacht van de dader en het geslacht van het slachtoffer waardoor elke case uiteindelijk uit vier condities bestond. Meer bepaald werd de omschrijving van het delict in alle condities volledig gelijk gehouden maar werd zowel het geslacht van de dader als het geslacht van het slachtoffer in de ene conditie aangepast naar een vrouw en in de andere conditie naar een man. Op die manier kregen we vier vignetten per case en dus een totaal van zestien vignetten op vlak van tekstuele framing (zie 1.1.3).

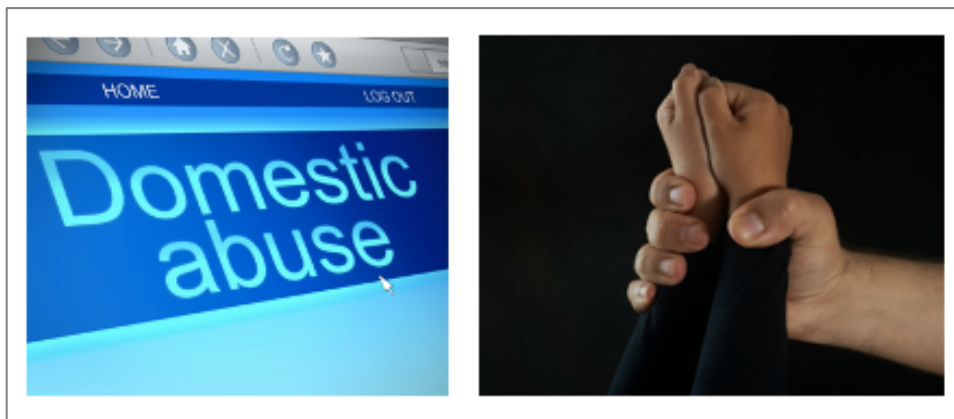
1.1.2 Visuele framing

Om de vignetten zo goed mogelijk te laten gelijken op daadwerkelijke krantenartikelen en visuele framing mogelijk te maken, werd naast de inhoudelijke omschrijving van de delicten eveneens opzoek gegaan naar afbeeldingen die aansluiten bij de onderwerpen van de cases. Concreet werd voor elk van de vier cases enerzijds gezocht naar een emotieopwekkende foto en anderzijds naar een nietszeggende of neutrale foto die geen potentiële emoties zouden opwekken bij de respondenten (zie figuur 1). Op die manier bestond elk van de vier cases uit twee vignetten, met een totaal van acht vignetten op vlak van visuele framing (zie 1.1.3).

Aangezien de mate waarin een afbeelding als neutraal of emotieopwekkend wordt beschouwd uitermate subjectief is, werd geopteerd om vooraf een pre-test uit te voeren om aan deze limitatie tegemoet te komen en dusdanig de interne validiteit van het onderzoek beter te garanderen. Zo werd voor elke case gezocht naar vier neutrale en vier emotieopwekkende

afbeeldingen door middel van het ingeven van kernwoorden in Adobe Stock⁵ die aansloten bij het thema van de case in kwestie. Na het lezen van de *informed consent* en het toestemmen om te participeren, werden 30 studenten (14 vrouwen en 16 mannen) tussen 18 en 25 jaar ($M=20,87$; $SD=1,717$) bevraagd om de gegeven afbeeldingen te beoordelen naargelang het al dan niet oproepen van emoties. Meer bepaald werd voor elke case een korte omschrijving van het delict gegeven om vervolgens de acht bijhorende afbeeldingen te beoordelen op een 5-punten schaal ($1 = roept helemaal geen emotie op/zegt mij niets$, $5 = roept heel veel emotie op/raakt mij diep$).

Figuur 1: Voorbeeld van een neutrale (links) en emotieopwekkende (rechts) afbeelding in de case van huiselijk geweld.

Aan de hand van de verworven antwoorden werden per case, voor elk van de vier nietszeggende afbeeldingen en de vier emotieopwekkende afbeeldingen, de gemiddelde scores berekend. Hoe lager de gemiddelde score voor de nietszeggende afbeelding, hoe minder emoties de afbeelding opriep bij de respondenten, en omgekeerd. De afbeeldingen met de uiteindelijk laagste en hoogste score werden vervolgens geselecteerd voor het effectieve factorial survey experiment.⁶

⁵ Wereldwijde aanbieder van hoge kwaliteit gelicentieerde afbeeldingen, video's en muziek.

⁶ De resultaten van de pre-test werd als bijlage B toegevoegd.

1.1.3 Overzicht vignetten: 4 x 8 condities

Samenvattend is er uiteindelijk sprake van tekstuele framing enerzijds, waarbij de omschrijving van het delict in elk van de cases gelijk blijven maar waarvan de variabelen ‘geslacht van de dader’ en ‘geslacht van het slachtoffer’ gemanipuleerd worden. Anderzijds is er sprake van visuele framing, waarbij elk van de vier cases zowel bestaat uit een emotieopwekkende afbeelding als een neutrale of nietszeggende afbeelding.

Zoals eerder vermeld krijgen we vervolgens te maken met vier vignetten per case op vlak van tekstuele framing en twee vignetten per case op vlak van visuele framing. Wanneer we bijgevolg beide types van framing combineren bestaat elke case uit acht vignetten en krijgen we in het totaal dus te maken met tweeëndertig vignetten (zie figuur 2).

Figuur 2: Overzicht cases en vignetten

• Visuele framing: (A) nietszeggende afbeelding – (B) emotie opwekkende afbeelding • Tekstuele framing: → Geslacht dader: (C) man – (D) vrouw → Geslacht slachtoffer: (E) man – (F) vrouw											
CASUS 1 <table border="1"> <tr> <td>A +C+E</td><td>A +D+E</td><td>B +C+E</td><td>B +D+E</td></tr> <tr> <td>A +C+F</td><td>A +D+F</td><td>B +C+F</td><td>B +D+F</td></tr> </table>				A +C+E	A +D+E	B +C+E	B +D+E	A +C+F	A +D+F	B +C+F	B +D+F
A +C+E	A +D+E	B +C+E	B +D+E								
A +C+F	A +D+F	B +C+F	B +D+F								
CASUS 2 <table border="1"> <tr> <td>A +C+E</td><td>A +D+E</td><td>B +C+E</td><td>B +D+E</td></tr> <tr> <td>A +C+F</td><td>A +D+F</td><td>B +C+F</td><td>B +D+F</td></tr> </table>				A +C+E	A +D+E	B +C+E	B +D+E	A +C+F	A +D+F	B +C+F	B +D+F
A +C+E	A +D+E	B +C+E	B +D+E								
A +C+F	A +D+F	B +C+F	B +D+F								
CASUS 3 <table border="1"> <tr> <td>A +C+E</td><td>A +D+E</td><td>B +C+E</td><td>B +D+E</td></tr> <tr> <td>A +C+F</td><td>A +D+F</td><td>B +C+F</td><td>B +D+F</td></tr> </table>				A +C+E	A +D+E	B +C+E	B +D+E	A +C+F	A +D+F	B +C+F	B +D+F
A +C+E	A +D+E	B +C+E	B +D+E								
A +C+F	A +D+F	B +C+F	B +D+F								
CASUS 4 <table border="1"> <tr> <td>A +C+E</td><td>A +D+E</td><td>B +C+E</td><td>B +D+E</td></tr> <tr> <td>A +C+F</td><td>A +D+F</td><td>B +C+F</td><td>B +D+F</td></tr> </table>				A +C+E	A +D+E	B +C+E	B +D+E	A +C+F	A +D+F	B +C+F	B +D+F
A +C+E	A +D+E	B +C+E	B +D+E								
A +C+F	A +D+F	B +C+F	B +D+F								

1.2 Survey

Naast het opstellen van de cases en het manipuleren van de variabelen tot verschillende vignetten betrof de volgende stap als onderdeel van het factorial survey experiment het opstellen van de bijhorende vragenlijst. Zoals eerder vermeld maakt dit het namelijk mogelijk om te peilen naar het oordeel of de opinie van respondenten over de cases en laat het de onderzoeker toe te analyseren welke van de gemanipuleerde variabelen in de cases een invloed hebben (Herzog, 2017).

De vragenlijst werd opgesteld aan de hand van Qualtrics XM. Door de survey online op te stellen en te verspreiden, biedt dit de mogelijkheid om een groot aantal respondenten te bereiken en vervolgens de externe validiteit te verbeteren. Ook zijn websurveys onder andere eenvoudig en goedkoop op te stellen en kunnen de resultaten efficiënt en overzichtelijk worden geanalyseerd door de onderzoeker en gecontroleerd worden door derden (Evans & Mathur, 2018).

Omwille van beperkingen in tijd en budget werd de vragenlijst meer bepaald afgenomen bij studenten die hoger onderwijs genieten aan een door de Belgische overheid erkende onderwijsinstelling. De websurvey zelf werd op diverse manieren verspreid. Dit gebeurde hoofdzakelijk via sociale media, namelijk via Facebook. Zo werden in verschillende facebookgroepen van studierichtingen oproepen gedaan tot deelname. Ook werden enkele persoonlijke contacten geraadpleegd. Verder was de vragenlijst beschikbaar van 15 maart tot 8 juni 2022.

In eerste instantie werd in de introductie een informatiebrief geïmplementeerd waarin het doel en opzet van het onderzoek werden omschreven en waarin het anonieme karakter en de vrijwillige deelname werden benadrukt. Zo was het enkel mogelijk om deel te nemen wanneer de respondenten aangaven de informatiebrief gelezen te hebben en akkoord gingen om deel te nemen aan het onderzoek. Ook konden de respondenten hun deelname op elk moment stopzetten. Het *informed consent* werd bijgevolg gegarandeerd.

In tweede instantie werd de enquête opgebouwd uit vijf delen. In het eerste deel werd voornamelijk gepeild naar socio-demografische factoren. In deel twee werden vervolgens de attitudes van de respondenten nagegaan met betrekking tot de omschreven delicten in de

opgestelde krantenartikelen. Elke respondent kreeg van elk van de vier cases één vignet en werd ten eerste gevraagd om het misdrijf te beoordelen naar ernst. Ten tweede werd ook gevraagd om een strafsoort en -maat voor de dader te bepalen, waarbij men kon kiezen uit verschillende strafmogelijkheden. Deel drie peilde naar voorgaand slachtofferschap en/of daderschap en in welke mate men al dan niet een positieve ervaring heeft overgehouden aan eventueel contact met politie en/of justitie. Deel vier bevatte vervolgens vragen waarin werd nagegaan in welke mate de respondent bezorgd is over criminaliteit en deel vijf trachtte ten slotte het vertrouwen in bepaalde overheidsinstellingen na te gaan. Een overzicht van de volledige vragenlijst is te vinden in bijlage C.

2 Steekproef

De doelpopulatie van dit onderzoek was oorspronkelijk ‘de burger’. Omwille van budgettaire en tijdsbeperkingen werd daarom geopteerd om de populatie af te bakenen en de focus te leggen op studenten tussen 18 en 26 jaar die studeren aan een door de Belgische overheid erkende onderwijsinstelling. Aangezien de onderzoeker geen lijst ter beschikking had met alle ingeschreven personen mocht iedere persoon die aan de vooropgestelde criteria voldeed, deelnemen aan het onderzoek, uitgezonderd rechtenstudenten. Aangezien zij reeds op de hoogte zijn van het strafrecht zou hun subjectieve mening hierdoor in het gedrang kunnen worden. Om een zo groot mogelijk responsaantal te verwerven werd verder geen geografische afbakening gemaakt voor de onderwijsinstellingen. Echter was de vragenlijst enkel beschikbaar in het Nederlands waardoor de steekproef enkel Nederlandstalige respondenten bevat. Gedurende de periode dat de vragenlijst online beschikbaar was, werden 95 geldige responsen verworven; dit na een data cleaning waarbij alle onvolledige en ongeldige responsen verwijderd werden⁷. Het totaal aantal respondenten was vervolgens meer dan wordt aangeraden volgens Auspurg en Hinz (2015). Volgens hen is het aan te raden om per vignet minstens 5 respondenten te verzamelen, wat neerkomt op een totaal van minstens 40 respondenten in deze studie.

⁷ Na het bekijken van de antwoorden bleek dat een groot deel van de respondenten geen correct antwoord had gegeven op de vraag die peilde naar de strafmaat. Wel werd aangegeven welke strafsoort men zou prefereren, maar niet welke bijhorende strafmaat. Om het aantal geldige antwoorden te verhogen, werd de vraag verduidelijkt en werd de vragenlijst een tweede maal verspreid.

3 Operationalisering

Om bepaalde begrippen uit het theoretisch kader meetbaar te maken en te analyseren, dienen ze geoperationaliseerd te worden in empirische variabelen. Deze worden onderverdeeld in afhankelijke, onafhankelijke en controlevariabelen.

De *afhankelijke variabelen* in dit onderzoek zijn de ***ernstperceptie*** en ***geprefereerde straftoemeting***. Dit wordt in deze masterproef geoperationaliseerd door de respondent voor vier cases met verschillende misdrijven - in de vorm van een krantenartikel - enerzijds te vragen hoe ernstig men de voorgelegde feiten acht en welke straf en strafzwaarte de respondent zou opleggen. Men kan kiezen uit een onvoorwaardelijke gevangenisstraf, een voorwaardelijke gevangenisstraf, een werkstraf en een geldboete.

De *onafhankelijke variabelen* in het onderzoek zijn ***geslacht dader***, ***geslacht slachtoffer*** en ***nieuwsframe***. Zoals bovenstaand uitgebreid wordt uitgelegd (zie 1.1.), worden deze drie variabelen in de cases opgenomen waarbij telkens een combinatie wordt gemaakt: het geslacht van de dader en slachtoffer is ofwel een man ofwel een vrouw en het visueel nieuwsframe is ofwel een neutrale of emotieopwekkende afbeelding. Verder worden ook nog onafhankelijke socio-demografische variabelen opgenomen als *controlevariabelen* zoals geslacht, leeftijd, afkomst, opleidingsniveau, politieke voorkeur en geloof.

Een meer gedetailleerde uiteenzetting van de wijze waarop de theoretische concepten geoperationaliseerd worden, is te vinden in bijlage D.

V. RESULTATEN

1 Inleiding

In dit hoofdstuk zullen de resultaten besproken worden van het gevoerde empirische onderzoek. Er werden verschillende analyses uitgevoerd op de verworven data aan de hand van het statistisch software programma *Statistical Package for the Social Sciences* (SPSS Statistics 27) met het significantielevel voor statistische testen op 0,05. In het tweede deel wordt vervolgens een algemeen overzicht gegeven van de beschrijvende statistieken zodat de lezer een globaal beeld krijgt van de demografische achtergrondkenmerken van de respondenten. Verder wordt in het derde deel in eerste instantie beschreven hoe de data werd verwerkt en welke analyses er werden uitgevoerd. Verder wordt per casus een algemeen overzicht gegeven van de gepercipieerde ernst en geprefereerde straf, waarbij daaropvolgend wordt getracht een antwoord te bieden op de eerder vermelde onderzoeksvragen (zie deel III) die zowel peilen naar het hoofdeffect en interactie-effecten van elk van de onafhankelijke variabelen (visueel nieuwsframe, het geslacht van de dader en het geslacht van het slachtoffer) op de afhankelijke variabelen (ernstperceptie en straftoemeting). Ten slotte volgt een vergelijking van de verschillen in ernstpercepties en geprefereerde straffen tussen de cases.

2 Beschrijvende statistieken

2.1 Socio-demografische factoren

De respondenten ($n = 95$) die hebben deelgenomen aan het onderzoek bestonden uit 40% mannen en 60% vrouwen tussen 18 en 26 jaar ($M = 20.69$, $SD = 1.726$). Verder hadden 100% van de bevroagden een Belgische nationaliteit, waarvan 8.4% minstens één ouder met een immigratieachtergrond had (Tabel 1a). Het grotendeel van de studenten die deelnamen aan het onderzoek studeerden momenteel een opleiding op het niveau van een academische bachelor (48.8%). De opleiding zelf lag echter meer verspreid over verschillende studiegebieden, zoals te zien in Tabel 1b.

Tabel 1a

Demografische factoren

Variabelen	N	%	M	SD
Geslacht				
Man	38	40	-	-
Vrouw	57	60	-	-
Leeftijd				
			20,69	1,726
18	15	15,8	-	-
19	8	8,4	-	-
20	15	15,8	-	-
21	29	30,5	-	-
22	16	16,8	-	-
23	8	8,4	-	-
24	2	2,1	-	-
25	1	1,1	-	-
26	1	1,1	-	-
Afkomst				
Belg	100	100	-	-
Niet-Belg	0	0	-	-
Immigratie-achtergrond				
Beide ouders van Belgische afkomst	87	91,6	-	-
Minstens één ouder van niet-Belgische afkomst	8	8,4	-	-
TOTAAL (N)	95	100	-	-

Tabel 1b*Demografische factoren*

Variabelen	N	%	M	SD
Opleidingsniveau				
Academische bachelor	46	48,4	-	-
Professionele bachelor	28	29,5	-	-
Master	20	21,1	-	-
Doctoraat	1	1,1	-	-
Studiegebied				
(Interieur-)architectuur	2	2,1	-	-
Bio-ingenieurswetenschappen	7	7,4	-	-
Criminologie	10	10,5	-	-
Diergeneeskunde	3	3,2	-	-
Economie, bedrijfskunde en vastgoed	18	18,9	-	-
Geneeskunde en gezondheidswetenschappen	11	11,6	-	-
Ingenieurswetenschappen	16	16,8	-	-
Kunsten	2	2,1	-	-
Letteren en wijsbegeerte	3	3,2	-	-
Politieke en sociale wetenschappen	8	8,4	-	-
Psychologie, pedagogische wetenschappen	12	12,6	-	-
En sociaal werk				
Wetenschappen	2	2,1	-	-
Anders	1	1,1	-	-
TOTAAL (N)	95	100	-	-

Wanneer vervolgens gevraagd werd aan de respondenten op welke politieke partij men zou stemmen moesten er vandaag (federale) verkiezingen zijn, bleken de resultaten (Tabel 1c) uiteenlopend. Het merendeel van de respondenten (39%) zou stemmen op een (centrum)rechtse partij, terwijl 25.3% zou stemmen op een (centrum)linkse partij (PVDA, Vooruit en Groen) en 8.4% zou stemmen op de centrumpartij CD&V. De overige respondenten zouden ofwel niet stemmen (10.5%) of zeiden dit liever niet (16.8%).

Tabel 1c*Politieke overtuiging*

Variabelen	N	%	M	SD
Politieke partij				
PVDA	2	2,1	-	-
Vooruit	8	8,4	-	-
Groen	14	14,7	-	-
CD&V	8	8,4	-	-
Open VLD	18	18,9	-	-
NVA	16	16,8	-	-
Vlaams belang	3	3,2	-	-
Ik zou niet stemmen	10	10,5	-	-
Zeg ik liever niet	16	16,8	-	-
TOTAAL (N)	95	100	-	-

Ten slotte was het opmerkelijk dat een groot deel van de respondenten een (Rooms)katholiek geloof (50.5%) had of zich verbonden voelde met het Atheïsme (37.9%). Behalve wanneer respondenten kozen voor de optie Atheïsme of Agnosticisme, werd vervolgens gevraagd hun mate van gelovigheid aan te duiden. Hierbij viel het op dat 18.9% niet gelovig is of 21.1% een neutraal standpunt innam.

Tabel 1d*Geloof*

Variabelen	N	%	M	SD
Godsdienst				
Atheïsme	36	37,9	-	-
Agnosticisme	9	9,5	-	-
(Rooms)katholiek	48	50,5	-	-
Protestantisme	1	1,1	-	-
Polytheïsme	1	1,1	-	-
Gelovigheid				
Helemaal niet gelovig	8	6,3	-	-
Niet gelovig	18	18,9	-	-
Neutraal	20	21,1	-	-
Gelovig	7	7,4	-	-
TOTAAL (N)	95	100	-	-

Noot. Andere geloven werden niet opgenomen in de tabel wegens geen respondenten.

2.2 Ervaringen (Slachtoffer- en daderschap)

Ook werd gepeild naar eerdere ervaringen met criminaliteit. In eerste instantie werd gevraagd of zichzelf of een persoon in hun omgeving reeds slachtoffer werden van een misdrijf en zo ja, welk type (Tabel 2). 58.9% gaf aan iemand te kennen in hun omgeving die slachtoffer werd van een misdrijf, daar waar slechts 16.8% van de respondenten zelf ook ooit slachtoffer werd. 50% van de respondenten die aangaven ooit slachtoffer te zijn geweest, zijn vervolgens ook in contact gekomen met politiediensten en één respondent eveneens met justitie.

Tabel 2

Slachtofferschap

<i>Respondent</i>	<i>N</i>	<i>%</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
Ja	16	16,8	-	-
Inbraak/diefstal	9	9,5	-	-
Bedrog	-	-	-	-
Discriminatie	-	-	-	-
Vernieling/vandalisme	2	2,1	-	-
Verkeersmisdrijf	4	4,2	-	-
Seksueel-/zedenmisdrijf	2	2,1	-	-
Familiaal/huiselijk geweld	-	-	-	-
Slagen en verwondingen	1	1,1	-	-
Moord	-	-	-	-
Drugsmisdrijf	1	1	-	-
Cybercriminaliteit	-	-	-	-
Anders	-	-	-	-
Nee	79	83,2		
<i>Persoon in de omgeving van de respondent</i>				
Ja	56	58,9	-	-
Nee	39	41,1	-	-
TOTAAL (N)	95	100	-	-

In tweede instantie peilde de survey naar ervaring met criminaliteit in de zin van daderschap. Slechts 2.1% van de respondenten gaven een positief antwoord op contact met politie, terwijl niemand aangaf in contact geweest te zijn met justitie.

2.3 Kennis/informatie criminaliteit

In Tabel 3 kan worden teruggevonden waar de respondenten hun informatie omtrent criminaliteit voornamelijk halen. 86.3% van de respondenten haalt hun informatie uit de media waarvan VRTnws (75.8%), HLN (41.1%) en Het Nieuwsblad (38.9%) de meest geraadpleegde. Verder gaven alle respondenten nog andere vormen aan waaronder televisie, documentaires en studies.

Tabel 3

Kennis en informatie over criminaliteit

Variabelen	N	%	M	SD
Eigen ervaring	16	16,8	-	-
Vrienden en familie	26	27,4	-	-
Media	82	86,3	-	-
HLN	39	41,1	-	-
Het Nieuwsblad	37	38,9	-	-
VRTnws	72	75,8	-	-
De Standaard	26	27,4	-	-
De Morgen	17	17,9	-	-
Metro	4	4,2	-	-
Anders	2	2,1	-	-
Anders	95	100	-	-
TOTAAL (N)	95	100	-	-

2.4 Mening en bezorgdheid omtrent criminaliteit

Na het beoordelen van de cases werd gepeild naar de mening en bezorgdheid van de respondenten omtrent criminaliteit aan de hand van een Likertschaal, gaande van 'helemaal niet akkoord (=1)' tot 'helemaal akkoord (=5)'. 'Bezorgdheid om slachtoffer te worden' kreeg een gemiddelde score (M) van 2.99 (SD=1.189), wat aanleunt tegen 'noch niet akkoord, noch akkoord'. Het gemiddelde antwoord (M=3.49, SD=0.886) op 'criminaliteit is een groot probleem' lag vervolgens tussen 'noch niet akkoord, noch akkoord' en 'eerder akkoord', daar waar het hoogste gemiddelde (M=3.8, SD=0.918) aanleunt tegen eerder akkoord met de stelling dat er te lagen/milde straffen worden gegeven.

2.5 Vertrouwen in instellingen

Ten slotte werd gevraagd naar het vertrouwen van de respondenten in verschillende instellingen aan de hand van een Likertschaal, gaande van 'helemaal niet akkoord (=1)' tot 'helemaal akkoord (=5)'. De resultaten lagen gemiddeld tussen 'eerder niet akkoord' en 'eerder akkoord'. Het laagste vertrouwen werd teruggevonden in de effectief opgelegde straffen in strafzaken (M=2.51, SD=0.874), gevolgd door een gemiddeld laag vertrouwen in de pers (M=2.55, SD=0.976) en een gemiddeld laag vertrouwen in de algemene werking van justitie (M=2.86, SD=0.883). Het hoogste gemiddeld vertrouwen lag in een eerlijk proces voor de strafrechtbank (M=3.49, SD=0.988), gevolgd door het strafrechtelijk beleid (M=3.27, SD=0.868) en de algemene werking van de politie (M=3.11, SD=0.962).

3 Analyses en bevindingen

3.1 Analysemethoden

In wat volgt trachten we voor elk van de vier cases een antwoord te geven op de eerder vermelde onderzoeksvragen, waarin wordt nagegaan of er al dan niet sprake is van een hoofd- en/of interactie-effect van de onafhankelijke op de afhankelijke variabelen. Aangezien er sprake is van twee afhankelijke variabelen, worden per casus telkens analyses gemaakt voor de variabele “ernstperceptie” enerzijds en “geprefereerde straf” anderzijds.

Daar de eerste afhankelijke variabele “**gepercipieerde ernst**” van metrisch meetniveau is en de drie onafhankelijke variabelen dichotoom van aard zijn op nominaal meetniveau, werd gebruik gemaakt van een *Three-Way (2x2x2) Between Subjects* ANOVA in SPSS. Aan de hand van deze techniek is het mogelijk om na te gaan of er sprake is van een (hoofd)effect van een van de onafhankelijke variabelen op de afhankelijke variabele, evenals een interactie-effect tussen twee of drie onafhankelijke variabelen op de afhankelijke variabele. Voor de tweede afhankelijke variabele “**geprefereerde straf**” (nominaal meetniveau) wordt een *Multinomial Logistic Regression* uitgevoerd. Met deze analyse kunnen we de waarschijnlijkheden van verschillende mogelijke uitkomsten van “strafsoort” voorspellen, gegeven de verschillende onafhankelijke variabelen. Na elke analyse per casus – zowel ANOVA als *Multinomial Logistic Regression* – wordt de analyse vervolgens een tweede maal uitgevoerd met toevoeging van de achtergrondkenmerken van de respondenten (controlevariabelen). Op die manier is het mogelijk na te gaan welke van de variabelen volgens voorgaand onderzoek eveneens een effect kunnen veroorzaken in de huidige studie. Vanwege de beperkte omvang van dit onderzoek, beperkten we ons slechts tot de variabelen geslacht, leeftijd, nationaliteit, opleiding, politieke voorkeur en geloof.

Ten slotte wordt ter beantwoording van de laatste onderzoeksvraag een *repeated measures* ANOVA uitgevoerd, om na te gaan in welke mate de verschillende cases gemiddeld verschillen naargelang ernstpercepties en straftoematingsattitudes.

Voor elk van de uitgevoerde analyses wordt eveneens gecontroleerd of voldaan wordt aan de bijhorende assumpties.

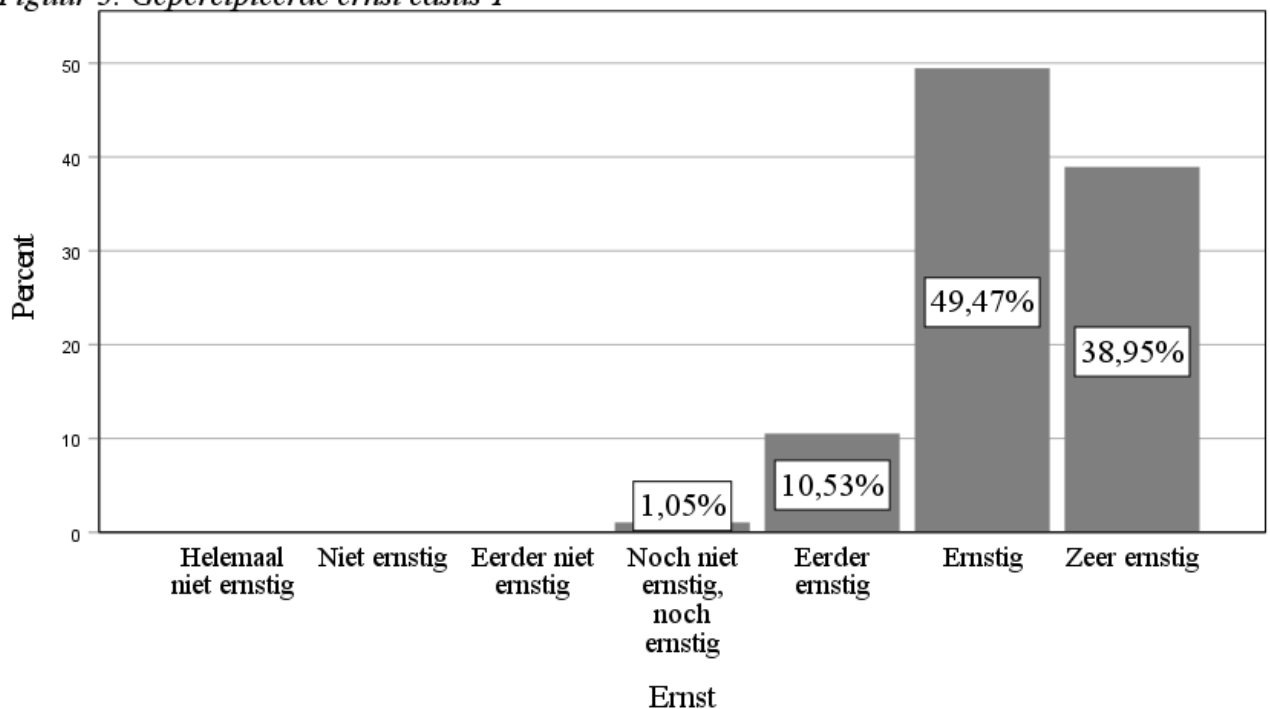
3.2 CASUS 1: huiselijk geweld

3.2.1 Algemeen overzicht

Figuur 3 en Tabel 4 tonen een algemeen overzicht van de ernstpercepties en geprefereerde straffen van de respondenten (N=95), ongeacht de onafhankelijke variabelen. Hieruit kan worden afgeleid dat de casus omtrent huiselijk geweld voornamelijk als ernstig (49.47%) of zeer ernstig (38.95%) wordt beschouwd. De meeste preferenties gingen uit naar een onvoorwaardelijke gevangenisstraf (78.9%) waarbij de respondenten een gemiddelde van 60.78 maanden aangaven.

De werkelijke straf bestond uit een gevangenisstraf van vier jaar (48 maanden), een contactverbod voor de dader, een schadevergoeding van €27000 en een geldboete van €1600. Vervolgens gaven het merendeel van de respondenten aan (69.5%) hiermee akkoord te zijn.

Figuur 3: Gepercipieerde ernst casus 1

Tabel 4*Geprefereerde straf vs eensgezindheid werkelijk opgelegde straf (Casus 1)*

GEPREFEREERDE STRAF	%	M	SD	Min.	Max.
Onvoorwaardelijke gevangenisstraf (in maanden)	78.9	60.78	66.718	3	240
Voorwaardelijke gevangenisstraf (in maanden)	16.8	37.71	14.986	18	60
Werkstraf (in uren)	3.2	35.00	-	35	35
Geldboete (in euro)	1.1	10000.00	-	10000	10000
EENSGEZINDHEID					
Veel te laag	2.1				
Te laag	17.9				
Ik ben het eens met de opgelegde strafmaat	69.5				
Te hoog	9.5				
Veel te hoog	-				
Ik weet het niet	1.1				
TOTAAL (N)	100				

3.2.2 Gepercipieerde ernst

Er wordt een *Three-Way* ANOVA uitgevoerd om na te gaan of er sprake is van een effect van de onafhankelijke variabelen op de gepercipieerde ernst van casus 1 (Tabel 5). De resultaten tonen aan dat er geen significante ($p > 0.05$) verschillen zijn in de gepercipieerde ernst van casus 1 wanneer het nieuwsframe neutraal ($M=6.239$, $SD=0.11$) of emotieopwekkend ($M=6.257$, $SD=0.097$) was. Ook wanneer de dader een man ($M=6.267$, $SD=0.103$) of vrouw ($M=6.228$, $SD=0.104$) was, evenals het slachtoffer van het mannelijke ($M=6.249$, $SD=0.103$) of vrouwelijke ($M=6.246$, $SD=0.104$) geslacht was. Naast de afwezigheid van significante hoofdeffecten, ontbreekt het eveneens aan significante interactie-effecten.

Wanneer vervolgens de achtergrondkenmerken van de respondenten worden toegevoegd als controlevariabelen en een ANCOVA-analyse wordt uitgevoerd, is opnieuw geen sprake van significante hoofd- en interactie-effecten ($p > 0.05$).

Tabel 5*De invloed van de onafhankelijke variabelen op de gepercipieerde ernst (CASUS 1)*

Voorspeller	Gepercipieerde ernst <i>M(SD)</i>	<i>df</i>	ANOVA F	<i>p</i>	<i>df</i>	ANCOVA F	<i>p</i>
Nieuwsframe		1	0.015	0.902	1	0.103	0.749
Neutraal	6.239 (0.110)						
Emotieopwekkend	6.257 (0.097)						
Geslacht dader		1	0.071	0.791	1	0.291	0.591
Man	6.267 (0.103)						
vrouw	6.228 (0.104)						
Geslacht slachtoffer		1	0.000	0.988	1	0.087	0.769
Man	6.249 (0.103)						
Vrouw	6.246 (0.104)						
Nieuwsframe x Geslacht dader		1	0.155	0.695	1	0.011	0.917
Nieuwsframe x Geslacht slachtoffer		1	0.056	0.813	1	1.397	0.241
Geslacht dader x Geslacht slachtoffer		1	3.251	0.075	1	3.325	0.072
Nieuwsframe x Geslacht dader x Geslacht slachtoffer		1	0.025	0.876	1	0.002	0.968
Geslacht					1	0.132	0.717
Leeftijd					1	0.925	0.339
Nationaliteit					1	1.530	0.220
Opleiding					1	1.935	0.168
Politiek					1	1.066	0.305
Geloof					1	1.406	0.239

Noot. ANOVA = variantie analyse; ANCOVA = covariantie analyse

3.2.3 Geprefereerde straf

Om na te gaan of er een invloed is van de onafhankelijke variabelen op de waarschijnlijkheid dat voor een bepaalde strafsoort wordt gekozen, wordt een multinomiale logistische regressie uitgevoerd (Tabel 6). Uit de resultaten blijkt dat het model ($X^2(12) = 9.102$; $p = 0.694$) goed bij de data past. Desondanks zijn er geen statistisch significante ($p > 0.05$) effecten van de onafhankelijke variabelen voor de geprefereerde straf (model 1).

Ook wanneer de controlevariabelen⁸ worden toegevoegd past model 2 goed bij de data ($X^2(219) = 57.576$, $p = 1.000$). Echter zijn er nu wel significante resultaten aanwezig. Door de toevoeging van de controlevariabelen is het opmerkelijk dat de onafhankelijke variabele '**nieuwsframe**' significant ($b=1.705$, $SE=0.815$, $p=0.036$) wordt in tegenstelling tot model 1 waarbij geen controlevariabelen worden opgenomen. Dit betekent dat een van de controlevariabele(n) een *suppressor* kan zijn. Meer bepaald zien we dat wanneer het nieuwsframe emotieopwekkend was, respondenten meer waarschijnlijk kiezen voor een voorwaardelijke gevangenisstraf dan een onvoorwaardelijke ($OR=5.504$, 95%CI [1.114, 27.184]). Ook het **geslacht** van de respondent is een significante voorspeller ($b=-2.087$, $SE=1.058$, $p=0.048$), waarbij mannen meer waarschijnlijk kiezen voor een voorwaardelijke gevangenisstraf dan een onvoorwaardelijke, in vergelijking met vrouwen ($OR=0.124$, 95%CI [0.016, 0.986]). Het volgen van een **academische bachelor** ($b=19.440$, $SE=1.632$, $p<0.001$) of een **professionele bachelor** ($b=20.914$, $SE=1.128$, $p<0.001$) waren eveneens significante voorspellers, waarbij personen die hoog scoren op deze variabelen, zowel in het eerste ($OR=277155204.9$, 95%CI [11317107.58, 6787512363]) als tweede ($OR=1210277417$, 95%CI [132568126.6, 1.105^E+10]) geval, meer waarschijnlijk kiezen voor een voorwaardelijke gevangenisstraf dan een onvoorwaardelijke. Ten slotte zien we dat respondenten die op NVA zouden stemmen moesten het vandaag (federale) verkiezingen zijn ($b=-3.182$, $SE=1.308$, $p=0.015$), minder waarschijnlijk zouden kiezen voor voorwaardelijke gevangenisstraf dan voor een onvoorwaardelijke ($OR=0.319$, 95%CI [1.114, 27.184]).

⁸ Enkel de controlevariabelen die significant waren in het model werden opgenomen in de tabel. De analyse is echter wel met alle controlevariabelen uitgevoerd.

Tabel 6*De invloed van de onafhankelijke variabelen op de geprefereerde straf (CASUS 1)*

Straf*	Voorspeller	Model 1		Model 2	
		B (SE)	Exp(B)	B (SE)	Exp(B)
Voorwaardelijke gevangenisstraf	Nieuwsframe	0.434 (0.567)	1.543	1.705** (0.815)	5.504**
	Geslacht dader	0.048 (0.554)	1.049	1.639 (0.941)	5.148
	Geslacht slachtoffer	0.028 (0.554)	1.029	-0.933 (0.898)	0.393
	Geslacht			-2.087** (1.058)	0.124**
	Opleiding (Academische bachelor)			19.440** (1.632)	277155204.9**
	Opleiding (Professionele bachelor)			20.914** (0.1.128)	1210277417**
	Politieke partij (NVA)			-3.182** (1.208)	0.042**
Werkstraf	Nieuwsframe	17.248 (0.000)	30963228.61	52.863 (1693.740)	9.077 ^{E+22}
	Geslacht dader	-17.280	3.128 ^{E-8}	-42.748 (1909.012)	2.721 ^{E-19}
	Geslacht slachtoffer	(3462.719)	0.503	-7.600 (2043.816)	0.001
		-687 (1.291)			
Geldboete	Nieuwsframe	17.137 (4659.105)	27707968.46	0.5457 (8547.507)	234.398
	Geslacht dader	17.026 (4558.126)	24800163.84	10.049 (5061.838)	23121.175
	Geslacht slachtoffer	16.874 (4405.567)	21298170.89	24.408 (2868.576)	3.985 ^{E+10}

Noot. Model 1: Multinomiale regressieanalyse met onafhankelijke variabelen; Model 2: Multinomiale regressie-analyse met onafhankelijke variabelen en controlevariabelen

*De referentiecategorie is: (onvaarwaardelijke) gevangenisstraf

** $p < 0.005$

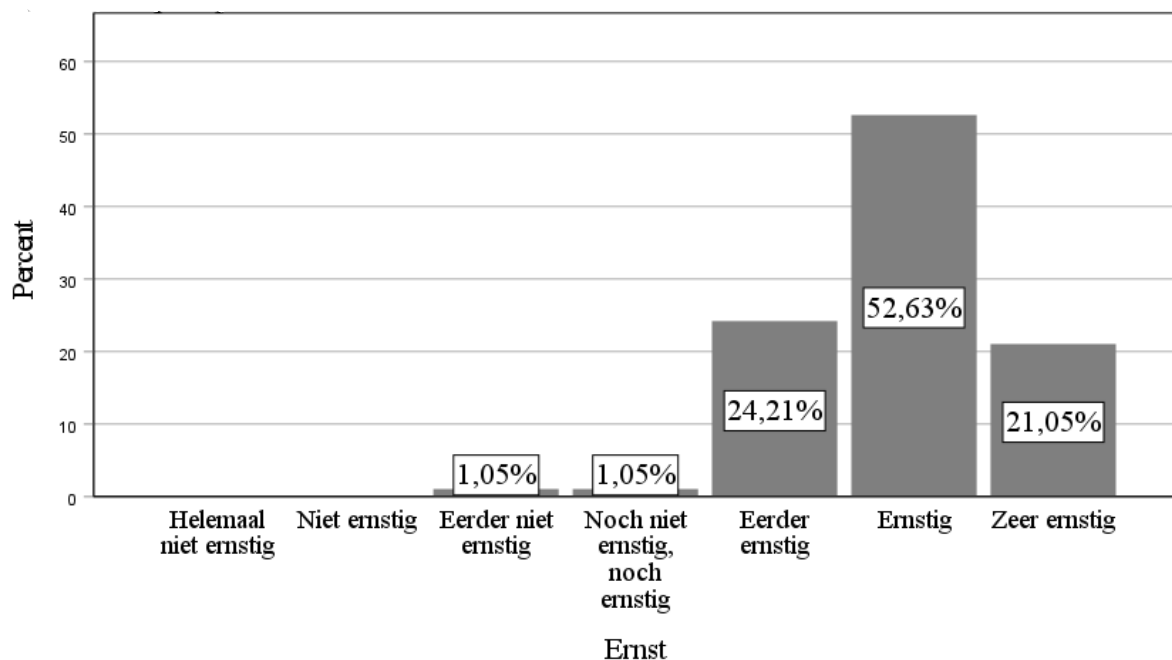
3.3 CASUS 2: verkeersmisdrijf

3.3.1 Algemeen overzicht

Figuur 4 en Tabel 7 geven een algemeen overzicht van de ernstpercepties en geprefereerde straffen, ongeacht de onafhankelijke variabelen. Het blijkt dat het merendeel van de respondenten (N=95) het omschreven verkeersmisdrijf voornamelijk als ernstig (52.63%) ervaren met een voorkeur voor een gevangenisstraf, waarbij 34.7% kiest voor onvoorwaardelijk met een gemiddelde van 48.54 maanden, en 44.21% voor voorwaardelijk met een gemiddelde van 32.83 maanden.

De werkelijke straf bestond uit een gevangenisstraf van 37 maanden (waarvan 6 maand effectief), 5 jaar rijverbod voor de dader en een boete van €8000, waarvan €6000 met uitstel. Vervolgens gaven het merendeel van de respondenten aan (55.8%) hiermee akkoord te zijn.

Figuur 4: Gepercipieerde ernst casus 2

Tabel 7*Geprefereerde straf vs eensgezindheid werkelijk opgelegde straf (Casus 2)*

GEPREFEREERDE STRAF	%	M	SD	Min.	Max.
Onvoorwaardelijke gevangenisstraf (in maanden)	34.7	48.54	35.079	3	120
Voorwaardelijke gevangenisstraf (in maanden)	44.2	32.83	51.341	5	240
Werkstraf (in uren)	13.7	743.75	1325.507	40	4000
Geldboete (in euro)	7.4	19500.00	20355.180	8000	50000
EENSGEZINDHEID					
Veel te laag	7.4				
Te laag	26.3				
Ik ben het eens met de opgelegde strafmaat	55.8				
Te hoog	7.4				
Veel te hoog	1.1				
Ik weet het niet	2.1				
TOTAAL (N)	100				

3.3.2 Gepercipieerde ernst

Bij het uitvoeren van de *Three-Way* ANOVA om na te gaan of er sprake is van een effect van de onafhankelijke variabelen op de gepercipieerde ernst van casus 2, toont *Levene's Test of Equality of Error Variances* aan dat de assumptie wordt geschonden ($F=2.529$; $p=0.02$). Dit betekent dat we de nulhypothese van gelijke varianties moeten verwerpen en bijgevolg de resultaten van de F-test niet kunnen interpreteren. Om toch aan deze assumptie proberen te voldoen, wordt de analyse nogmaals uitgevoerd met een robuuste *command* als alternatief, wat betekent dat de resultaten nog robuuster zijn tegen een schending van de assumpties. Ondanks de assumptie opnieuw geschonden wordt, mogen we de resultaten wel als robuust zien en bijgevolg interpreteren. Echter tonen de resultaten (Tabel 8) aan dat er geen significante ($p>0.05$) verschillen zijn in de gepercipieerde ernst van casus 2 wanneer het nieuwsframe neutraal ($M=5.950$, $SD=0.113$) of emotieopwekkend ($M=5.895$, $SD=0.113$) was. Ook wanneer de dader een man ($M=5.782$, $SD=0.112$) of vrouw ($M=6.062$, $SD=0.114$) was, evenals het slachtoffer van het mannelijke ($M=5.859$, $SD=0.114$) of vrouwelijke ($M=5.986$, $SD=0.112$) geslacht was. Naast de afwezigheid van significante hoofdeffecten, ontbreekt het eveneens aan significante interactie-effecten.

Wanneer we daarentegen controlevariabelen toevoegen en een ANCOVA uitvoeren, wordt wel voldaan aan de assumptie en is er sprake van een statistisch significant hoofdeffect voor '**geslacht dader**' ($F(1,81)=5.523$; $p=0.021$). Wanneer de dader een man was ($M=5.730$; $SD=0.111$) wordt dit als minder ernstig ervaren dan wanneer het over een vrouwelijke dader ging ($M=6.109$; $SD=0.113$). Aangezien er in de ANOVA-analyse geen significante resultaten zijn, kan dit opnieuw betekenen dat een van de controlevariabele(n) een suppressor is.

Tabel 8*De invloed van de onafhankelijke variabelen op de gepercipieerde ernst (CASUS 2)*

Voorspeller	Gepercipieerde ernst <i>M(SD)</i>	<i>df</i>	ANOVA F	<i>p</i>	<i>df</i>	ANCOVA F	<i>p</i>
Nieuwsframe		1	0.120	0.730	1	0.848	0.360
Neutraal	5.950 (0.113)						
Emotieopwekkend	5.895 (0.113)						
Geslacht dader		1	3.070	0.083	1	5.523*	0.021
Man	5.782 (0.112)						
vrouw	6.062 (0.114)						
Geslacht slachtoffer		1	0.625	0.431	1	1.257	0.266
Man	5.859 (0.114)						
Vrouw	5.986 (0.112)						
Nieuwsframe x Geslacht dader		1	1.270	0.263	1	0.362	0.549
Nieuwsframe x Geslacht slachtoffer		1	0.027	0.869	1	0.406	0.526
Geslacht dader x Geslacht slachtoffer		1	0.000	0.993	1	0.004	0.949
Nieuwsframe x Geslacht dader x Geslacht slachtoffer		1	0.379	0.540	1	0.160	0.991
Geslacht					1	0.475	0.493
Leeftijd					1	0.427	0.515
Nationaliteit					1	2.734	0.102
Opleiding					1	2.354	0.129
Politiek					1	0.192	0.662
Geloof					1	3.133	0.080

Noot. ANOVA = variantie analyse; ANCOVA = covariantie analyse**p*<0.05

3.3.3 Geprefereerde straf

Uit Tabel 9 kan worden afgeleid dat na het uitvoeren van multinomiale logistische regressie – om na te gaan of er een invloed is van de onafhankelijke variabelen op de waarschijnlijkheid dat voor een bepaalde strafsoort wordt gekozen in casus 2 –, model 1 ($X^2(12) = 16.016$; $p = 0.191$) goed bij de data past. Opnieuw worden geen statistisch significante resultaten ($p > 0.05$) vastgesteld en zijn dus geen van de onafhankelijke variabelen significante voorspellers voor de geprefereerde straf.

Ook wanneer de controlevariabelen worden toegevoegd past model 2 goed bij de data ($X^2(222) = 204.422$; $p = 0.795$), maar is er opnieuw geen sprake van significante effecten ($p > 0.05$).

Tabel 9

De invloed van de onafhankelijke variabelen op de geprefereerde straf (CASUS 2)

Straf*	Voorspeller	Model 1		Model 2	
		B (SE)	Exp(B)	B (SE)	Exp(B)
Voorwaardelijke gevangenisstraf	Nieuwsframe	-0.906 (0.482)	0.404	-0.874 (0.604)	0.417
	Geslacht dader	0.323 (0.481)	1.382	0.162 (0.662)	1.177
	Geslacht slachtoffer	-0.526 (0.484)	0.591	-0.610 (0.609)	0.543
Werkstraf	Nieuwsframe	-0.537 (0.674)	0.585	-0.547 (0.838)	0.579
	Geslacht dader	-0.201 (0.684)	0.818	-0.599 (0.950)	0.549
	Geslacht slachtoffer	-1.210 (0.703)	0.298	-1.685 (0.940)	0.185
Geldboete	Nieuwsframe	0.488 (0.911)	1.630	0.573 (1.237)	1.773
	Geslacht dader	0.476 (0.842)	1.610	0.197 (1.404)	1.218
	Geslacht slachtoffer	-0.172 (0.847)	0.842	-0.882 (1.142)	0.414

Noot. Model 1: Multinomiale regressieanalyse met onafhankelijke variabelen; Model 2: Multinomiale regressieanalyse met onafhankelijke variabelen en controlevariabelen

*De referentiecategorie is: (onvaarwaardelijke) gevangenisstraf

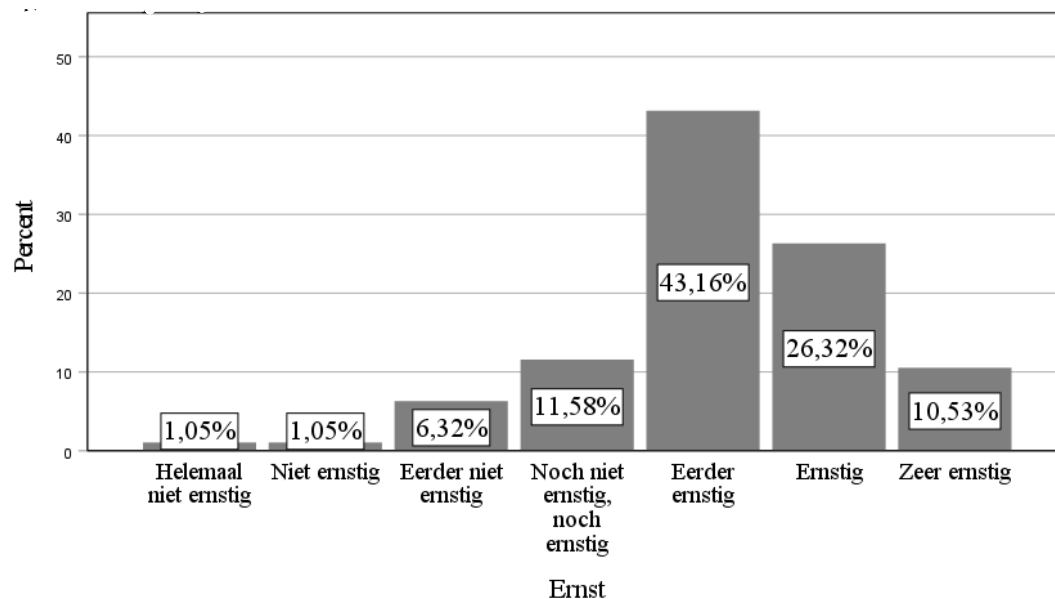
3.4 CASUS 3: drugsdelict

3.4.1 Algemeen overzicht

Figuur 5 en Tabel 10 tonen een algemeen overzicht van de ernstpercepties en geprefereerde straffen van de respondenten (N=95), ongeacht de onafhankelijke variabelen. Hoewel de meeste respondenten (43.16%) dit drugsdelict als eerder ernstig beschouwen, valt het op dat de ernstpercepties eerder gespreid zijn in vergelijking met andere cases. Verder zijn ook de geprefereerde straffen meer gespreid met de hoogste voorkeur (34.7%) voor een onvoorwaardelijke gevangenisstraf, met een gemiddelde 49.85 maanden.

De werkelijke straf bestond uit een gevangenisstraf van drie jaar (36 maanden) waarvan de helft met uitstel. Vervolgens geven het merendeel van de respondenten aan hiermee akkoord te zijn (40%) of het te laag vinden (35.8%).

Figuur 5: Gepercipieerde ernst casus 3

Tabel 10*Geprefereerde straf vs eensgezindheid werkelijk opgelegde straf (Casus 3)*

GEPREFEREERDE STRAF	%	M	SD	Min.	Max.
Onvoorwaardelijke gevangenisstraf (in maanden)	34.7	49.85	49.046	6	200
Voorwaardelijke gevangenisstraf (in maanden)	26.3	20.91	12.470	6	48
Werkstraf (in uren)	25.3	241.88	265.084	40	1120
Geldboete (in euro)	13.7	15000.00	15000.000	5000	5000
EENSGEZINDHEID					
Veel te laag	7.4				
Te laag	35.8				
Ik ben het eens met de opgelegde strafmaat	40.0				
Te hoog	12.6				
Veel te hoog	1.1				
Ik weet het niet	3.2				
TOTAAL (N)	100				

3.4.2 Gepercipieerde ernst

Tabel 11 toont aan dat na het uitvoeren van een *Three-Way* ANOVA – om na te gaan of er sprake is van een effect van de onafhankelijke variabelen op de gepercipieerde ernst van casus 3 – er in eerste instantie geen significante ($p > 0.05$) verschillen zijn in de gepercipieerde ernst wanneer het nieuwsframe neutraal ($M=4.95$; $SD=0.164$) of emotieopwekkend ($M=5.322$; $SD=0.174$) was, wanneer de dader een man ($M=5.083$; $SD=0.17$) of vrouw ($M=5.189$; $SD=0.169$) was, en wanneer het slachtoffer mannelijk ($M=5.171$; $SD=0.164$) of vrouwelijk ($M=5.102$; $SD=0.174$) was. Naast de afwezigheid van significante hoofdeffecten, ontbreekt het eveneens aan significante interactie-effecten.

Wanneer we echter de controlevariabelen toevoegen, zien we eerst en vooral een statistisch significant effect verschijnen voor het achtergrondkenmerk '**politiek**' ($F(1,81)=5.646$; $p=0.020$). Uit de post-hoc vergelijking op basis van de Bonferroni-methode blijkt vervolgens dat respondenten die bij de volgende federale verkiezingen zouden stemmen op Open VLD casus 3 gemiddeld ernstiger percipiëren ($M=5.89$; $SD=0.832$) dan personen die zouden stemmen op NVA ($M=4.63$; $SD=1.408$) (en omgekeerd) en personen die niet zouden stemmen ($M=4.1$; $SD=0.994$) (en omgekeerd). Verder zien we ook een significant effect voor '**opleiding**' ($F(1,81)=5.592$; $p=0.20$). Echter is het voor deze controlevariabele niet mogelijk een post-hoc test uit te voeren. Er is namelijk geen sprake van significante effecten aangezien er te weinig power is door de te kleine groepsgroottes (doctoraat: $N=1$).

Tabel 11*De invloed van de onafhankelijke variabelen op de gepercipieerde ernst (CASUS 3)*

Voorspeller	Gepercipieerde ernst <i>M(SD)</i>	<i>df</i>	ANOVA	<i>p</i>	<i>df</i>	ANCOVA	<i>p</i>
			F			F	
Nieuwsframe		1	2.42	0.123	1	0.682	0.411
Neutraal	4.95 (0.164)						
Emotieopwekkend	5.322 (0.174)						
Geslacht dader		1	0.194	0.661	1	0.292	0.591
Man	5.083 (0.17)						
Vrouw	5.189 (0.169)						
Geslacht slachtoffer		1	0.083	0.774	1	0.001	0.982
Man	5.171 (0.164)						
Vrouw	5.102 (0.174)						
Nieuwsframe x Geslacht dader		1	0.336	0.563	1	0.043	0.837
Nieuwsframe x Geslacht slachtoffer		1	0.183	0.67	1	0.32	0.573
Geslacht dader x Geslacht slachtoffer		1	2.381	0.126	1	1.852	0.177
Nieuwsframe x Geslacht dader x Geslacht slachtoffer		1	0.683	0.411	1	1.578	0.213
Geslacht					1	0.363	0.549
Leeftijd					1	0.424	0.517
Nationaliteit					1	0.314	0.577
Opleiding					1	5.592*	0.02
Politieke partij					1	5.646*	0.02
Geloof					1	0.36	0.55

Noot. ANOVA = variantie analyse; ANCOVA = covariantie analyse**p*<0.05

3.4.3 Geprefereerde straf

Om na te gaan of er een invloed is van de onafhankelijke variabelen op de waarschijnlijkheid dat voor een bepaalde strafsoort wordt gekozen in casus 3, wordt een multinomiale regressieanalyse uitgevoerd. Wanneer een analyse wordt gemaakt met louter de onafhankelijke variabelen, tonen de resultaten in tabel 12 aan dat model 1 goed bij de data past ($X^2(12)=11.365$; $p=0.498$) maar er desondanks geen statistisch significante ($p>0.05$) voorspellers zijn voor de geprefereerde straf.

Wanneer we vervolgens de achtergrondkenmerken van de respondenten toevoegen als controlevariabelen⁹, past model 2 eveneens goed bij de data ($X^2(222)=209.047$; $p=0.724$). Verder zijn er nu ook significante resultaten aanwezig. Door de controlevariabelen toe te voegen in de analyse, is het opmerkelijk dat de onafhankelijke variabele '**geslacht dader**' significant ($b=-1.725$, $SE=0.815$, $p=0.042$) wordt in tegenstelling tot model 1 waarbij geen controlevariabelen worden opgenomen. Dit betekent opnieuw dat een van de controlevariabele(n) een *suppressor* kan zijn. Meer bepaald zien we dat wanneer de dader een man is, respondenten meer waarschijnlijk kiezen voor een werkstraf dan een onvoorwaardelijke gevangenisstraf ($OR=0.178$, $95\%CI [0.34, 0.938]$), in vergelijking met een vrouwelijke dader. Verder is ook het **geslacht** van de respondent een significante voorspeller ($b=1.925$, $SE=0.853$, $p=0.024$), waarbij vrouwen meer waarschijnlijk kiezen voor een werkstraf dan een onvoorwaardelijke gevangenisstraf, in vergelijking met mannen ($OR=6.8654$, $95\%CI [1.288, 36.474]$). Vervolgens was de waarde voor respondenten met de **Belgische nationaliteit** en zonder migratieachtergrond eveneens significant ($b=3.818$, $SE=0.560$, $p=0.014$), waarbij deze respondenten meer waarschijnlijk zouden kiezen voor een werkstraf dan voor een onvoorwaardelijke gevangenisstraf.

Ook voor personen die **niet zouden stemmen** moesten er vandaag (federale) verkiezingen zijn, werd een statistisch significant effect gevonden ($b=4.164$, $SE=2.011$, $p=0.038$). Zij zouden namelijk meer waarschijnlijk kiezen voor een geldboete dan voor een onvoorwaardelijke gevangenisstraf ($OR=64.328$, $95\%CI [1.249, 3314.004]$). Ten slotte toont de tabel dat respondenten die behoren tot het **atheïsme** ($b=4.699$, $SE=1.087$, $p<0.001$), meer waarschijnlijk

⁹ Enkel de controlevariabelen die significant waren in het model werden opgenomen in de tabel. De analyse is echter wel met alle controlevariabelen uitgevoerd.

zouden kiezen voor een geldboete dan voor een onvoorwaardelijke gevangenisstraf (OR=109.889, 95%CI [133.290, 925.549]).

Tabel 12

De invloed van de onafhankelijke variabelen op de geprefereerde straf (CASUS 3)

Straf*	Voorspeller	Model 1		Model 2	
		B (SE)	Exp(B)	B (SE)	Exp(B)
Voorwaardelijke gevangenisstraf	Nieuwsframe	-0.844 (0.543)	0.430	-0.862 (0.725)	0.422
	Geslacht dader	0.134 (0.552)	1.144	-0.881 (0.812)	0.415
	Geslacht slachtoffer	-0.122 (0.543)	0.885	-0.10 (0.775)	0.990
Werkstraf	Nieuwsframe	-0.727 (0.554)	0.483	-0.409 (0.735)	0.664
	Geslacht dader	-0.820 (0.562)	0.441	-1.725** (0.847)	0.178**
	Geslacht slachtoffer	-0.342 (0.556)	0.710	-1.109 (0.756)	0.330
	Geslacht			1.925** (0.853)	6.854**
	Afkomst (Belg)			3.818** (1.560)	45.533**
Geldboete	Nieuwsframe	-1.211 (0.706)	0.298	-0.670 (0.976)	0.512
	Geslacht dader	-0.804 (0.693)	0.448	-1.338 (1.043)	0.262
	Geslacht slachtoffer	-0.656 (0.694)	0.519	-1.129 (0.980)	0.323
	Politieke partij (zou niet stemmen)			4.164** (2.011)	64.328**
	Geloof (Atheïsme)			4.699** (1.087)	109.889**

Noot. Model 1: Multinomiale regressieanalyse met onafhankelijke variabelen; Model 2: Multinomiale regressie-analyse met onafhankelijke variabelen en controlevariabelen

*De referentiecategorie is: (onvoorwaardelijke) gevangenisstraf

** $p < 0.05$

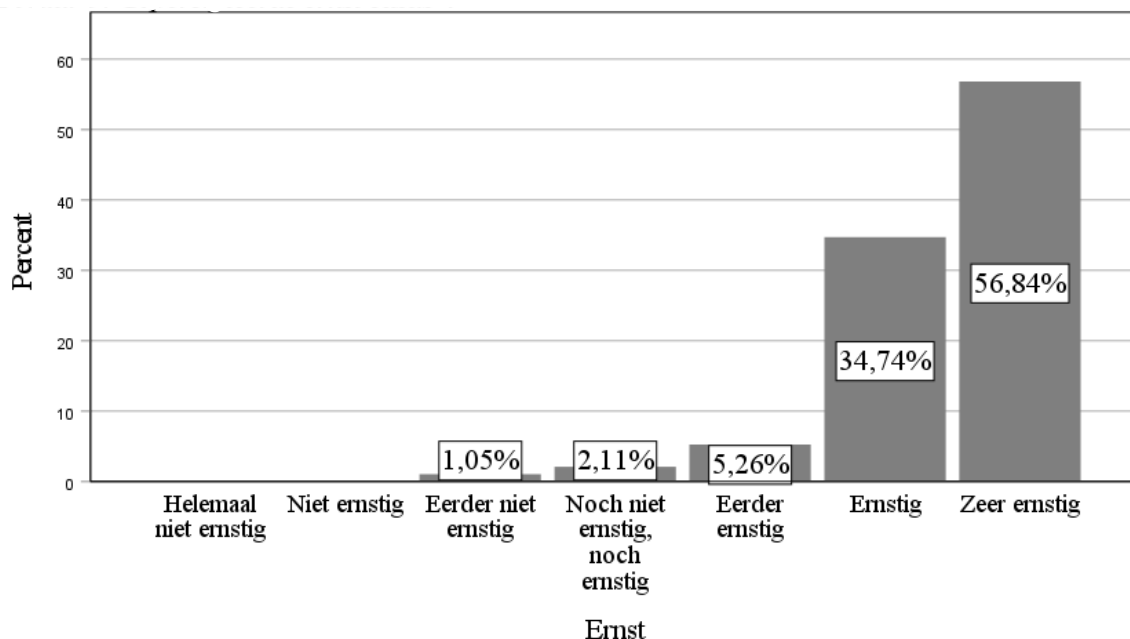
3.5 CASUS 4: zedenfeiten

3.5.1 Algemeen overzicht

Uit het algemeen overzicht van casus 4 (figuur 6 en Tabel 13), ongeacht de onafhankelijke variabelen, blijkt ten slotte dat de casus omtrent zedenfeiten door het merendeel van de respondenten (N=95) als zeer ernstig wordt ervaren (56.84%). Ook blijkt er een duidelijke voorkeur voor een onvoorwaardelijke gevangenisstraf (77.9%), met een gemiddelde van 53.92 maanden.

In werkelijkheid hield de straf het volgende in: drie jaar (36 maanden) onvoorwaardelijke gevangenisstraf, 5 jaar ontzet uit burgerlijke rechten, een Facebookverbod, een verbod op werken met minderjarigen en een verbod om in buurten van speel- en sportpleinen en zwembaden te komen. Het merendeel van de respondenten (40%) gaven aan dit een te lage straf te vinden.

Figuur 6: Gepercipieerde ernst casus 4

Tabel 13*Geprefereerde straf vs eensgezindheid werkelijk opgelegde straf (Casus4)*

GEPREFEREERDE STRAF	%	M	SD	Min.	Max.
Onvoorwaardelijke gevangenisstraf (in maanden)	77.9	53.92	60.747	2	360
Voorwaardelijke gevangenisstraf (in maanden)	17.9	26.75	20.684	3	72
Werkstraf (in uren)	2.1	220.00	28.284	200	240
Geldboete (in euro)	2.1	10000.00	0.000	10000	10000
EENSGEZINDHEID					
Veel te laag	24.2				
Te laag	40				
Ik ben het eens met de opgelegde strafmaat	32.6				
Te hoog	3.2				
Veel te hoog	-				
Ik weet het niet	-				
TOTAAL (N)	100				

3.5.2 Gepercipieerde ernst

Bij het uitvoeren van de *Three-Way ANOVA* – om na te gaan of er sprake is van een effect van de onafhankelijke variabelen op de gepercipieerde ernst van casus 4 – toont *Levene's Test of Equality of Error Variances* aan dat de assumptie werd geschonden ($F=3.015$; $p=0.007$), wat betekent dat we de nulhypothese van gelijke varianties moeten verwerpen en bijgevolg de resultaten van de F-test niet kunnen interpreteren. Om toch aan deze assumptie proberen te voldoen, wordt de analyse nogmaals uitgevoerd met een robuuste *command* als alternatief, wat betekent dat de resultaten nog robuuster zijn tegen een schending van de assumpties. Ondanks de assumptie opnieuw geschonden wordt, mogen we de resultaten wel als robuust zien en bijgevolg interpreteren. Tabel 14 toont echter aan dat er geen significante ($p>0.05$) verschillen zijn in de gepercipieerde ernst van casus 4 wanneer het nieuwsframe neutraal ($M=6.406$, $SD=0.113$) of emotieopwekkend ($M=6.466$, $SD=0.119$) was. Ook wanneer de dader een man ($M=6.533$, $SD=0.118$) of vrouw ($M=6.339$, $SD=0.114$) was, evenals het slachtoffer van het mannelijke ($M=6.400$, $SD=0.123$) of vrouwelijke ($M=6.472$, $SD=0.108$) geslacht was. Naast de afwezigheid van significante hoofdeffecten, ontbreekt het eveneens aan significante interactie-effecten

Ook wanneer we de controlevariabelen toevoegen aan het model, wordt de assumptie van gelijke varianties geschonden ($F=3.058$; $p=0.006$). Om eveneens aan deze assumptie trachten te voldoen, worden de analyses nogmaals uitgevoerd met een robuuste *command*. Ondanks de assumptie opnieuw geschonden wordt, mogen we de resultaten wel als robuust zien en bijgevolg interpreteren. Door de toevoeging van de controlevariabelen zien we een statistisch significant effect verschijnen voor het achtergrondkenmerk '**politiek**' ($F(1,81)=4.306$; $p=0.041$). Uit de post-hoc vergelijking op basis van de Bonferroni-methode zijn echter geen significante verschillen op te merken tussen de verschillende waarden van de variabele.

Tabel 14*De invloed van de onafhankelijke variabelen op de gepercipieerde ernst (CASUS 4)*

Voorspeller	Gepercipieerde ernst <i>M(SD)</i>	<i>df</i>	ANOVA F	<i>p</i>	<i>df</i>	ANCOVA F	<i>p</i>
Nieuwsframe		1	0.134	0.715	1	0.405	0.526
Neutraal	6.406 (0.113)						
Emotieopwekkend	6.466 (0.119)						
Geslacht dader		1	1.393	0.241	1	1.622	0.206
Man	6.533 (0.118)						
vrouw	6.339 (0.114)						
Geslacht slachtoffer		1	0.193	0.662	1	0.029	0.865
Man	6.400 (0.123)						
Vrouw	6.472 (0.108)						
Nieuwsframe x Geslacht dader		1	2.550	0.114	1	1.508	0.223
Nieuwsframe x Geslacht slachtoffer		1	0.731	0.395	1	0.505	0.479
Geslacht dader x Geslacht slachtoffer		1	0.425	0.516	1	0.256	0.615
Nieuwsframe x Geslacht dader x Geslacht slachtoffer		1	0.055	0.815	1	0.200	0.656
Geslacht					1	3.178	0.078
Leeftijd					1	0.003	0.959
Nationaliteit					1	0.180	0.673
Opleiding					1	0.735	0.394
Politiek					1	4.306**	0.041
Geloof					1	1.408	0.239

Noot. ANOVA = variantie analyse; ANCOVA = covariantie analyse

* $p < 0.05$

3.5.3 Geprefereerde straf

Uit Tabel 15 kan worden afgeleid dat na het uitvoeren van een multinomiale logistische regressie met onafhankelijke variabelen – om na te gaan of er een invloed is van de onafhankelijke variabelen op de waarschijnlijkheid dat voor een bepaalde strafsoort wordt gekozen in casus 4 –, model 1 goed bij de data past ($X^2(12)=8.710$; $p=0.727$). Er is vervolgens sprake van een significant hoofdeffect van de onafhankelijke variabele ‘**geslacht dader**’ ($b=1.552$, $SE=0.646$, $p=0.016$), waarbij respondenten meer waarschijnlijk kiezen voor een voorwaardelijke gevangenisstraf dan een onvoorwaardelijke wanneer de dader vrouwelijk is ($OR=4.721$, 95%CI [1.332, 16.736]). Ook de onafhankelijke variabele ‘**geslacht slachtoffer**’ is statistisch significant ($b=-1.245$, $SE=0.595$, $p=0.036$), wat toont dat respondenten meer waarschijnlijk kiezen voor een voorwaardelijke gevangenisstraf dan een onvoorwaardelijke wanneer het slachtoffer mannelijk was ($OR=0.288$, 95%CI [0.090, 0.924]).

Wanneer we vervolgens de achtergrondkenmerken van de respondenten toevoegen als controlevariabelen¹⁰ past ook model 2 goed bij de data ($X^2(222)=77.941$; $p=1.000$). ‘**Geslacht dader**’ blijft nog steeds significant ($b=2.239$, $SE=0.990$, $p=0.024$), waarbij respondenten meer waarschijnlijk kiezen voor een voorwaardelijke gevangenisstraf dan een onvoorwaardelijke wanneer de dader vrouwelijk is ($OR=9.384$, 95%CI [1.348, 65.335]). Ook ‘**geslacht slachtoffer**’ blijft statistisch significant ($b=-2.321$, $SE=1.130$, $p=0.040$), waarbij respondenten meer waarschijnlijk kiezen voor een voorwaardelijke gevangenisstraf wanneer het slachtoffer een man is, dan een onvoorwaardelijke ($OR=0.098$, 95%CI [0.011, 0.900]). Door de achtergrondkenmerken in rekening te brengen in de analyse, is het opmerkelijk dat de onafhankelijke variabele ‘**nieuwsframe**’ significant ($b=1.915$, $SE=0.940$, $p=0.042$) wordt in tegenstelling tot model 1 waarbij geen controlevariabelen worden opgenomen. Opnieuw kan het zijn dat een van de controlevariabele(n) een *suppressor* is. Zo toont de tabel aan dat wanneer het nieuwsframe neutraal is, respondenten meer waarschijnlijk kiezen voor een voorwaardelijke dan een onvoorwaardelijke gevangenisstraf ($OR=0.147$, 95%CI [0.023, 0.930]). Ten slotte is het zo dat het geslacht van de respondent eveneens significante resultaten weergeeft ($b=-2.512$, $SE=1.036$, $p=0.015$), in de zin dat mannen meer waarschijnlijk kiezen voor een

¹⁰ Enkel de controlevariabelen die significant waren in het model werden opgenomen in de tabel. De analyse is echter wel met alle controlevariabelen uitgevoerd.

voorwaardelijke gevangenisstraf dan een onvoorwaardelijke, in vergelijking met vrouwen (OR=0.081, 95%CI [0.011, 0.618]).

Tabel 15

De invloed van de onafhankelijke variabelen op de geprefereerde straf (CASUS 4)

Straf*	Voorspeller	Model 1		Model 2	
		B (SE)	Exp(B)	B (SE)	Exp(B)
Voorwaardelijke gevangenisstraf	Nieuwsframe	-0.910 (0.601)	0.402	-1.915** (0.940)	0.147**
	Geslacht dader	1.552** (0.646)	4.721**	2.239** (0.990)	5.200**
	Geslacht slachtoffer	-1.245** (0.595)	0.288**	-2.321** (1.130)	0.098**
	Geslacht			-2.512** (1.036)	0.081**
Werkstraf	Nieuwsframe	-18.007 (5221.476)	1.512 ^{E-8}	-2.569 (2.985)	0.77
	Geslacht dader	0.456 (1.457)	1.578	3.489 (3.958)	32.764
	Geslacht slachtoffer	-0.663 (1.457)	0.515	-0.484 (3.181)	0.616
Geldboete	Nieuwsframe	-17.697 (4117.680)	2.061 ^{E-8}	-4.113 (3.291)	0.16
	Geslacht dader	17.789 (0.000)	53162154.28	2.454 (4.912)	11.637
	Geslacht slachtoffer	-0.750 (1.499)	0.473	1.947 (5.306)	7.000

Noot. Model 1: Multinomiale regressieanalyse met onafhankelijke variabelen; Model 2: Multinomiale regressie-analyse met onafhankelijke variabelen en controlevariabelen

*De referentiecategorie is: (onvoorwaardelijke) gevangenisstraf

** $p < 0.05$

3.6 Vergelijking cases

3.6.1 Gepercipieerde ernst

Een *repeated-measures* ANOVA toont aan dat de gemiddelde scores op gepercipieerde ernst¹¹ significant verschillen tussen de vier cases ($F(2.556, 240.285) = 52,517, p < 0.001$)¹² (Tabel 16). Vervolgens toont de post-hoc *pairwise comparison* aan de hand van de Bonferroni test aan dat **casus 1** ($M=6.26$; $SD=0.687$) gemiddeld als significant ernstiger wordt gepercipieerd dan casus 2 ($p < 0.001$) en 3 ($p < 0.001$). **Casus 2** ($M=5.92$; $SD=0.767$) wordt vervolgens gemiddeld significant ernstiger gevonden dan casus 3 ($p < 0,001$), maar minder ernstig dan casus 1 ($p < 0,001$) en 4 ($p < 0,001$). Opvallend is dat **casus 3** ($M=5.15$; $SD=1.142$) gemiddeld als het minst ernstige wordt gezien in vergelijking met de overige cases ($p < 0,001$ voor case 1, 2 en 4). Overigens wordt **casus 4** ($M=6.44$; $SD=0.782$) gemiddeld als ernstiger gezien ten opzichte van case 2 ($p < 0,001$) en 3 ($p < 0,001$). Ten slotte is de gemiddelde gepercipieerde ernst tussen case 1 tegenover case 4 niet statistisch significant ($p=0.332$).

Tabel 16

Vergelijking cases naar ernstpercepties

ERNST	M	SD
Casus 1: huiselijk geweld	6.26	0.687
Casus 2: verkeersmisdrijf	5.92	0.767
Casus 3: drugsdelict	5.16	1.142
Casus 4: zedenfeiten	6.44	0.782

¹¹ Likertschaal ernst gaande van 1(=helemaal niet ernstig) tot 7(=zeer ernstig)

¹² Huynh-Feldt resultaten

3.6.2 Geprefereerde straffen

De *repeated-measures* ANOVA toont aan dat het gemiddelde in de verschillende geprefereerde straffen¹³ significant verschillen tussen de vier cases ($F(2.657,249.748) = 38,237, p < 0.001$)¹⁴ (Tabel 17). Uit de post-hoc *pairwise comparison* aan de hand van de Bonferroni test, kan vervolgens worden afgeleid dat **casus 1** ($M=1.26$; $SD=0.569$) gemiddeld hoger wordt bestraft ten opzichte van casus 2 ($p < 0,001$) en 3 ($p < 0,001$). **Casus 2** ($M=1.94$; $SD=0.885$) wordt vervolgens gemiddeld significant minder ernstig bestraft dan casus 1 ($p < 0,001$) en 4 ($p < 0,001$). Hetzelfde geldt voor **casus 3** ($M=2.18$; $SD=1.062$). Hier worden eveneens minder ernstige straffen geprefereerd ten opzichte van casus 1 ($p < 0,001$) en 4 ($p < 0,001$). **Casus 4** ($M=1.28$; $SD=0.613$) wordt dan weer strenger bestraft dan casus 2 ($p < 0,001$) en 3 ($p < 0,001$). Ten slotte verschillen de gemiddelde straftoemetingssattitudes tussen casus 1 en 4 ($p=1.000$), en 2 en 3 ($p=0.206$) niet significant van elkaar.

Tabel 17

Vergelijking cases naar straftoemetingssattitudes

STRAF	M	SD
Casus 1: huiselijk geweld	1.26	0.569
Casus 2: verkeersmisdrijf	1.94	0.885
Casus 3: drugsdelict	2.18	1.062
Casus 4: zedenfeiten	1.28	0.613

¹³ Keuzemogelijkheden straf: 1=onvoorwaardelijke gevangenisstraf; 2=voorwaardelijke gevangenisstraf; 3=werkstraf; 4=geldboete. Een lage gemiddelde score verwijst dus naar een zwaardere straf.

¹⁴ Huynh-Feldt resultaten

VI. DISCUSSIE EN CONCLUSIE

1 Discussie

Eenzijds is het zo dat zoals in de inleiding werd gesteld, er tal van literatuur beschikbaar is waarin wordt aangegeven dat de ernstpercepties en straftoematingsattitudes van individuen tegenover criminaliteit kunnen beïnvloed worden door verschillende factoren waaronder media, het geslacht van de dader en slachtoffer. De resultaten van dit onderzoek kunnen deze stellingen vervolgens deels bevestigen.

In eerste instantie zijn er bevindingen die in lijn liggen met onderzoek naar de invloed van **(nieuws)media** op de houding tegenover criminaliteit. In de eerste casus over huiselijk geweld zien we dat wanneer het nieuwsframe emotieopwekkend was, respondenten meer waarschijnlijk kiezen voor een voorwaardelijke gevangenisstraf dan voor een onvoorwaardelijke. Bij de vierde casus dat ging over zedenfeiten met minderjarigen zien we dat wanneer het nieuwsframe neutraal was, er ook meer waarschijnlijk gekozen zou worden voor een voorwaardelijke dan een onvoorwaardelijke gevangenisstraf. Het is opmerkelijk dat men voor de twee mogelijke nieuwsframes (zowel neutraal als emotieopwekkend) een gelijke straf verkiest. Op basis van voorgaand onderzoek, zouden we namelijk verwachten dat men bij een emotieopwekkend nieuwsframe eerder zou kiezen voor een zwaardere straf (i.e. eerder een onvoorwaardelijke gevangenisstraf dan een voorwaardelijke), aangezien de wijze waarop media criminaliteitsfenomenen weergeven een invloed heeft op de beeldvorming van burgers tegenover criminaliteit (Kort-Butler & Habecker, 2018; Pfeiffer *et al.*, 2005; Pan & Kosicki, 1993). Het zou dus mogelijk kunnen zijn dat de manier waarop een nieuwsframe wordt weergegeven geen invloed heeft op de ernstpercepties of straftoematingsattitudes van respondenten. In beide gevallen kwamen we echter alleen tot deze resultaten mits toevoeging van de achtergrondkenmerken van de respondenten als controlevariabelen. Er waren namelijk geen significante resultaten met louter de onafhankelijke variabelen in het model. Mogelijks is er dus sprake van een suppressie-effect, wat betekent dat de relatie van een onafhankelijke en afhankelijke variabele significant wordt wanneer een (controle)variabele wordt toegevoegd in de analyse (MacKinnon *et al.*, 2000). Dit zou een mogelijke verklaring kunnen zijn voor de eigenaardige bevinding. Aangezien de complexiteit van deze materie echter buiten de omvang

van deze masterproef valt, zou toekomstig onderzoek verder kunnen onderzoeken welke van de achtergrondkenmerken de suppressie juist veroorzaakte.

Een tweede bevinding heeft betrekking op het **geslacht van de dader** in het omschreven delict. In de tweede casus over het verkeersmisdrijf zien we dat wanneer de dader een man was dit als minder ernstig werd bevonden dan wanneer het een vrouw was. In de derde casus over het drugsdelict, was het meer waarschijnlijk dat men bij een mannelijke dader koos voor een werkstraf dan een onvoorwaardelijke straf, in vergelijking met vrouwelijke daders. In beide gevallen is het opmerkelijk dat feiten met mannelijke daders minder ernstig gepercipieerd of lichter bestraft werden. Hier zou een mogelijke stereotype verklaring aan ten grondslag kunnen liggen, in de zin dat men deze feiten niet onmiddellijk zou verwachten van vrouwen en zodoende een strengere houding aanneemt. Dit is echter een suggestie en bijgevolg niet wetenschappelijk onderbouwd. In de vierde casus over zedenfeiten is het vervolgens meer waarschijnlijk dat respondenten kiezen voor een voorwaardelijke dan een onvoorwaardelijke gevangenisstraf wanneer de dader vrouwelijk is, in vergelijking met een mannelijke dader. Er wordt dus een lichtere straf geprefereerd, wat in lijn ligt met beperkt beschikbaar publieke opinieonderzoek van onder meer Bijleveld *et al.* (2021). Een verklaring waarom niet voor elke casus dezelfde resultaten worden gevonden, kan zijn door een potentiële misinterpretatie van het woord ‘voorwaardelijk’. Ondanks er in de survey wel uitleg werd gegeven bij de begrippen zouden respondenten de indruk kunnen hebben dat er naast een gevangenisstraf ook nog voorwaarden moeten nageleefd worden wanneer de dader weer vrijkomt. Aangezien voorgaand onderzoek eerder beperkt is of inconsistente resultaten aantoonde, kunnen we huidige tegenstrijdige resultaten bijgevolg niet theoretisch onderbouwen. In alle cases werden deze resultaten ten slotte gevonden na het toevoegen van de controlevariabelen (in case vier eveneens met enkel de onafhankelijke variabelen in het model) wat opnieuw kan wijzen op een suppressie-effect.

Ten derde zagen we voor het **geslacht van het slachtoffer** enkel significante resultaten in de vierde casus over zedenfeiten. Het is namelijk zo dat wanneer het slachtoffer een man is, respondenten meer waarschijnlijk kiezen voor een voorwaardelijke gevangenisstraf dan een onvoorwaardelijke in vergelijking met een vrouwelijk slachtoffer. Het feit dat gekozen wordt voor een lichtere strafsoort dan wanneer het slachtoffer een vrouw zou zijn ligt in lijn met eerder onderzoek van Curry *et al.* (2004). Hier kwamen de onderzoekers tot de bevinding dat

misdrijven (waaronder aanranding) met een vrouwelijk slachtoffer aanzienlijk langere straffen kregen dan mannelijke slachtoffers.

Anderzijds ontbreekt het aan onderzoek waarin deze verschillende onafhankelijke variabelen worden samengebracht. Aangezien studies aantonen dat ze elk apart een invloed uitoefenen, hadden we vervolgens verwacht dat er **interactie-effecten** zouden ontstaan tussen de verschillende factoren. Ondanks bij enkele cases voor elk van de drie factoren apart een invloed werd gevonden op de ernstperceptie en/of straftoematingsattitudes van de casus in kwestie (i.e., hoofdeffecten), werden geen significante interactie-effecten gevonden. Het is met andere woorden niet mogelijk om te bevestigen of mediaframing een stereotyperend effect veroorzaakt voor het geslacht van een dader of slachtoffer.

Aangezien er tal van voorgaand onderzoek voorhanden is waaruit blijkt dat de publieke opinie kan verschillen op basis van diverse achtergrondkenmerken van (groepen van) burgers, werden enkele factoren toegevoegd als controlevariabele, ondanks dit geen uitdrukkelijke onderzoeksvraag was. Enkel de factoren die verder worden opgenoemd gaven significante resultaten. Zo stellen we voor het **geslacht** van de respondenten vast dat mannen in de casus over huiselijk geweld (1) en zedenfeiten (4) een strengere straf zouden prefereren dan vrouwen. Echter zien we in de casus over drugsfeiten (3) dat vrouwen een minder strenge straf zouden kiezen dan mannen. Er is met andere woorden geen consistentie tussen mannen en vrouwen waarbij sprake is van strengere of lichtere straftoematingsattitudes. Dit sluit aan bij het onderzoek van Payne *et al.* (2004), waarbij geen significante verschillen konden worden aangetoond.

Vervolgens stellen we vast dat **opleidingsniveau** een significante voorspeller is voor de gepercipieerde ernst in de derde casus over het drugsdelict en voor straftoematingsattitudes in de eerste casus over huiselijk geweld. Personen die een professionele of academische bachelor studeren, zouden meer waarschijnlijk kiezen voor een voorwaardelijke dan een onvoorwaardelijke gevangenisstraf. Uit het onderzoek van Payne *et al.* (2004) bleek dat personen met een hoger opleidingsniveau strenger straffen dan degenen met een lager opleidingsniveau. De resultaten uit het huidige onderzoek kunnen deze stelling vervolgens niet bevestigen, aangezien er geen significante vergelijking kan gemaakt worden met respondenten van een hoger opleidingsniveau.

Ook uit de vraag op welke **politieke partij** de respondenten zouden stemmen als het vandaag (federale) verkiezingen zouden zijn, komen enkele bevindingen naar boven. Zo blijkt deze

variabele een significante voorspeller voor ernst in casus 3 (drugsdelict) en 4 (zedende feiten). In de derde casus percipiëren respondenten de feiten als ernstiger wanneer men op Open VLD zou stemmen dan wanneer men op NVA of niet zou stemmen (en omgekeerd). Ook zouden personen die niet stemmen eerder kiezen voor een geldboete dan voor een onvoorwaardelijke gevangenisstraf. Aangezien zowel NVA als Open VLD (centrum)rechtse partijen zijn maar wel verschillen in ernstpercepties, gaat dit in tegen voorgaand onderzoek waaruit blijkt dat personen met een rechts of conservatief georiënteerde ideologie een strenge houding aannemen tegenover criminaliteit (Colémont *et al.*, 2011; Tajalli *et al.*, 2013). Wat hier wel mee in lijn ligt is dat in de casus over huiselijk geweld (1), personen die tijdens de (federale) verkiezingen vandaag zouden stemmen op NVA minder waarschijnlijk zouden kiezen voor een voorwaardelijke dan een onvoorwaardelijke gevangenisstraf, en dus een strenge straf prefereren.

Ten slotte wordt voor de variabele **nationaliteit** vastgesteld dat Belgen zonder migratieachtergrond, meer waarschijnlijk zouden kiezen voor een werkstraf dan voor een onvoorwaardelijke gevangenisstraf in de casus over het drugsdelict (3). Aangezien er geen significante resultaten zijn voor personen met een migratieachtergrond is het niet mogelijk om een vergelijking te maken tussen beide groepen en verbanden te leggen met bestaande literatuur van onder meer Adriaenssen en Aertsen (2015) en Chericos *et al.* (2004).

Een laatste bevinding en eveneens een potentiële verklaring waarom niet voor elke casus dezelfde bevindingen werden geconstateerd, heeft betrekking op de verschillen in ernstpercepties en straftoemingsattitudes over de verschillende cases heen. Zo blijkt duidelijk dat de casus over het drugsmisdrijf (3) gemiddeld als het minst ernstig wordt gepercipieerd dan de overige vier cases. Op de tweede plaats komt vervolgens de casus omtrent het verkeersmisdrijf (2). De cases over huiselijk geweld (1) en zedende feiten (4) worden als ernstiger bevonden dan drie en twee, maar aangezien de resultaten niet significant zijn, is het niet mogelijk deze twee te vergelijken naargelang de gepercipieerde ernst. Ook voor de straftoemingsattitudes is het niet mogelijk om een rangschikking te maken naargelang de geprefereerde straffen aangezien de resultaten niet altijd significant waren.

2 Beperkingen en aanbevelingen

Bij de resultaten dienen een aantal limitaties in acht genomen te worden. Een eerste beperking is dat de resultaten van voorgaand onderzoek niet voor alle gehanteerde variabelen consistent

blijken, waardoor het soms moeilijk is om linken te leggen naar bestaande literatuur ter verklaringen van de resultaten van huidige studie. Ook is er vaak sprake van een suppressie-effect: wanneer de controlevariabelen worden toegevoegd aan het model verkrijgen we significante resultaten in tegenstelling tot analyses waarin geen controlevariabelen worden opgenomen. Aangezien dit zeer complexe materie is, valt dit echter buiten de omvang van deze masterproef. Om deze redenen worden vaak suggesties gegeven voor mogelijke verklaringen voor de bevindingen. Toekomstig onderzoek zou zich echter meer kunnen toespitsen op het zoeken naar wetenschappelijk onderbouwde verklaringen voor de gevonden uitkomsten, evenals het detecteren van de controlevariabelen die een suppressie-effect veroorzaken.

Een tweede heeft betrekking op de (beïnvloedende) onafhankelijke variabelen op de houding van burgers tegenover criminaliteit. In eerste instantie zijn er vanwege de tijdspanne maar een beperkt aantal beïnvloedende variabelen opgenomen in dit onderzoek; namelijk, nieuwsframe, geslacht van de dader en slachtoffer. Desondanks zijn er eveneens andere factoren die de houding zouden kunnen beïnvloeden en interessante of andere resultaten zouden kunnen opleveren (e.g., afkomst, het hebben van een strafblad, leeftijd...). Ook wordt in dit onderzoek gepeild naar de houding van respondenten tegenover vier verschillende soorten delicten die in werkelijkheid een gelijkaardige straf kregen. Het is eveneens mogelijk meer of minder variabiliteit aan te brengen in de delicten, wat opnieuw interessante of andere inzichten kan opleveren. Ten derde gebeurt de manier van nieuwsframing aan de hand van afbeeldingen in een krantenartikel, terwijl er ook andere mogelijkheden voorhanden zijn (e.g., nieuwsvideo's...). In verder onderzoek kan het vervolgens interessant zijn om andere of meer beïnvloedende factoren op te nemen, andere soorten delicten te bevragen en op een andere wijze de invloed van mediaframing te onderzoeken. Op die manier zou het mogelijk zijn om meer inzicht in deze materie te verwerven en meer consistente en veralgemeenbare conclusies te bekomen.

Een andere beperking is het feit dat de informatie die in de cases wordt gegeven eerder beperkt is in vergelijking met de hoeveelheid gedetailleerde informatie waar een rechter in werkelijkheid mee rekening moet houden. Dit, evenals het feit dat het merendeel van de respondenten geen, weinig of slechts basiskennis van het recht heeft, maakt het moeilijk voor hun om een inschatting te maken en gepast te oordelen.

Een vierde beperking is dat de respondenten – in dit onderzoek enkel studenten – geen volledige afspiegeling vormen voor de totale populatie. Wanneer een bredere steekproef wordt genomen zou men mogelijks nog meer verschillen kunnen opmerken tussen de achtergrondkenmerken van de respondenten. Ook wanneer men de *factorial survey* zou afnemen in andere populaties/culturen zou men potentieel verschillende inzichten kunnen bekomen.

Een laatste beperking heeft ten slotte betrekking op de methodologie van dit onderzoek. Doordat de vragenlijst online verspreid werd (voornamelijk via Facebook), betekent dit hoogstwaarschijnlijk dat niet iedereen hier toegang tot had. Ook bestaat de kans dat enkel personen die interesse hadden in dit onderwerp ervoor kozen om de vragenlijst in te vullen. Het niet kunnen bereiken van andere potentiële respondenten heeft vervolgens gevolgen voor de variabiliteit van de respondentenkenmerken in de steekproef. Ondanks wordt aangeraden om per vignet minstens vijf respondenten te hebben (Auspurg & Hinz, 2015), is er wel sprake van een relatief grote sample, maar is het niet mogelijk om de resultaten te veralgemenen naar de gehele populatie.

3 Conclusie

Peilingen naar de houding van burgers tegenover criminaliteit en straftoemeting vormen de laatste jaren steeds meer onderwerp voor wetenschappelijk onderzoek. De resultaten worden namelijk vaak gebruikt als basis om het strafrechtelijk of criminaliteitsbeleid mee vorm te geven. Echter dient er bij dit soort onderzoek een zekere nuancering worden aangebracht, in die zin dat tal van voorgaand onderzoek vaststelt dat er verschillende factoren de houding van burgers tegenover criminaliteit en straftoemeting kunnen beïnvloeden. Ondanks er tal van beïnvloede factoren zijn, focussen we ons in dit onderzoek op de invloed van media framing met bijkomende aandacht voor het geslacht van de dader en het geslacht van het slachtoffer. Nieuwsmedia zijn namelijk een prominente bron voor burgers om informatie te vergaren over wat er leeft en speelt in de samenleving. Om de aandacht van het volk te behouden, geven media vaak nieuwswaardige en entertainende vormen van criminele gebeurtenissen weer die niet altijd in verhouding zijn met werkelijke criminaliteitsstatistieken. Zo ligt de focus vaak op gewelddadige gebeurtenissen, waarbij het gaat om mannelijke daders en vrouwelijke slachtoffers, wat potentieel kan leiden tot stereotyperende reacties (zie inleiding).

Uit de literatuurstudie blijkt vervolgens dat er heel wat onderzoek voorhanden is waarin deze componenten (media, geslacht dader en geslacht slachtoffer) elk apart als onafhankelijke variabelen worden opgenomen, maar het daarentegen ontbreekt aan onderzoek dat kijkt naar potentiële interactie-effecten. Het doel van deze masterproef was vervolgens om inzicht te verwerven in het effect van media *framing* in nieuwsberichtgeving op de houding van de burger tegenover criminaliteit en bestraffing. Meer bepaald trachtten we te achterhalen 1) hoe verschillende soorten nieuwsframes een invloed uitoefenen op de gepercipieerde ernst en geprefereerde straf tegenover het omschreven misdrijf, 2) de mate waarin het omschreven geslacht van de dader en 3) van het slachtoffer in kwestie een rol spelen bij de houding tegenover de ernstpercepties en straftoematingsattitudes, 4) hoe deze drie factoren vervolgens al dan niet samenhangen of een potentieel interactie-effect veroorzaken en 5) in welke mate de publieke houding verschilt naargelang het type delict. Om deze doelstelling te verwezenlijken, werden studenten bevraagd aan de hand van een factorial survey experiment (waarvoor vooraf een pre-rest werd uitgevoerd).

De eerste drie onderzoeksvragen peilden naar de mate waarin elk van de drie afzonderlijke variabelen ((1) verschillende nieuwsframes, (2) geslacht van de dader en (3) geslacht van het slachtoffer) een verschil veroorzaken in de ernstpercepties en straftoematingsattitudes van studenten (i.e., hoofdeffecten). Voor elk van de drie variabelen werden de resultaten reeds uitgebreid uiteengezet in het resultaten- en discussieluik. Hieruit kunnen we vervolgens concluderen dat er voor enkele variabelen in bepaalde cases resultaten werden gevonden, maar desondanks niet voor alle cases te veralgemenen zijn. Deze resultaten waren met andere woorden inconsistent en dus niet altijd duidelijk te begrijpen en verklaren. Het is bijgevolg niet mogelijk een algemeen antwoord te formuleren op deze onderzoeksvragen.

Onderzoeksvragen vier tot zeven hadden vervolgens betrekking op de mate waarin de onafhankelijke variabelen verschillen zouden veroorzaken in ernstpercepties en straftoematingsattitudes wanneer (4) verschillende nieuwsframes en het geslacht van de dader, (5) verschillende nieuwsframes en geslacht van het slachtoffer, (6) het geslacht van de dader en van het slachtoffer, en (7) alle drie de variabelen werden opgenomen (i.e., interactie-effect). Voor geen enkele van deze onderzoeksvragen werden resultaten gevonden. We kunnen hierdoor concluderen dat er geen verschillen zijn in de ernstpercepties of straftoematingsattitudes wanneer twee of alle drie de variabelen gecombineerd worden.

De laatste onderzoeksvraag luidde ten slotte als volgt: in hoeverre verschillen de ernstpercepties en straftoematingsattitudes van studenten naar gelang het type delict? Het werd duidelijk dat studenten de casus omtrent het drugsdelict het minst ernstig percipieerden van alle vier, gevolgd door de casus over het verkeersmisdrijf. De cases over zedenfeiten en huiselijk geweld werden als het meest ernstig beschouwd, maar konden onderling niet gerangschikt worden wegens gebrek aan significantie. Ten slotte was het ook niet mogelijk een rangschikking te maken naargelang straftoematingsattitudes aangezien het eveneens ontbrak aan significante resultaten.

Aangezien deze studie exploratief van aard is, kunnen de verschillen in ernstpercepties en voorgenoemde limitaties van het onderzoek een verklaring bieden voor de inconsistente bevindingen en moeilijk te veralgemenen conclusies. Het was namelijk een van de eerste onderzoeken waarin meerdere beïnvloedende variabelen werden opgenomen in het onderzoek, wat het moeilijk maakt terug te koppelen naar bestaande literatuur. Zoals in de discussie reeds werd vermeld, kan het interessant zijn om meer uitgebreid onderzoek te voeren om duidelijke verklaringen te bieden voor de gevonden resultaten. Het is namelijk niet omdat er voor dit onderzoek geen duidelijke verschillen bleken tussen de cases op basis van nieuwsframes, geslacht dader en slachtoffer, dat men dit in een grotere steekproef ook niet zou vinden. Meer bepaald kan het op maatschappelijk vlak van belang zijn om de impact van nieuwsberichtgeving op de houding van burgers tegenover criminaliteit in kaart te brengen omdat het namelijk gevolgen kan hebben voor de steun ten aanzien van het strafrechtelijk beleid (zie inleiding). Ook de stereotypen die media veroorzaken met betrekking tot het geslacht van de dader en slachtoffer kunnen interessant zijn om in verder publieke opinieonderzoek te analyseren. Meer bepaald kunnen onderzoekers zich de vraag stellen waarom in sommige cases het geslacht van de dader of slachtoffer nu al dan niet een rol spelen bij de straftoemeting, en of dit eveneens het geval is in het oordeel van rechters in effectieve (straf)rechtszaken.

VII. REFERENTIES

- Adriaenssen, A. (2016). Publieke ernstpercepties van criminaliteit en het verbandmetelevisiegebruik: een kwantitatieve studie bij de Vlaamse bevolking [Proefschrift, KU Leuven]. Liras. <https://liras.kuleuven.be/1859096?limo=0>
- Adriaenssen, A., & Aertsen, I. (2015). Punitive attitudes: Towards an operationalization to measure individual punitivity in a multidimensional way. *European Journal of Criminology*, 12(1), 92-112. Doi: 10.1177/1477370814535376
- Adriaenssen, A., & Paoli, L. (2016). Publieke ernstpercepties van criminaliteit: Een onderzoek bij de Vlaamse bevolking. *Panopticon*, 37(6), 481-504.
- Adriaenssen, A., Paoli, L., Karstedt, S., Visschers, J., Greenfield, V. A., & Pleysier, S. (2020). Public perceptions of the seriousness of crime: Weighing the harm and the wrong. *European Journal of Criminology*, 17(2), 127–150. Doi:10.1177/1477370818772768
- Arendt, F. (2013). Dose-dependent media priming effects of stereotypic newspaper articles on implicit and explicit stereotypes. *Journal of Communication*, 63(5), 830-851. doi:10.1111/jcom.12056
- Auspurg, K., & Hinz, T. (2015). *Factorial survey experiments*. Sage Publications.
- Bijleveld, C., Augustinis, J., Lim, D., Elbers, N., Apostolou, P., Avramenko, A., Bayramoglu, C., Cebaks, E., van Douwen, K., Gjaltema, N., Karg, T., Klonowska, K., Lauwers, A., Mirza, N., Ranzijn, N., Stefanovic, D., Thaler, J., Tosun, S., Truijens, A., Wecht, J., van der Weijde, L., & Wennekes, L. (2021). Sentencing matters: factors determining sentence type and length: an exploratory vignette study. *Amsterdam Law Forum*, 13(1), 51-60.
- Billiet, J. (2000). De Publieke Opinie Ondervraagd; Over de Zin en Onzin van Opiniepeilingen. In B. Raymaekers & A. Van De Putte (Eds.), *Krachten voor de Toekomst. Lessen voor de Eenentwintigste Eeuw* (pp. 243-283). Davidsfonds/UP.
- Colémont, A., Van Hiel, A., & Cornelis, I. (2011). Five-Factor Model personality dimensions and right-wing attitudes: Psychological bases of punitive attitudes? *Personality and Individual Differences*, 50(4), 486-491. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2010.10.032>
- Chericos, T., Welch, K., & Gertz, M. (2004). Racial typification of crime and support for punitive measures. *Criminology*, 42(2), 358-390. Doi:10.1111/j.1745-9125.2004.tb00523.x

- Curry, T. R., Lee, G., & Rodriguez, S. F. (2004). Does victim gender increase sentence severity? Further explorations of gender dynamics and sentencing outcomes. *Crime & Delinquency*, 50(3), 319-343. Doi: 10.1177/0011128703256265
- De Buck & Pauwels (2020). Het factorial survey experiment in criminologisch onderzoek. In W. Hardyns & T. Snaphaan (Eds.), *Big data & innovatieve methoden* (pp.241-269). Boom criminologie
- de Keijser, J., & Elffers, H. (2008). Straffen in context: Het effect van referentiekaders op de publieke opinie over straf. *Tijdschrift Voor Criminologie*, 51(3), 233-24.
- de Keijser, J. W., van Koppen, P. J., & Elffers, H. (2006). Op de stoel van de rechter: oordeelt het publiek net zo als de strafrechter? *Research memoranda (Raad voor de Rechtspraak)*, 2(2), 1-78.
- Evans, J. R., & Mathur, A. (2018). The value of online surveys: A look back and a look ahead. *Internet research*, 28(4), 954-887. <https://doi.org/10.1108/IntR-03-2018-0089>
- Foreman, K., Arteaga, C., & Collins, A. (2016). The Role of Media Framing in Crime Reports: How Different Types of News Frames and Racial Identity Affect Viewers' Perceptions of Race. *Pepperdine Journal of Communication Research*, 4(12), 6-18.
- Garcia, V., & Arkerson, S. G. (2017). *Crime, media, and reality: Examining mixed messages about crime and justice in popular media*. Rowman & Littlefield.
- Gerbner, G. (1970). Cultural Indicators: The Case of Violence in Television Drama. *The Annals of the American Academy of Political & Social Sciences*, 388, 69-81..
- Herzog, S. (2017). Experimental analysis of attitudes: The factorial-survey approach. *Open Journal of Social Sciences*, 5, 126-156.
- Jeanis, M. N., & Powers, R. A. (2017). Newsworthiness of missing persons cases: an analysis of selection bias, disparities in coverage, and the narrative framework of news reports. *Deviant behavior*, 38(6), 668-683.
- Johnson, D. (2008). Racial prejudice, perceived injustice, and the Black-White gap in punitive attitudes. *Journal of criminal justice*, 36(2), 198-206. <https://doi.org/10.1016/j.jcrimjus.2008.02.009>
- Kort-Butler, L. A., & Habecker, P. (2018). Framing and Cultivating the Story of Crime: The Effects of Media Use, Victimization, and Social Networks on Attitudes About Crime. *Criminal Justice Review*, 43(2), 127–146. Doi:10.1177/0734016817710696
- Lytle, D., Intravia, J., & Randa, R. (2022). An understudied population? Exploring the factors associated with fear of crime in a semi-rural environment. *Deviant Behavior*, 42(2), 179-195, Doi: 10.1080/01639625.2020.1793544

- MacKinnon, P.D., Krull, L.J., & Lockwood, M. C. (2020). Equivalence of the mediation, confounding and suppression effect. *Prevention science*, 1(4), 173-181.
- Miethe, T. D. (1984). Types of Consensus in Public Evaluations of Crime: An Illustration of Strategies for Measuring Consensus. *The Journal of Criminal Law and Criminology*, 75, 459-473.
- O'Hear, M. (2020). Violent crime and media coverage in one city: statistical snapshot. *Marquette Law Review*, 103(3), 1007-1034.
- Pan, Z., & Kosicki, G. M. (1993). Framing analysis: An approach to news discourse. *Political communication*, 10(1), 55-75.
- Payne, B. K., Gainey, R. R., Triplett, R. A., & Danner, M. J. E. (2004). What drives punitive beliefs?: Demographic characteristics and justifications for sentencing. *Journal of Criminal Justice*, 32(3), 195–206. <https://doi.org/10.1016/j.jcrimjus.2004.02.00>
- Petzold, K., & Wolbring, T. (2019). What can we learn from factorial surveys about human behavior? *Methodology*, 15(1), 19-30. <https://doi.org/10.1027/1614-2241/a000161>
- Peovska, N., Bacanovic, O., & Trajanovska, V. (2021). The media influence on public attitudes about punitiveness. In N. Dujovski (Eds.), *International scientific conference: 30 years of independent Macedonian state* (pp. 165-175). Doi: 10.20544/ICP.2.4.21.P14
- Pfeiffer, C., Windzio, M., & Kleimann, M. (2005). Media use and its impacts on crime perception, sentencing attitudes and crime policy. *European journal of criminology*, 2(3), 259-285. Doi: 10.1177/1477370805054099
- Roose, H. (2018). *Dispariteit in straftoemeting: de rol van het geslacht* [masterproef criminologische wetenschappen, Universiteit Gent]. Lib.ugent.be https://libstore.ugent.be/fulltxt/RUG01/002/479/168/RUG01-002479168_2018_0001_AC.pdf
- Rosenberger, J. S., & Callanan, V. J. (2011). The influence of media on penal attitudes. *Criminal Justice Review*, 36(4), 435–455. Doi:10.1177/0734016811428779
- Scheufele, D. A. (1999). Framing as a theory of media effects. *Journal of communication*, 49(1), 103-122.
- Semetko, H. A., & Valkenburg, P. M. (2000). Framing European politics: A content analysis of press and television news. *Journal of communication*, 50(2), 93-109.
- Snacken, S., & Verfaillie, K. (2009). Media, “public opinion” and (criminological) research. *It Takes Two to do Science*, 159-182.

- Stylianou, S. (2003). Measuring crime seriousness perceptions: What have we learned and what else do we want to know. *Journal of Criminal Justice*, 31(1), 37-56. [https://doi.org/10.1016/S0047-2352\(02\)00198-8](https://doi.org/10.1016/S0047-2352(02)00198-8)
- Tajalli, H., de Soto, W., & Dozier, A. (2013). Determinants of punitive attitudes of college students toward criminal offenders. *Journal of Criminal Justice Education*, 24(3), 339-356. <https://doi.org/10.1080/10511253.2012.740055>
- Wallander, L. (2009). 25 years of factorial surveys in sociology: a review. *Social science research*, 38(3), 505-520. doi:10.1016/j.ssresearch.2009.03.004

VIII. PERSTEKST

Studenten op de stoel van de rechter: De invloed van media en stereotypering op het beoordelen van strafrechtelijke cases.

Onderzoek naar de houding van burgers tegenover criminaliteit wordt de laatste jaren steeds meer onderzocht. Onderzoekers kwamen zo tot de vaststelling dat dit vaak wordt beïnvloed door factoren zoals media, geslacht van de dader of slachtoffer. Aangezien er enerzijds weinig studies zijn die deze drie factoren combineren en anderzijds weinig Belgisch onderzoek beschikbaar is, werd in het voorjaar van 2022 een online vragenlijst afgenomen bij studenten. Dit in het kader van een masterproef van een studente aan de UGent. De resultaten bevestigen enkele bestaande bevindingen, maar zijn niet te veralgemenen voor elk van de vier voorgelegde cases.

Media en stereotypering

De (nieuws)media zijn een belangrijke bron om burgers op de hoogte te stellen van wat er leeft en speelt in de samenleving. Om de aandacht van het volk te behouden, geven media vaak nieuwswaardige en entertainende vormen van criminele gebeurtenissen weer die niet altijd in verhouding zijn met werkelijke criminaliteitsstatistieken. Zo worden de meest gewelddadige gebeurtenissen overbelicht, waarbij het vaak gaat om mannelijke daders en vrouwelijke slachtoffers. Of dit nu toeval is of niet, het kan leiden tot stereotyperende reacties.

Onderzoeksdoel en werkwijze

Het doel van de masterproef was om een beter inzicht te verwerven in het effect van media framing in nieuwsberichtgeving op de houding van studenten tegenover criminaliteit en bestraffing. Concreet werd een factorial survey experiment opgezet waarbij studenten vier verschillende nieuwsartikelen over een misdrijf kregen. Telkens met een neutraal of emotieopwekkend nieuwsframe, een mannelijke of vrouwelijke dader en slachtoffer. Hierbij werd gevraagd hoe ernstig men dit vond en welke straf men zou geven. Er werden vervolgens voor elk van de factoren aparte analyses gemaakt, evenals analyses waarbij de factoren werden gecombineerd.

Resultaten

De vragenlijst werd uiteindelijk ingevuld door 95 studenten. Het onderzoek gaf vervolgens enkele bevindingen voor analyses met elk van de factoren apart, maar geen enkel resultaat werd gevonden wanneer ze alle drie gecombineerd werden.

Nieuwsframe

Zowel de casus over huiselijk geweld en zedenfeiten met minderjarigen kregen eenzelfde geprefereerde straf, hoewel het in de eerste het ging over een emotieopwekkende afbeelding en in de andere over een neutrale afbeelding. Dit is opmerkelijk, aangezien we bij een emotieopwekkende afbeelding zouden verwachten dat de straf zwaarder zou zijn. In de overige cases werden geen resultaten gevonden.

Geslacht dader

In twee cases, het verkeers- en het drugsmisdrijf, werd vastgesteld dat wanneer de dader een man was men zou kiezen voor een lichtere straf dan wanneer het vrouw was. In de casus over zedenfeiten werd gekozen voor een lichtere straf. Dit zijn geen eenduidige resultaten, wat ook het geval was in eerder onderzoek.

Geslacht slachtoffer

Enkel in de case over zedenfeiten zagen we dat wanneer het slachtoffer een vrouw was, de studenten een hardere straf prefereerden dan wanneer het een man was. Ondanks dit slechts in één case werd vastgesteld, bevestigt dit wel de bevindingen van voorgaand onderzoek.

Mogelijke verklaringen

Aangezien niet voor alle vier de misdrijven dezelfde resultaten werden gevonden kan een mogelijke verklaring zijn dat sommige cases minder ernstig werden bevonden dan anderen. Zo vonden studenten het drugsmisdrijf gemiddeld het minst ernstig, gevolgd door het verkeersmisdrijf. De meest ernstige misdrijven waren degenen over huiselijk geweld en zedenfeiten, hoewel er geen rangschikking kan gemaakt worden tussen deze twee vanwege gebrek aan significante resultaten. Ook werden deze uitkomsten gevonden mits controle van de respondentenkenmerken (geslacht, leeftijd, nationaliteit, opleiding, politiek, en geloof), wat er op kan wijzen dat ze beïnvloedende factoren waren. Wegens de kleinschaligheid van deze masterproef dient verder onderzoek dit uitgebreider te analyseren.

Conclusie

Het onderzoek was slechts exploratief van aard. Het was namelijk een van de eerste die drie factoren tesamen in rekening bracht. Desondanks vonden we geen resultaten voor hun interactie. Wel vonden we enkele bevindingen voor de factoren apart. Deze resultaten werden echter niet voor alle vier de cases gevonden en verschilden vaak over de verschillende misdrijven heen. Dit in combinatie met de kleinschaligheid en enkele methodologische beperkingen, maakt het vervolgens niet mogelijk om algemene conclusies te nemen. Het is aanbevolen aan verder onderzoek om deze studie grootschaliger en specifiek uit te voeren om wel potentieel veralgemeenbare conclusies te nemen. De resultaten kunnen enerzijds namelijk een input of ondersteuning zijn voor het strafrechtelijk beleid, evenals een richtlijn in welke mate bepaalde stereotypes aanwezig zijn in de publieke opinie en of dit eveneens terug te vinden is binnen justitie.

IX. BIJLAGEN

BIJLAGE A: OVERZICHT VAN CASES EN VIGNETTEN

CASUS 1

<https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2021/10/22/man-uit-mechelen-krijgt-4-jaar-cel-na-jarenlange-mishandeling-vr/>

C + E

Man voor de rechter na jarenlange mishandeling van zijn man

In Gent moet een man voor de rechter komen wegens zwaar intra-familiaal geweld. De man had zijn echtgenoot jarenlang geslagen en ook seksueel misbruikt. De man werd zo erg geslagen dat hij er levenslang gehoorschade aan over hield. “Gruwelijke, vunzige en degoutante feiten”, aldus de advocaat van het slachtoffer.

C + F

Man voor de rechter na jarenlange mishandeling van zijn vrouw

In Gent moet een man voor de rechter komen wegens zwaar intra-familiaal geweld. De man had zijn echtgenote jarenlang geslagen en ook seksueel misbruikt. De vrouw werd zo erg geslagen dat ze er levenslang gehoorschade aan over hield. “Gruwelijke, vunzige en degoutante feiten”, aldus de advocaat van het slachtoffer.

D + E

Vrouw voor de rechter na jarenlange mishandeling van haar man

In Gent moet een vrouw voor de rechter komen wegens zwaar intra-familiaal geweld. De vrouw had haar echtgenoot jarenlang geslagen en ook seksueel misbruikt. De man werd zo erg geslagen dat hij er levenslang gehoorschade aan over hield. “Gruwelijke, vunzige en degoutante feiten”, aldus de advocaat van het slachtoffer.

D + F

Vrouw voor de rechter na jarenlange mishandeling van haar vrouw

In Gent moet een vrouw voor de rechter komen wegens zwaar intra-familiaal geweld. De vrouw had haar echtgenote jarenlang geslagen en ook seksueel misbruikt. De vrouw werd zo erg geslagen dat ze er levenslang gehoorschade aan over hield. “Gruwelijke, vunzige en degoutante feiten”, aldus de advocaat van het slachtoffer.

CASUS 2

<https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2021/05/27/vijf-jaar-rijverbod-voor-gsm-ende-trucker-die-vrouw-dood-reed-op/>

C + E

Gsm 'ende vrachtwagenbestuurder veroorzaakt dodelijk ongeval in Gent

Een trucker was op weg naar de haven van Antwerpen, toen hij in Gent een verkeersongeval veroorzaakte waarbij een man om het leven kwam. “De man tokkelde op zijn gsm alsof hij in zijn salon zat en lette verder niet op de baan. Hij zat daar precies als een koning in zijn paleis, niets leek hem te kunnen overkomen. Om vervolgens een man dood te rijden”, zegt het parket.

C + F

Gsm 'ende vrachtwagenbestuurder veroorzaakt dodelijk ongeval in Gent

Een trucker was op weg naar de haven van Antwerpen, toen hij in Gent een verkeersongeval veroorzaakte waarbij een vrouw om het leven kwam. “De man tokkelde op zijn gsm alsof hij in zijn salon zat en lette verder niet op de baan. Hij zat daar precies als een koning in zijn paleis, niets leek hem te kunnen overkomen. Om vervolgens een vrouw dood te rijden”, zegt het parket.

D + E

Gsm 'ende vrachtwagenbestuurster veroorzaakt dodelijk ongeval in Gent

Een truckster was op weg naar de haven van Antwerpen, toen ze in Gent een verkeersongeval veroorzaakte waarbij een man om het leven kwam. “De vrouw tokkelde op haar gsm alsof ze in haar salon zat en lette verder niet op de baan. Ze zat daar precies als een koningin in haar paleis, niets leek haar te kunnen overkomen. Om vervolgens een man dood te rijden”, zegt het parket.

D + F

Gsm 'ende vrachtwagenbestuurster veroorzaakt dodelijk ongeval in Gent

Een truckster was op weg naar de haven van Antwerpen, toen ze in Gent een verkeersongeval veroorzaakte waarbij een vrouw om het leven kwam. “De vrouw tokkelde op haar gsm alsof ze in haar salon zat en lette verder niet op de baan. Ze zat daar precies als een koningin in haar paleis, niets leek haar te kunnen overkomen. Om vervolgens een vrouw dood te rijden”, zegt het parket.

CASUS 3

<https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2021/10/18/27-jarige-roemeen-krijgt-3-jaar-cel-voor-cannabisplantage-in-bru/>

C + E

Politie ontdekt cannabisplantage door woningbrand: man komt om het leven

In Gent werd dit weekend een cannabisplantage ontdekt naar aanleiding van een woningbrand. Een deskundige stelde vast dat de elektriciteitsinstallatie in het pand enorm amateuristisch was aangebracht, waardoor een kortsluiting ontstond. “Na de bluswerken trof de brandweer het verkoolde lichaam van een mannelijke plukker aan. De man verantwoordelijk voor de feiten, dient voor de rechter te verschijnen”.

C + F

Politie ontdekt cannabisplantage door woningbrand: vrouw komt om het leven

In Gent werd dit weekend een cannabisplantage ontdekt naar aanleiding van een woningbrand. Een deskundige stelde vast dat de elektriciteitsinstallatie in het pand enorm amateuristisch was aangebracht, waardoor een kortsluiting ontstond. “Na de bluswerken trof de brandweer het verkoolde lichaam van een vrouwelijke plukker aan. De man verantwoordelijk voor de feiten, dient voor de rechter te verschijnen”.

D + E

Politie ontdekt cannabisplantage door woningbrand: man komt om het leven

In Gent werd dit weekend een cannabisplantage ontdekt naar aanleiding van een woningbrand. Een deskundige stelde vast dat de elektriciteitsinstallatie in het pand enorm amateuristisch was aangebracht, waardoor een kortsluiting ontstond. “Na de bluswerken trof de brandweer het verkoolde lichaam van een mannelijke plukker aan. De vrouw verantwoordelijk voor de feiten, dient voor de rechter te verschijnen”.

D + F

Politie ontdekt cannabisplantage door woningbrand: vrouw komt om het leven

In Gent werd dit weekend een cannabisplantage ontdekt naar aanleiding van een woningbrand. Een deskundige stelde vast dat de elektriciteitsinstallatie in het pand enorm amateuristisch was aangebracht, waardoor een kortsluiting ontstond. “Na de bluswerken trof de brandweer het verkoolde lichaam van een vrouwelijke plukker aan. De vrouw verantwoordelijk voor de feiten, dient voor de rechter te verschijnen”.

CASUS 4

https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2014/02/12/mechelaar_ veroordeeldvoorzedeneitenmettienermeisjes-1-1872402/

C + E

Ex-leraar aangehouden voor zedenfeiten met minderjarigen

Een leraar van het vierde middelbaar in Gent is aangehouden voor zedenfeiten met minderjarige jongens, nadat een van de leerlingen eindelijk naar de politie durfden stappen. De man voerde uitgebreide chatsessies met de jongens en sprak met hen af waarbij het tot seksuele handelingen kwam. “Schandalig dat zo iemand voor een klas staat”, aldus de ouders van het slachtoffer.

C + F

Ex-leraar aangehouden voor zedenfeiten met minderjarigen

Een leraar van het vierde middelbaar in Gent is aangehouden voor zedenfeiten met minderjarige meisjes, nadat een van de leerlingen eindelijk naar de politie durfden stappen. De man voerde uitgebreide chatsessies met de meisjes en sprak met hen af waarbij het tot seksuele handelingen kwam. “Schandalig dat zo iemand voor een klas staat”, aldus de ouders van het slachtoffer.

D + E

Ex-lerares aangehouden voor zedenfeiten met minderjarigen

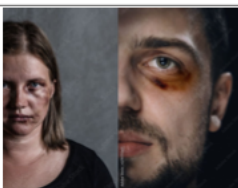
Een lerares van het vierde middelbaar in Gent is aangehouden voor zedenfeiten met minderjarige jongens, nadat een van de leerlingen eindelijk naar de politie durfden stappen. De vrouw voerde uitgebreide chatsessies met de jongens en sprak met hen af waarbij het tot seksuele handelingen kwam. “Schandalig dat zo iemand voor een klas staat”, aldus de ouders van het slachtoffer.

D + F

Ex-lerares aangehouden voor zedenfeiten met minderjarigen

Een lerares van het vierde middelbaar in Gent is aangehouden voor zedenfeiten met minderjarige meisjes, nadat een van de leerlingen eindelijk naar de politie durfden stappen. De vrouw voerde uitgebreide chatsessies met de meisjes en sprak met hen af waarbij het tot seksuele handelingen kwam. “Schandalig dat zo iemand voor een klas staat”, aldus de ouders van het slachtoffer.

BIJLAGE B: RESULTATEN PRETEST

CASUS1 A (nietszeggend) + B (emotieopwekkend)			
C1A_1		C1B_1	
C1A_2		C1B_2	
C1A_3		C1B_3	
C1A_4		C1B_4	

Frequencies

Statistics

		C1A_1_V1	C1A_2_V1	C1A_3_V1	C1A_4_V1
N	Valid	30	30	30	30
	Missing	0	0	0	0
Mean		2,13	1,43	1,77	2,63

```

FREQUENCIES VARIABLES=C1A_1_V2 C1A_2_V2 C1A_3_V2 C1A_4_V2
  /FORMAT=NOTABLE
  /STATISTICS=MEAN
  /ORDER=ANALYSIS.

```

► Frequencies

Statistics

		C1A_1_V2	C1A_2_V2	C1A_3_V2	C1A_4_V2
N	Valid	30	30	30	30
	Missing	0	0	0	0
Mean		3,10	1,63	2,97	3,37

Frequencies

Statistics

		C1B_1_V1	C1B_2_V1	C1B_3_V1	C1B_4_V1
N	Valid	30	30	30	30
	Missing	0	0	0	0
Mean		4,20	4,23	3,33	3,80

```

FREQUENCIES VARIABLES=C1B_1_V2 C1B_2_V2 C1B_3_V2 C1B_4_V2
  /FORMAT=NOTABLE
  /STATISTICS=MEAN
  /ORDER=ANALYSIS.

```

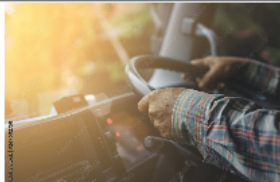
► Frequencies

Statistics

		C1B_1_V2	C1B_2_V2	C1B_3_V2	C1B_4_V2
N	Valid	30	30	30	30
	Missing	0	0	0	0
Mean		4,40	3,93	3,73	4,23

V1: beoordeel de afbeelding op een 5-punten schaal (1= roept geen emotie op/zegt mij niets, 5= roept hele veel emotie op/raakt mij diep)

V2: In welke mate past deze afbeelding bij het omschreven onderwerp?

CASUS 2 A + B					
C2A_1			C2B_1		
C2A_2			C2B_2		
C2A_3			C2B_3		
C2A_4			C2B_4		

Frequencies

Statistics

		C2A_1_V1	C2A_2_V1	C2A_3_V1	C2A_4_V1
N	Valid	30	30	30	30
	Missing	0	0	0	0
Mean		2,13	1,80	2,43	1,73

```

FREQUENCIES VARIABLES=C2A_1_V2 C2A_2_V2 C2A_3_V2 C2A_4_V2
  /FORMAT=NOTABLE
  /STATISTICS=MEAN
  /ORDER=ANALYSIS.

```

► Frequencies

Statistics

		C2A_1_V2	C2A_2_V2	C2A_3_V2	C2A_4_V2
N	Valid	30	30	30	30
	Missing	0	0	0	0
Mean		2,90	2,50	3,43	2,17

Frequencies

Statistics

		C2B_1_V1	C2B_2_V1	C2B_3_V1	C2B_4_V1
N	Valid	30	30	30	30
	Missing	0	0	0	0
Mean		4,33	4,43	4,33	4,40

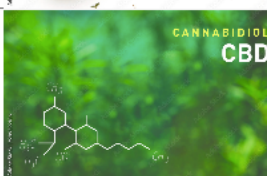
► Frequencies

Statistics

		C2B_1_V2	C2B_2_V2	C2B_3_V2	C2B_4_V2
N	Valid	30	30	30	30
	Missing	0	0	0	0
Mean		4,40	4,53	4,27	3,90

V1: beoordeel de afbeelding op een 5-punten schaal (1= roept geen emotie op/zegt mij niets, 5= roept hele veel emotie op/raakt mij diep)

V2: In welke mate past deze afbeelding bij het omschreven onderwerp?

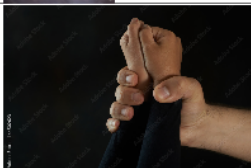
CASUS 3 A + B					
C3A_1			C3B_1		
C3A_2			C3B_2		
C3A_3			C3B_3		
C3A_4			C3B_4		

Frequencies					
Statistics					
		C3A_1_V1	C3A_2_V1	C3A_3_V1	C3A_4_V1
N	Valid	30	30	30	30
	Missing	0	0	0	0
Mean		1,70	2,43	1,50	2,13
FREQUENCIES VARIABLES=C3A_1_V2 C3A_2_V2 C3A_3_V2 C3A_4_V2					
/FORMAT=NOTABLE					
/STATISTICS=MEAN					
/ORDER=ANALYSIS.					
Frequencies					
Statistics					
		C3A_1_V2	C3A_2_V2	C3A_3_V2	C3A_4_V2
N	Valid	30	30	30	30
	Missing	0	0	0	0
Mean		2,50	3,37	2,13	3,23

Frequencies					
Statistics					
		C3B_1_V1	C3B_2_V1	C3B_3_V1	C3B_4_V1
N	Valid	30	30	30	30
	Missing	0	0	0	0
Mean		2,77	3,60	3,60	2,90
FREQUENCIES VARIABLES=C3B_1_V2 C3B_2_V2 C3B_3_V2 C3B_4_V2					
/FORMAT=NOTABLE					
/STATISTICS=MEAN					
/ORDER=ANALYSIS.					
Frequencies					
Statistics					
		C3B_1_V2	C3B_2_V2	C3B_3_V2	C3B_4_V2
N	Valid	30	30	30	30
	Missing	0	0	0	0
Mean		3,73	3,37	3,10	3,97

V1: beoordeel de afbeelding op een 5-punten schaal (1= roept geen emotie op/zegt mij niets, 5= roept hele veel emotie op/raakt mij diep)

V2: In welke mate past deze afbeelding bij het omschreven onderwerp?

CASUS 4 A + B					
C4A_1			C4B_1		
C4A_2			C4B_2		
C4A_3			C4B_3		
C4A_4			C4B_4		

Frequencies

Statistics

		C4A_1_V1	C4A_2_V1	C4A_3_V1	C4A_4_V1
N	Valid	30	30	30	30
	Missing	0	0	0	0
Mean		1,73	2,70	1,97	1,47

```

FREQUENCIES VARIABLES=C4A_1_V2 C4A_2_V2 C4A_3_V2 C4A_4_V2
/FORMAT=NOTABLE
/STATISTICS=MEAN
/ORDER=ANALYSIS.

```

Frequencies

Statistics

		C4A_1_V2	C4A_2_V2	C4A_3_V2	C4A_4_V2
N	Valid	30	30	30	30
	Missing	0	0	0	0
Mean		2,37	3,57	2,43	1,73

Frequencies

Statistics

		C4B_1_V1	C4B_2_V1	C4B_3_V1	C4B_4_V1
N	Valid	30	30	30	30
	Missing	0	0	0	0
Mean		3,73	3,93	3,57	3,87

```

FREQUENCIES VARIABLES=C4B_1_V2 C4B_2_V2 C4B_3_V2 C4B_4_V2
/FORMAT=NOTABLE
/STATISTICS=MEAN
/ORDER=ANALYSIS.

```

Frequencies

Statistics

		C4B_1_V2	C4B_2_V2	C4B_3_V2	C4B_4_V2
N	Valid	30	30	30	30
	Missing	0	0	0	0
Mean		3,37	3,00	3,70	3,77

V1: beoordeel de afbeelding op een 5-punten schaal (1= roept geen emotie op/zegt mij niets, 5= roept hele veel emotie op/raakt mij diep)

V2: In welke mate past deze afbeelding bij het omschreven onderwerp?

BIJLAGE C: VRAGENLIJST

Beste deelnemer,

In het kader van mijn masterproef binnen de opleiding criminologische wetenschappen aan de universiteit Gent voer ik een onderzoek naar de attitude van studenten ten aanzien van criminaliteit en straftoemeting op basis van nieuwsberichten. Het doel van deze survey is vervolgens om na te gaan hoe ernstig studenten de in de nieuwsberichten omschreven criminele gebeurtenissen beschouwen én welke straf men hierbij zou opleggen. De vragenlijst is **bedoeld voor studenten** die momenteel een opleiding volgen aan een door de Belgische overheid erkende instelling van hoger onderwijs. Het gaat om jouw beleving omtrent het thema, waardoor er geen juiste of foute antwoorden zijn.

Het invullen van de vragenlijst is volledig vrijwillig en de antwoorden op de vragen worden vertrouwelijk en anoniem verwerkt. Je kan op elk moment jouw deelname stopzetten. Het invullen van de vragenlijst duurt **ongeveer 10 minuten**.

Bij vragen of opmerkingen kan je deze sturen naar het e-mailadres margaux.descheemaeker@ugent.be.

Alvast bedankt voor jouw deelname!
Margaux Descheemaeker

Ik ga akkoord met de deelname aan dit onderzoek en met volgende voorwaarden:

- (1) Ik neem op vrijwillige basis deel aan dit onderzoek;
- (2) Ik heb voldoende informatie gekregen omtrent het opzet van dit onderzoek;
- (3) Ik begrijp dat alle gegevens in het kader van deze survey geheel vertrouwelijk en anoniem zullen worden verwerkt en enkel in functie van (internationaal) onderzoek zullen worden gebruikt;
- (4) Ik geef de onderzoeker de toestemming om de resultaten op een vertrouwelijke en anonieme wijze te verzamelen, verwerken en gebruiken voor (internationaal) onderzoek;
- (5) Ik ben op de hoogte van de mogelijkheid om mijn deelname aan het onderzoek op ieder moment stop te zetten.

Geef jij de toestemming om jouw gegevens op volledig anonieme wijze te verzamelen, verwerken en gebruiken?

- ☐ Ja, ik ga akkoord (1)
- ☐ Nee, ik ga niet akkoord (2)

Dit deel gaat over jouw persoonlijke gegevens

Wat is jouw geslacht?

- ☐ Man (1)
 - ☐ Vrouw (2)
 - ☐ X (3)
-

Wat is jouw leeftijd?

▼ Jonger dan 18 jaar (1) ... Ouder dan 27 jaar (12)

Duid aan wat van toepassing is voor jou

- ☐ Ik heb een Belgische nationaliteit, mijn ouders hebben een Belgische nationaliteit (1)
- ☐ Ik heb een Belgische nationaliteit, maar een buitenlandse geboortenationaliteit (2)
- ☐ Ik heb een Belgische geboortenationaliteit, (een van) mijn ouders hebben een buitenlandse geboortenationaliteit (3)
- ☐ Ik heb een buitenlandse nationaliteit (4)

Aan welk soort opleiding ben je momenteel bezig?

- ☐ Academische bachelor (universiteit) (1)
- ☐ Professionele bachelor (hogeschool) (2)
- ☐ Master (3)
- ☐ Schakel- of voorbereidingsprogramma (4)
- ☐ Ba-na-Ba (5)
- ☐ Ma-na-Ma (6)
- ☐ Doctoraat (7)
- ☐ Anders, namelijk: (8) _____

Aan welke faculteit of in welk studiegebied studeer je?

- ☐ (Interieur)Architectuur (1)
- ☐ Bio-ingenieurswetenschappen (2)
- ☐ Criminologie (3)
- ☐ Diergeneeskunde (4)
- ☐ Economie, bedrijfskunde en vastgoed (5)
- ☐ Farmaceutische wetenschappen (6)
- ☐ Geneeskunde en gezondheidswetenschappen (Biomedische, LO, Logopedie, Kinesithérapie, Tandheelkunde, verpleegkunde, voedings- en dieetkunde...) (7)
- ☐ Ingenieurswetenschappen (8)
- ☐ Kunsten (Modetechnologie, Drama, Design, Muziek...) (9)
- ☐ Letteren en Wijsbegeerte (10)
- ☐ Onderwijs (11)
- ☐ Politieke en sociale wetenschappen (12)
- ☐ Psychologie en pedagogische wetenschappen (13)
- ☐ Rechten (14)
- ☐ Wetenschappen (Chemie, Fysica, Biologie, Wiskunde, Informatica...) (15)
- ☐ Anders, namelijk: (16) _____

Op welke politieke partij zou je stemmen moesten er vandaag (federale) verkiezingen zijn?
(Herinnering: deze enquête is volledig anoniem)

- ☐ Partij van de Arbeid (PVDA) (1)
- ☐ Vooruit (voormalig SPA) (2)
- ☐ Groen (3)
- ☐ CD&V (4)
- ☐ Open VLD (5)
- ☐ NVA (6)
- ☐ Vlaams Belang (7)
- ☐ Anders, namelijk: (8) _____
- ☐ Ik zou niet stemmen (9)
- ☐ Zeg ik liever niet (10)

Tot welk geloof behoor jij?

- ☐ Atheïsme (1)
- ☐ Agnosticisme (2)
- ☐ Boeddhisme (3)
- ☐ Hindoeïsme (4)
- ☐ Islam (5)
- ☐ Jodendom (6)
- ☐ (Rooms)katholiek (7)
- ☐ Orthodox (8)
- ☐ Protestantisme (9)
- ☐ Anders, namelijk: (10) _____

Geef aan hoe gelovig jij bent

- ☐ Helemaal niet gelovig (1)
- ☐ Niet gelovig (2)
- ☐ Neutraal (3)
- ☐ Gelovig (4)
- ☐ Heel erg gelovig (5)

Hierna zullen vier krantenkoppen aan jou worden voorgelegd. Lees deze zorgvuldig.

Graag zou ik van jou willen weten hoe **ernstig** je de omschreven feiten vindt en **welke straf** (en welke strafzwaarte) volgens jou het meest geschikt is voor de dader in kwestie.

CASUS 1

Geef aan hoe ernstig je dit misdrijf vindt gaande van helemaal niet ernstig tot zeer ernstig

- ☐ Helemaal niet ernstig (1)
- ☐ Niet ernstig (2)
- ☐ Eerder niet ernstig (3)
- ☐ Noch niet ernstig, noch ernstig (4)
- ☐ Eerder ernstig (5)
- ☐ Ernstig (6)
- ☐ Zeer ernstig (7)

Indien je op de stoel van de rechter zou zitten en je één bepaalde straf mag opleggen, wat zou deze zijn? Specificeer ook de zwaarte van de straf (aantal maanden, uren, euro's)

- ☐ Een (**onvoorwaardelijke**) **gevangenisstraf** (in maanden): (= dit betekent dat de straf wordt uitgesproken door de rechter en ook moet worden uitgevoerd) (1)

- ☐ Een **voorwaardelijke gevangenisstraf** (in maanden): = dit betekent dat de straf wel wordt uitgesproken door de rechter maar de straf niet moet worden uitgevoerd zolang de persoon zich aan bepaalde maatregelen of voorwaarden houdt. Indien de persoon zich toch niet aan de maatregelen houdt, kan de rechter alsnog beslissen om de straf te laten uitvoeren. (2)

- ☐ Een **werkstraf** (in uren): = een bepaald aantal uren onbetaald werken voor de gemeenschap (3)

- ☐ Een **geldboete** (in euro): (4) _____

CASUS 2

Geef aan hoe ernstig je dit misdrijf vindt gaande van helemaal niet ernstig tot zeer ernstig

- ☐ Helemaal niet ernstig (1)
- ☐ Niet ernstig (2)
- ☐ Eerder niet ernstig (3)
- ☐ Noch niet ernstig, noch ernstig (4)
- ☐ Eerder ernstig (5)
- ☐ Ernstig (6)
- ☐ Zeer ernstig (7)

Indien je op de stoel van de rechter zou zitten en je één bepaalde straf mag opleggen, wat zou deze zijn?
Specificeer ook de zwaarte van de straf (aantal maanden, uren, euro's)

- ☐ Een **(onvoorwaardelijke) gevangenisstraf** (in maanden): (= dit betekent dat de straf wordt uitgesproken door de rechter en ook moet worden uitgevoerd) (1)

- ☐ Een **voorwaardelijke gevangenisstraf** (in maanden): = dit betekent dat de straf wel wordt uitgesproken door de rechter maar de straf niet moet worden uitgevoerd zolang de persoon zich aan bepaalde maatregelen of voorwaarden houdt. Indien de persoon zich toch niet aan de maatregelen houdt, kan de rechter alsnog beslissen om de straf te laten uitvoeren. (2)

- ☐ Een **werkstraf** (in uren): = een bepaald aantal uren onbetaald werken voor de gemeenschap (3)

- ☐ Een **geldboete** (in euro): (4) _____

CASUS 3

Geef aan hoe ernstig je dit misdrijf vindt gaande van helemaal niet ernstig tot zeer ernstig

- ☐ Helemaal niet ernstig (1)
- ☐ Niet ernstig (2)
- ☐ Eerder niet ernstig (3)
- ☐ Noch niet ernstig, noch ernstig (4)
- ☐ Eerder ernstig (5)
- ☐ Ernstig (6)
- ☐ Zeer ernstig (7)

Indien je op de stoel van de rechter zou zitten en je één bepaalde straf mag opleggen, wat zou deze zijn?
Specificeer ook de zwaarte van de straf (aantal maanden, uren, euro's)

- ☐ Een **(onvoorwaardelijke) gevangenisstraf** (in maanden): (= dit betekent dat de straf wordt uitgesproken door de rechter en ook moet worden uitgevoerd) (1)

- ☐ Een **voorwaardelijke gevangenisstraf** (in maanden): = dit betekent dat de straf wel wordt uitgesproken door de rechter maar de straf niet moet worden uitgevoerd zolang de persoon zich aan bepaalde maatregelen of voorwaarden houdt. Indien de persoon zich toch niet aan de maatregelen houdt, kan de rechter alsnog beslissen om de straf te laten uitvoeren. (2)

- ☐ Een **werkstraf** (in uren): = een bepaald aantal uren onbetaald werken voor de gemeenschap (3)

- ☐ Een **geldboete** (in euro): (4) _____

CASUS 4

Geef aan hoe ernstig je dit misdrijf vindt gaande van helemaal niet ernstig tot zeer ernstig

- ☐ Helemaal niet ernstig (1)
- ☐ Niet ernstig (2)
- ☐ Eerder niet ernstig (3)
- ☐ Noch niet ernstig, noch ernstig (4)
- ☐ Eerder ernstig (5)
- ☐ Ernstig (6)
- ☐ Zeer ernstig (7)

Indien je op de stoel van de rechter zou zitten en je één bepaalde straf mag opleggen, wat zou deze zijn?
Specificeer ook de zwaarte van de straf (aantal maanden, uren, euro's)

- ☐ Een **(onvoorwaardelijke) gevangenisstraf** (in maanden): (= dit betekent dat de straf wordt uitgesproken door de rechter en ook moet worden uitgevoerd) (1)

- ☐ Een **voorwaardelijke gevangenisstraf** (in maanden): = dit betekent dat de straf wel wordt uitgesproken door de rechter maar de straf niet moet worden uitgevoerd zolang de persoon zich aan bepaalde maatregelen of voorwaarden houdt. Indien de persoon zich toch niet aan de maatregelen houdt, kan de rechter alsnog beslissen om de straf te laten uitvoeren. (2)

- ☐ Een **werkstraf** (in uren): = een bepaald aantal uren onbetaald werken voor de gemeenschap (3)

- ☐ Een **geldboete** (in euro): (4) _____

Dit deel gaat over jouw eigen ervaringen met betrekking tot criminaliteit

Ben **jij** in het verleden reeds **slachtoffer** geweest van een misdrijf? (Herinnering: deze enquête is volledig anoniem)

- ☐ Ja (1)
- ☐ Nee (2)

Display This Question:

If Ben jij in het verleden reeds slachtoffer geweest van een misdrijf? (Herinnering: deze enquête is... = Ja

Duid aan bij welk van onderstaande categorieën dit misdrijf/deze misdrijven het meest van toepassing was/waren (meerdere opties mogelijk)

- ☐ Inbraak/diefstal (1)
- ☐ Bedrog (2)
- ☐ Misdrijf op basis van discriminatie (3)
- ☐ Vernieling/vandalisme (4)
- ☐ Verkeersmisdrijf (5)
- ☐ Seksueel/ zedenmisdrijf (6)
- ☐ Familiaal/ huiselijk geweld (7)
- ☐ Slagen en verwondingen (8)
- ☐ Moord (9)
- ☐ Drugsmisdrijf (10)
- ☐ Cybercriminaliteit (11)
- ☐ Anders, namelijk: (12) _____

Display This Question:

If Ben jij in het verleden reeds slachtoffer geweest van een misdrijf? (Herinnering: deze enquête is... = Ja

Ben je in het verleden reeds in contact geweest met politie omdat jij slachtoffer was?

- ☐ Ja (1)
- ☐ Nee (2)

Display This Question:

If Ben je in het verleden reeds in contact geweest met politie omdat jij slachtoffer was? = Ja

Mijn ervaring met de politie was toen eerder

- ☐ Zeer negatief (1)
- ☐ Negatief (2)
- ☐ Noch negatief, noch positief (3)
- ☐ Positief (4)
- ☐ Zeer positief (5)

Display This Question:

If Ben jij in het verleden reeds slachtoffer geweest van een misdrijf? (Herinnering: deze enquête is... = Ja

Ben je in het verleden reeds in contact geweest met justitie omdat jij slachtoffer was?

- ☐ Ja (1)
- ☐ Nee (2)

Display This Question:

If Ben je in het verleden reeds in contact geweest met justitie omdat jij slachtoffer was? = Ja

Mijn ervaring met justitie was toen eerder

- ☐ Zeer negatief (1)
- ☐ Negatief (2)
- ☐ Noch negatief, noch positief (3)
- ☐ Positief (4)
- ☐ Zeer positief (5)

Zijn mensen **uit jouw sociale omgeving** in het verleden reeds **slachtoffer** geweest van een misdrijf?

- ☐ Ja (1)
- ☐ Nee (2)

Ben jij in het verleden reeds in contact geweest met de politie voor het **plegen** van feiten? (Herinnering: deze enquête is volledig anoniem)

- ☐ Ja (1)
- ☐ Nee (2)

Display This Question:

If Ben jij in het verleden reeds in contact geweest met de politie voor het plegen van feiten? (Heri... = Ja

Duid aan bij welk van onderstaande categorieën dit misdrijf/deze misdrijven het meest van toepassing was/waren (meerdere opties mogelijk)

- ☐ Inbraak/diefstal (1)
- ☐ Bedrog (2)
- ☐ Misdrijf op basis van discriminatie (3)
- ☐ Vernieling/vandalisme (4)
- ☐ Verkeersmisdrijf (5)
- ☐ Seksueel/ zedenmisdrijf (6)
- ☐ Familiaal/ huiselijk geweld (7)
- ☐ Slagen en verwondingen (8)

- ☐ Moord (9)
- ☐ Drugsmisdrijf (10)
- ☐ Cybercriminaliteit (11)
- ☐ Anders, namelijk: (12) _____

Display This Question:

If Ben jij in het verleden reeds in contact geweest met de politie voor het plegen van feiten? (Heri... = Ja

Mijn ervaring met de politie was toen eerder

- ☐ Zeer negatief (1)
- ☐ Negatief (2)
- ☐ Noch negatief, noch positief (3)
- ☐ Positief (4)
- ☐ Zeer positief (5)

Ben jij in het verleden reeds in contact geweest met justitie voor het plegen van feiten?

- ☐ Ja (1)
- ☐ Nee (2)

Display This Question:

If Ben jij in het verleden reeds in contact geweest met justitie voor het plegen van feiten? = Ja

Mijn ervaring met justitie was toen eerder

- ☐ Zeer negatief (1)
- ☐ Negatief (2)
- ☐ Noch negatief, noch positief (3)
- ☐ Positief (4)
- ☐ Zeer positief (5)

De volgende vragen gaan over jouw mening en kennis over criminaliteit

Duid aan wat voor jou van toepassing is

	Helemaal niet akkoord (1)	Eerder niet akkoord (2)	Noch niet akkoord, noch akkoord (3)	Eerder akkoord (4)	Helemaal akkoord (5)
Ik ben bezorgd om (opnieuw) slachtoffer te worden van een misdrijf (1)	☐	☐	☐	☐	☐
Criminaliteit is een groot probleem in België (2)	☐	☐	☐	☐	☐
In het algemeen zijn de door de rechters opgelegde straffen veel te laag of mild (3)	☐	☐	☐	☐	☐

Ik haal mijn informatie over criminaliteit vooral (meerdere opties mogelijk)

- ☐ Uit eigen ervaringen (1)
- ☐ Via vrienden en familie (2)
- ☐ Uit de media (3)
- ☐ Anders, namelijk: (4) _____

Display This Question:

If Ik haal mijn informatie over criminaliteit vooral (meerdere opties mogelijk) = Uit de media

Je geeft aan dat je jouw informatie over criminaliteit (onder andere) uit de media haalt.
Welke media raadpleeg jij voornamelijk hiervoor? (meerdere opties mogelijk)

- ☐ HLN (1)
- ☐ Het nieuwsblad (2)
- ☐ VRTnws (3)
- ☐ De standaard (4)
- ☐ De morgen (5)
- ☐ Metro (6)
- ☐ Anders, namelijk: (7) _____

Deze vraag gaat over de mate waarin jij bepaalde instellingen vertrouwt. Duid aan wat het meest van toepassing is.

Ik heb vertrouwen in ...

	Helemaal niet akkoord (1)	Eerder niet akkoord (2)	Noch niet akkoord, noch akkoord (3)	Eerder akkoord (4)	Helemaal akkoord (5)
Het strafrechtelijk beleid van de minister van justitie (voorgeschreven straf in het strafwetboek, strafbaarstelling van feiten...) (1)	☐	☐	☐	☐	☐
De algemene werking van de politie (de manier van opsporing en vervolging...) (3)	☐	☐	☐	☐	☐
De algemene werking van justitie (Afhandeling van zaken, toegankelijkheid, verschaffing van informatie...) (4)	☐	☐	☐	☐	☐
De mogelijkheid om een eerlijk proces te krijgen voor de strafrechtbank (6)	☐	☐	☐	☐	☐
De effectief opgelegde straffen in strafzaken (7)	☐	☐	☐	☐	☐
De betrouwbaarheid van de informatie die in de pers verschijnt (8)	☐	☐	☐	☐	☐

De volgende vragen gaan over de krantenkoppen die je hebt gelezen en de werkelijke straffen die zijn opgelegd voor de beschreven misdrijven

Je hebt een krantenkop gelezen over huiselijk geweld.

De **werkelijke straf** die voor dit misdrijf werd opgelegd door de rechter was als volgt:

- 4 jaar gevangenisstraf
- Contactverbod
- Schadevergoeding van €27.000,-
- Boete van €1.600,-

Wat vind jij van deze straf?

- ☐ Veel te laag (1)
- ☐ Te laag (2)
- ☐ Ik ben het eens met de opgelegde strafmaat (3)
- ☐ Te hoog (4)
- ☐ Veel te hoog (5)
- ☐ Ik weet het niet (6)

Je hebt een krantenkop gelezen over een verkeersmisdrijf.

De **werkelijke straf** die voor dit misdrijf werd opgelegd door de rechter was als volgt:

- 5 jaar rijverbod
- 37 maanden gevangenisstraf, waarvan 6 maand effectief
- Boete van €8.000,-, waarvan €6.000,- met uitstel

Wat vind jij van deze straf?

- ☐ Veel te laag (1)
- ☐ Te laag (2)
- ☐ Ik ben het eens met de opgelegde strafmaat (3)
- ☐ Te hoog (4)
- ☐ Veel te hoog (5)
- ☐ Ik weet het niet (6)

Je hebt een krantenkop gelezen over een drugsdelict en woningbrand met slachtoffer. De **werkelijke straf** die voor dit misdrijf werd opgelegd door de rechter was als volgt:

- 3 jaar gevangenisstraf, waarvan de helft met uitstel

Wat vind jij van deze straf?

- ☐ Veel te laag (1)
- ☐ Te laag (2)
- ☐ Ik ben het eens met de opgelegde strafmaat (3)
- ☐ Te hoog (4)
- ☐ Veel te hoog (5)
- ☐ Ik weet het niet (6)

Je hebt een krantenkop gelezen over een zedenmisdrijf met minderjarige.

De **werkelijke straf** die voor dit misdrijf werd opgelegd door de rechter was als volgt:

- 3 jaar voorwaardelijke gevangenisstraf
- 5 jaar ontzet uit burgerlijke rechten
- Facebookverbod
- Verbod op werken met minderjarigen of in buurten van speel- en sportpleinen en zwembaden komen

Wat vind jij van deze straf?

- ☐ Veel te laag (1)
- ☐ Te laag (2)
- ☐ Ik ben het eens met de opgelegde strafmaat (3)
- ☐ Te hoog (4)
- ☐ Veel te hoog (5)
- ☐ Ik weet het niet (6)

Dit is het einde van de vragenlijst. Heel erg bedankt voor je deelname!

Het kan zijn dat sommige vragen in deze vragenlijst vervelende gevoelens hebben opgeroepen. Indien je wenst hier met iemand over te praten, kun je contact zoeken met Tele-onthaal (www.tele-onthaal.be) of de Luisterlijn (www.deluisterlijn.nl).

BIJLAGE D: OPERATIONALISERING VAN DE BEGRIPPEN**Onafhankelijke variabelen**

Nieuwsframe	1 = neutraal 2 = emotieopwekkend
Geslacht dader	1 = Man 2 = Vrouw
Geslacht slachtoffer	1 = Man 2 = Vrouw

Afhankelijke variabelen

Ernst	1 = Helemaal niet ernstig 2 = Niet ernstig 3 = Eerder niet ernstig 4 = Noch niet ernstig, noch ernstig 5 = Eerder ernstig 6 = Ernstig 7 = Zeer ernstig
Straf	1 = (onvoorwaardelijke) gevangenisstraf 2 = Voorwaardelijke gevangenisstraf 3 = Werkstraf 4 = Geldboete

Controlevariabelen

Geslacht	1 = Man 2 = Vrouw 3 = X
Leeftijd ¹⁵	1 = jonger dan 18 jaar 2 = 18 3 = 19 4 = 20 5 = 21 6 = 22 7 = 23 8 = 24 9 = 25 10 = 26 11 = 27 12 = ouder dan 27
Afkomst	1 = Ik heb een Belgische nationaliteit, mijn ouders hebben een Belgische nationaliteit 2 = Ik heb een Belgische nationaliteit, maar een buitenlandse geboortenationaliteit 3 = Ik heb een Belgische geboortenationaliteit, (een van) mijn ouders hebben een buitenlandse geboortenationaliteit 4 = Ik heb een buitenlandse nationaliteit
Opleiding	1 = Academische bachelor (universiteit) 2 = Professionele bachelor (hogeschool) 3 = Master 4 = Schakel- of voorbereidingsprogramma 5 = Ba-na-ba 6 = Ma-na-ma 7 = Doctoraat
Studiegebied ¹⁶	1 = (Interieur)Architectuur 2 = Bio-ingenieurswetenschappen 3 = Criminologie 4 = Diergeneeskunde 5 = Economie, bedrijfskunde en vastgoed 6 = Farmaceutische wetenschappen 7 = Geneeskunde en gezondheidswetenschappen (Biomedische, LO, Logopedie, Kinesithérapie, Tandheelkunde, verpleegkunde, voedings- en dieetkunde...) 8 = Ingenieurswetenschappen 9 = Kunsten (Modetechnologie, Drama, Design, Muziek...) 10 = Letteren en Wijsbegeerte

¹⁵ Om ethische procedures te vermijden, werden respondenten jonger dan 18 jaar uit de survey verwijderd

¹⁶ Om vooringenomenheid en effectieve kennis te vermijden, werden rechtenstudenten uit de survey verwijderd

	11 = Onderwijs 12 = Politieke en sociale wetenschappen 13 = Psychologie en pedagogische wetenschappen 14 = Rechten 15 = Wetenschappen (Chemie, Fysica, Biologie, Wiskunde, Informatica...) 16 = anders
Politieke voorkeur	1 = PVDA 2 = Vooruit 3 = Groen 4 = CD&V 5 = Open VLD 6 = NVA 7 = Vlaams belang 8 = Anders 9 = Ik zou niet stemmen 10 = Zeg ik liever niet
Geloof	1 = Atheïsme 2 = Agnosticisme 3 = Boeddhisme 4 = Hindoeïsme 5 = Islam 6 = Jodendom 7 = (Rooms)katholiek 8 = Orthodox 9 = Protestantisme 10 = Anders
Gelovigheid ¹⁷	1 = Helemaal niet gelovig 2 = Niet gelovig 3 = Neutraal 4 = Gelovig 5 = Heel erg gelovig

¹⁷ Respondenten die bij de variabele “geloof” optie 1 of 2 aanduiden, werden niet doorgestuurd naar deze vraag

Ooit slachtoffer geweest	1 = ja 2 = nee
Contact politie indien ooit slachtoffer geweest	1 = ja 2 = nee
Ervaring politie indien ooit slachtoffer geweest ¹⁸	1 = Zeer negatief 2 = Negatief 3 = Noch negatief, noch positief 4 = Positief 5 = Zeer positief
Contact justitie indien ooit slachtoffer geweest	1 = ja 2 = nee
Ervaring justitie indien ooit slachtoffer geweest ¹⁹	1 = Zeer negatief 2 = Negatief 3 = Noch negatief, noch positief 4 = Positief 5 = Zeer positief
Omgeving ooit slachtoffer	1 = ja 2 = nee
Ooit dader geweest en contact gehad met politie	1 = ja 2 = nee
Ervaring politie indien ooit slachtoffer geweest ²⁰	1 = Zeer negatief 2 = Negatief 3 = Noch negatief, noch positief 4 = Positief 5 = Zeer positief
Ooit dader geweest en contact gehad met justitie	1 = ja 2 = nee
Ervaring justitie indien ooit slachtoffer geweest ²¹	1 = Zeer negatief 2 = Negatief 3 = Noch negatief, noch positief 4 = Positief 5 = Zeer positief

¹⁸ Respondenten die bij de variabele “contact politie indien ooit slachtoffer geweest” optie 2 aanduiden, werden niet doorgestuurd naar deze vraag

¹⁹ Respondenten die bij de variabele “contact justitie indien ooit slachtoffer geweest” optie 2 aanduiden, werden niet doorgestuurd naar deze vraag

²⁰ Respondenten die bij de variabele “Ooit dader geweest en contact gehad met politie” optie 2 aanduiden, werden niet doorgestuurd naar deze vraag

²¹ Respondenten die bij de variabele “Ooit dader geweest en contact gehad met justitie” optie 2 aanduiden, werden niet doorgestuurd naar deze vraag

Bezorgdheid slachtoffer worden	1 = Helemaal niet akkoord 2 = Niet akkoord 3 = Noch niet akkoord, noch akkoord 4 = Eerder akkoord 5 = Helemaal akkoord
Criminaliteit is een groot probleem	1 = Helemaal niet akkoord 2 = Niet akkoord 3 = Noch niet akkoord, noch akkoord 4 = Eerder akkoord 5 = Helemaal akkoord
Er worden te lage/milde straffen opgelegd	1 = Helemaal niet akkoord 2 = Niet akkoord 3 = Noch niet akkoord, noch akkoord 4 = Eerder akkoord 5 = Helemaal akkoord

Informatie criminaliteit	1 = Uit eigen ervaringen 2 = Via vrienden en familie 3 = Uit de media 4 = Anders
Media ²²	1 = HLN 2 = Het nieuwsblad 3 = VRTnws 4 = De standaard 5 = De morgen 6 = Metro 7 = Anders

²² Enkel respondenten die bij de variabele “informatie criminaliteit” optie 3 aanduiden, werden doorgestuurd naar deze vraag

Ik heb vertrouwen in het strafrechtelijk beleid van de minister van justitie (voorgeschreven straf in het strafwetboek, strafbaarstelling van feiten...)	1 = Helemaal niet akkoord 2 = Niet akkoord 3 = Noch niet akkoord, noch akkoord 4 = Eerder akkoord 5 = Helemaal akkoord
Ik heb vertrouwen in de algemene werking van de politie (de manier van opsporing en vervolging...)	1 = Helemaal niet akkoord 2 = Niet akkoord 3 = Noch niet akkoord, noch akkoord 4 = Eerder akkoord 5 = Helemaal akkoord
Ik heb vertrouwen in de algemene werking van justitie (Afhandeling van zaken, toegankelijkheid, verschaffing van informatie...)	1 = Helemaal niet akkoord 2 = Niet akkoord 3 = Noch niet akkoord, noch akkoord 4 = Eerder akkoord 5 = Helemaal akkoord
Ik heb vertrouwen in de mogelijkheid om een eerlijk proces te krijgen voor de strafrechtbank	1 = Helemaal niet akkoord 2 = Niet akkoord 3 = Noch niet akkoord, noch akkoord 4 = Eerder akkoord 5 = Helemaal akkoord
Ik heb vertrouwen in de effectief opgelegde straffen in strafzaken	1 = Helemaal niet akkoord 2 = Niet akkoord 3 = Noch niet akkoord, noch akkoord 4 = Eerder akkoord 5 = Helemaal akkoord
Ik heb vertrouwen in de betrouwbaarheid van de informatie die in de pers verschijnt	1 = Helemaal niet akkoord 2 = Niet akkoord 3 = Noch niet akkoord, noch akkoord 4 = Eerder akkoord 5 = Helemaal akkoord

MEDIA, MISDAAD EN STEREOTYPERING: DE INVLOED VAN MEDIA FRAMING IN NIEUWSBERICHTGEVING OP DE ATTITUDE VAN DE BURGER TEN AANZIEN VAN CRIMINALITEIT EN STRAFTOEMETING

A Data Management Plan created using DMPonline.be

Creator: Margaux Descheemaeker

Affiliation: Ghent University (UGent)

Template: Faculty of Law & Criminology DMP +

ID: 170191

Last modified: 11-08-2022

MEDIA, MISDAAD EN STEREOTYPERING: DE INVLOED VAN MEDIA FRAMING IN NIEUWSBERICHTGEVING OP DE ATTITUDE VAN DE BURGER TEN AANZIEN VAN CRIMINALITEIT EN STRAFTOEMETING

Law & Criminology DMP +

ADMINISTRATIVE DATA

Date of first version

10 augustus 2022

Date of last update

11 augustus 2022

1. DATA COLLECTION

1.1 What data will you collect or create?

In het kader van deze masterproef werd gebruikt gemaakt van een online factorial survey experiment om te peilen naar de invloed van mediaframes, geslacht van de dader en geslacht van het slachtoffer op de ernstpercepties en straftoematingsattitudes van studenten ten aanzien van bepaalde delicten. De data is vervolgens verzameld bij studenten aan de hand van een online vragenlijst met het programma Qualtrics XM. Hierna werd de data geïmporteerd in SPSS en opgeslaan als een .sav-bestand. Het volume van dit bestand bedraagt 166kb.

1.2 How will the data be collected or created?

De online vragenlijst werd opgesteld via Qualtrics XM en voornamelijk verspreid via sociale media. Na het afsluiten van de survey werd de data opgeslagen in een .sav-bestand, compatibel voor IBM SPSS statistics 27. Het databestand werd opgeslagen onder de naam 'dataset enquête' in mijn persoonlijke UGent-database.

vervolgens werd voor elke analyse een syntax opgeslaan, zodanig dat ik gemakkelijk terug kon komen op de analyses zonder deze telkens opnieuw handmatig te moeten ingeven in SPSS.

2. DATA DOCUMENTATION AND METADATA

2.1 How will you document the data?

De bijhorende informatie werd uitgebreid omschreven in de masterproef zelf of als bijlage. Zo worden het onderzoeksdoel, de onderzoeksvragen, de methodologie, de vragenlijst, de operationalisering van de variabelen en de resultaten van het empirisch onderzoek behandeld. Aan de hand van deze zaken is het duidelijk hoe de data werd verzameld en geanalyseerd. Alles is met andere woorden terug te vinden in de masterproef zelf, behalve het bestand met de data waarmee de eigenlijke analyses werden uitgevoerd. Dit is een .sav-bestand, opgeslagen op mijn persoonlijke UGent-database.

3. ETHICS, LEGAL ISSUES AND CONFIDENTIALITY

3.1 How will you manage ethics? Choose one of the options from the dropdown menu and briefly motivate your choice in the 'Comment' box below.

- Approval by the Ethical Committee of the Faculty is neither required nor desirable

In het kader van deze masterproef is het niet nodig om goedkeuring te krijgen van de ethische commissie aangezien er niet gewerkt wordt met kwetsbare groepen of gevoelige thema's. Verder werden onderstaande zaken vermeld in de vragenlijst die rekening houden met de ethische en deontologische aspecten van het onderzoek: 1) een informatiebrief met het onderzoeksdoel, 2) de garantie van anonimiteit en 3) vrijwillige participatie, 4) de mogelijkheid om de deelname op elk moment stop te zetten, 4) de mogelijkheid om na afloop van het onderzoek meer informatie over de resultaten te verkrijgen en 5) de toestemming geven om hun informatie op een vertrouwelijke wijze te bewaren en anoniem te rapporteren. Wanneer ze hier niet mee akkoord gingen, werd de deelname aan de survey beëindigd.

3.2 How will you manage any confidentiality issues?

Zoals beschreven in de vorige vraag dienen respondenten bij het invullen van de vragenlijst eerst en vooral akkoord te gaan met het informed consent. Hierbij geven ze toestemming om hun informatie op een vertrouwelijke wijze te laten bewaren en anoniem rapporteren. Echter is het niet mogelijk om op basis van de vragenlijst bepaalde personen te identificeren. Er wordt namelijk niet naar persoonlijke of confidentiële gegevens gevraagd.

De gegevens worden opgeslagen op mijn persoonlijke UGent database. Dit account is enkel toegankelijk door mijzelf aangezien er een dient ingelogd worden met een gebruikersnaam en paswoord. Verder is ook de laptop waarop de database staat vergrendeld met een wachtwoord.

3.3 How will you manage intellectual property rights issues?

In dit onderzoek wordt enkel gebruik gemaakt van primaire data dat dus zelf verzameld werd. Indien gebruik gemaakt wordt van ander onderzoek wordt hier steeds naar verwezen aan de hand van APA-referenties en een bibliografie.

Verder werd de data gedeeld met de promotor van het onderzoek, maar bevatte nooit persoonlijke of confidentiële gegevens waardoor dit geen probleem vormt.

4. DATA STORAGE AND BACKUP DURING RESEARCH

4.1 How will you store and backup data during research?

De data wordt opgeslaan op aan de hand van een .sav-bestand op mijn persoonlijke UGent-database. Deze database is op elke computer toegankelijk mits het hebben van de gebruikersnaam en wachtwoord. Er werd geen back-up gemaakt van deze data. Wanneer de data verloren zou gaan is het wel mogelijk om het bestand opnieuw de importeren in IBM SPSS 27 vanuit Qualtrics XM.

4.2 How will you ensure that stored data are secure?

Het document met de data in IBM SPSS 27, werd opgeslagen op mijn persoonlijke UGent-database en is enkel toegankelijk via een gebruikersnaam en wachtwoord. Ook de antwoorden op de vragenlijst in Qualtrics XM, zijn enkel toegankelijk met een gebruikersnaam en wachtwoord.

5. DATA SELECTION AND PRESERVATION AFTER RESEARCH

5.1 Which data should be retained for preservation and/or sharing?

Het is niet de bedoeling om de data te archiveren voor toekomstig gebruik. Aangezien dit slechts een exploratief onderzoek is, kan de dataset wel opgevraagd worden indien onderzoekers dit thema verder zouden willen onderzoeken. In dit geval kan de persoon de data raadplegen binnen de vijf jaar na afronden van het onderzoek. Ten slotte is er geen vertrouwelijke of persoonlijke informatie die verplicht verwijderd dient te worden.

5.2 What is the long-term preservation plan for the selected datasets?

Het is niet de bedoeling om de data langer dan vijf jaar te bewaren op de persoonlijke UGent-database. Indien gewenst wordt de data wel ter beschikking gesteld aan de promotor of andere onderzoekers.

6. DATA SHARING

6.1 Are any restrictions on data sharing required?

De data zijn zoals eerder vermeld volledig anoniem en bevatten geen persoonlijke of confidentiële informatie. Het is dus niet mogelijk de personen die de vragenlijst hebben ingevuld te identificeren. Om die reden zijn er ook geen risico's verbonden aan het delen van de data. De respondenten gaven verder bij het invullen van de vragenlijst reeds aan al dan niet akkoord te zijn dat hun antwoorden op een vertrouwelijke wijze worden bewaard aan gerapporteerd.

6.2 How will you share data selected for sharing?

De data werd opgeslagen op de persoonlijke UGent-database en is enkel toegankelijk met een gebruikersnaam en wachtwoord. Verder zal de dataset ook nog beschikbaar worden gesteld aan de promotor. Andere personen kunnen dus niet zomaar toegang krijgen tot deze data, tenzij dit uitdrukkelijk wordt gevraagd. Ten slotte worden de resultaten gepubliceerd in een masterproef die in principe voor iedereen toegankelijk is.

7. RESPONSIBILITIES AND RESOURCES

7.1 Who will be responsible for data management?

Margaux Descheemaeker is volledig verantwoordelijk voor het data management.

7.2 Will you need additional resources to implement your DMP?

Er zijn geen bijkomende middelen vereist.

MEDIA, MISDAAD EN STEREOTYPERING: DE INVLOED VAN MEDIA FRAMING IN NIEUWSBERICHTGEVING OP DE ATTITUDE VAN DE BURGER TEN AANZIEN VAN CRIMINALITEIT EN STRAFTOEMETING

GDPR Record

COLLECTION AND PROCESSING OF PERSONAL DATA

1. Are you collecting or processing personal data?

- Yes

2. In what format are you collecting or processing the personal data?

- Digital

3. Are you collecting or processing primary personal data and/or secondary personal data?

- Primary personal data

4. If you are processing secondary personal data, will you inform the persons whose personal data are being processed or have they already been informed?

/

5. If no, explain why it is impossible or why it would take a disproportionate effort to inform the persons whose personal data are being processed.

/

6. How will the personal data be processed?

- Anonymised (explain below)

De data is volledig anoniem. Het is op geen enkele manier mogelijk om de personen die de vragenlijst hebben ingevuld te identificeren.

7. If you are going to process personal data in a pseudonymised form, describe the method of pseudonymisation, where you will keep the key, and who has access to it.

/

CATEGORIES OF PERSONAL DATA & DATA SUBJECTS

8. Are you collecting/processing any of the following special categories of data?

- Data revealing racial or ethnic origin, political opinions, religious or philosophical beliefs, or trade union memberships
- Data relating to criminal convictions and offences

In de vragenlijst worden volgende vragen gesteld:

- Op welke politieke partij men zou stemmen moesten er vandaag (federale) verkiezingen zijn.
- Een vraag naar de afkomst van een persoon.
- Tot welk geloof men behoort en de mate van gelovigheid
- of men in het verleden reeds in aanraking is gekomen met de politie of justitie wegens slachtofferschap en/of daderschap. Indien ja, voor welk soort misdrijf.

9. Which other categories of personal data are you collecting/processing?

- Personal characteristics (age, gender, date of birth, marital status, nationality...)
- Education and training
- Consumption patterns

- geslacht
- leeftijd
- opleidingsniveau en -gebied
- waar men informatie over criminaliteit haalt. Indien men media aanduidt: welke vorm.

10. Whose personal data are you collecting/processing?

- Others (please specify below)

studenten (18+)

11. Will your research be seriously hampered if the persons whose personal data are being collected/processed exercise their right to access, to rectification, to restriction of processing, to be forgotten, to data portability and/or to object?

- No

12. If yes, please justify the need to deviate from one or more of the rights mentioned in question 11. A justification is required for each deviation.

/

PURPOSE(S) OF THE PROCESSING

13. What is/are the purpose(s) of the personal data processing?

De data wordt verzameld en verwerkt in het kader van een (kwantitatieve) masterproef neergelegd tot het behalen van de graad van Master in de Criminologische wetenschappen.

14. What is the legal ground for the processing? If the data are being processed for multiple purposes, you must describe the legal ground for each purpose.

- The research will be performed in the public interest, which means that it will lead to an increase of knowledge and insight to the direct or indirect benefit of society.
- The individuals participating in the research have freely given their explicit consent for the processing of their personal data for one or more specific purposes.

15. If you are processing special categories of personal data (see question 8), on which exception is this based?

- The data subject has given his or her explicit consent.

GDPR RESPONSIBILITY

16. Which institution(s) is/are involved in the research?

- Ghent University

17. Is there another university, hospital, research institute or partner involved in the research (besides Ghent University and/or Ghent University Hospital)?

- No

18. Please specify who determines the purposes ('why') and the means ('how') of the research.

- This is determined within Ghent University: UGent is the data controller.

DATA TRANSFERS & CATEGORIES OF RECIPIENTS

19. Are you disclosing/sharing/transferring personal data beyond your project team, either with recipients in UGent or UZ Gent, or with external recipients during or after your research?

- No

20. If yes, to or with which categories of recipients are the personal data being disclosed/shared/transferred?

21. If yes, where are the personal data being disclosed/shared/transferred to?

22. What is/are the purpose(s) of the data transfer?

Question not answered.

23. What is the legal ground for the data transfer? If there will be multiple data transfers, you need to indicate the legal ground for each data transfer.

Question not answered.

RETENTION PERIOD

24. What is the envisaged retention period for the different categories of personal data? Please motivate.

De data wordt 5 jaar bewaard na het indienen van de masterproof.

RISK ANALYSIS

25. To analyse the possible risks associated with the processing of personal data, please tick the boxes that apply to this research.

- Special categories of personal data are processed in this research (see question 8).
- Personal data are processed on a large scale (please consider the number of data subjects concerned, either as a specific number or as a proportion of the relevant population).
- Aspects concerning the data subject's performance at work, economic situation, health, personal preferences or interests, reliability or behavior, location or movements are evaluated or scored, profiled or predicted.

26. Does the research constitute a probable high-risk processing? If you ticked two or more boxes in question 25, the answer is 'yes'.

- Yes

SECURITY MEASURES

27. What technical and organisational security measures are in place to protect personal data?

- I hereby confirm that I carry out my research in accordance with the guidelines on information security of UGent and/or UZ Gent.

28. If you have motivated the need to deviate from one or more of the rights of the persons whose personal data you are collecting/processing in question 11 and 12, please describe which safeguards are put in place to protect their rights and freedoms.